

30930

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ జూలై నెల 3-వ తేది గురువారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, అమావసాన శుద్ధ ప్రథమి ౧.

No. 80
సంచిక ౮౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

ఇప్పు గొప్పవారిచే వేలక వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందింపబడినవి. వందభావ చిటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, బాంబుపువ్వుల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
తగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును దుద్ధగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి 0-10-0; డజను 1-కి 6-4-0

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టిపేడి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

వెంట్రుకలే అందము?

రాలిపోకుండు, జాగ్రత్త!

వెంట్రుకలు దువ్వెనతో ఊడిరాకమునుజే త్వరపడుడు.
ఊడివచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలుపాడై పోవును.

అంతవరకు రాసీయవద్దు

నేడే

కమినీయానూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుడు

(ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల కెట్టి రోగమున్నను, కిరో మాంసకృత్తున్నను, యిది వివ్వకము
వెంట్రుకలు చిట్లుట గాని, గడవగ గాని యుండదు
దీని వెంట్రుకలు మరల యెప్పుడీ తెల్లరేతనును గట్టి కట్టుకతో నుండి తెర
య నుండును.

ఈ రోజునకే తీసిని తరీక్షించి చూడుము

వెంట్రుకలు యెట్లుకృత్తునునో కనిపెట్టుము

కామినీయా తలహాసెను నిన్ను సర్వోత్కృష్టమైన కేయము.

ఇది బుద్ధి 1-కి 1-కి మాత్రము. ది. 1-కి చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అన్ని బోర్డులలో ఈ క్రింక తెలుగునాటి ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.

మీరకు నువ్వారస ద్రవ్యము, లేక అత్తరు కావలసినప్పుడు

"టెటో దిల్ బహారు" కు వ్రాయుడు.

ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది. అత్యుత్కృష్టమైన నువ్వారసము.

1 కే.ఎస్. బుద్ధి 1-కి 2.0-0
2 కే.ఎస్. బుద్ధి 1-కి 0.12-0
3 కే.ఎస్. బుద్ధి 1-కి 0.8-0

కొన్ని చుక్కలు చేర్చి లయించు చల్లిన టెక్సైలి
మనోహరమైన వాసన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును

ఇది మంచి అమృతాంజనమైనదని, సరకు అమృతాంజనమునా జాబోరును. లేకన్న.

పోషణ దొందెల్లు:- ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,
155 బామ్బాయికిడు, బొంబాయి.

5-7-24 వెల్లింగ్టన్ సినిమా //

20-24 వారమునుండి 4-24 వారమువరకు
సాయంత్రము 6-15 ప్రతినిమి 2 అటలు రాత్రి 9-80
కని, ఆదివాసులందు మధ్యాహ్నము 8-15 కూడ గలదు
డిబుల్ సీరియల్ అట్రాక్షన్ డి.బి.రిగాన్
ట్రయల్ ప్రెజెంటేషన్ అద్భుత సాహసకార్య
ములుకావాని మింగుడాగరు మొదలగునవి గలది.
తెదరు పుష్యగుడ చూడబడును.

కఫహరిచూరము

కన్నడప్పి 1-కి 0-8-0 (6 డబ్బీల మందుగలది) 1-కి రూ 2-0-0
ఈ చూరము కఫహరికలచే చేయబడినది.
కఫ, ఉబ్బున, కాసీన, కైకెల్లరము మొదలగువానికి
మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంటనుంచుకొనుట నుండిది.
అమృతాంజనం డిపో. మద్రాసు - బొంబాయి.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (ఇది అణాలు)

వెనులభము! (పోస్తుభిర్నుప్రత్యేకము) నువ్వారసము!
శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి కైకెల్లరము
కీమాల్లు దివ్యామృతము, అశీర్వము, అమృతాంజనము,
అగ్నిమాంధ్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, కంఠాగ్రముల
యందు బలతయము, పిక్కలు, పొన్నములు, కిర్రును,
ప్రేగు, ఆకులు, మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పు
లను బోగొట్టి దేహమును మంచి యారోగ్యమునకు
వెచ్చును.
ఈ మాత్రలు మేహవాత నొప్పులను వెంటనే
మాన్యును. యిందు ఆ నేకవిషములు చేరినవి. అనుభవము
గల బౌద్ధధర్మగురుచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్ప
వచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియుగలదు.
విరువాద:-

అయ్యుర్వేద వైద్యనిలయం,
పోస్తు నిడుమోలు, ఎలమట్ల, కృష్ణాజిల్లా.

వృత్తాంతలేఖలు

జా. మి

(ఒకవిలేఖనుండి)

జూన్ 28:—జామి లోకల్ ఫండ్ ఆఫ్ పత్రిలో ను మారు 10 మాసములు డాక్టర్ ఉద్యోగమును చేసి చికిత్సలచే తత్పరవాస్తవ్యులకందర కర్తవ్యతానందము గలిగించి కీర్తి వడిసిన మురారిశ్రీ గొల్లపూడి పీఠరాఘవరావు పంతులుగారు ఇక్కడి నుండి బదిలీ అయి విశాఖపట్నమునకు బోవుసమయమున వారి కిందగ సన్మాన మొనరించుటకు వారిస్థానమునందు వచ్చిన మురారిశ్రీ మంథా కృష్ణారావు పంతులుగారికి ఆహ్వాన సన్మానమొనర్చుటకునైతే గ్రామవాస్తవ్యులును, శ్రీ జనార్దన క్లబ్ వారును 28-6-21 తేది సాయంకాలము ఒకసభను గావించిరి.

ఆదినమున 3 గంటల కా పురవాస్తవ్యులందఱును మహా దానందముతో అల్పాహారవిందులగావించి, మురారిశ్రీ శ్రీపతి గోపాలరావుపంతులుగారి అగ్రీక్షితక్రింద సభ ప్రారంభించిరి. అగ్రీక్షులు మహామృదీయులచే సన్మానమంది ప్రసాదిగావించిన శ్రీ గొల్లపూడి పీఠరాఘవరావుగారి కుటుంబ గౌరవమును గూర్చి మృదుమధురశైలితో సర్వజనానందముగా నొక యు పన్యాసమిచ్చిరి. పిమ్మట శ్రీ కృష్ణయజుర్వేద సంస్కృత పాఠ శాలాపాఠ్యాయులును ధర్మశాస్త్ర విదులును అగు బ్రహ్మశ్రీ పూడిపెద్ది శ్రీరామకృష్ణులవారు గీర్వాణభాషలో గొన్ని పద్యములం జెప్పి నొక యుపన్యాసము గావించిరి.

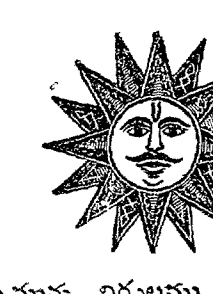
పిమ్మట హయ్యర్ ఎలిమెంటరీస్కూలులో బండితులగు శ్రీ విద్యానాథ ములగాడ సూర్యనారాయణాచార్యులుగారును అలమండ రైల్వేస్టేషన్ సూపరు మురారిశ్రీ డబ్బీరు సగరకో శేష్రావుగారును, శ్రీ మాట్టరువారి సౌజన్యాది గుణము లను వెల్లడించుచు నాంధ్రభాషలో గొన్ని పద్యముల జదిపి సభాజనుల కానందమును గలిగించిరి.

శ్రీ డాక్టరువారి సౌజన్యాది గుణములనున్న స్నేహ భావములను, మిగుల సంతసించి శ్రీ జనార్దనసంఘము వారు తమ సంతోషమును వెల్లడించుచు ముప్పది రూప్యముల విలువగల నొక దంతపు పేటికను 2 మాసముగా నొసంగిరి.

తరువాత శ్రీ డాక్టరుగారు సకలజనుల కుపయోగకర మగు విశ్రాంతిభవనమును నిర్మించుటకై ప్రారంభించి కొన సాగింపకయే తనకీర్తి చలనము కలిగినందులకున్న తన మిత్రుల ఎడబాటునకున్న ఎంతయు విచారమును చూపు నొక యుపన్యాసమిచ్చిరి.

తరువాత పురజనులందఱును శ్రీ డాక్టరుగారి వాత్సర్య దించుచు నృత్యగీతవాద్యములతో సభ ముగింపుచేసిరి. ఆ రాత్రిగూడ మిగుల సత్సహాయతో సంగీతనిపుణులును హరి కథాప్రవీణులును సగు శ్రీ కర్తా జగన్నాథదాసుగారి హరి కథా ప్రసంగములచే డాక్టరుగారిని సన్మానించిరి.

కుంకుమపువ్వు

పువ్వుమును నిర్మలము సగు కుంకుమ పువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు నూర్య మార్పును గమనింపుడు.

కరస్యోడెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ & కంపెనీ,
21, హమ్మం వీధి, బొంబాయి.

తిరుత్తని

(స్వకీయవిలేఖనుండి)

కాలమానము

వారముజాలనుండి భయంకరముగను వేడిగాడ్పులు పీచుచు యెండలు తీవ్రముగా కాయుచు ప్రాణికోటుల నల యించుచుండి నిన్నును యొకదుక్కినవర్షముమాత్రమే పడి కొంచ ముగ చల్లదనమును గలిగించినదిగాని, వర్షము యిదిమొదలు స క్రమముగ వర్షించిన నైతాంగము బ్రదుకగలదేగాని, లేకుం డిన చాపలసినదేయని, వారెంతయు బెంగపోవుచున్నాడు.

జిల్లాబోర్డులదృష్టులు

చిత్తూరు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులగు శ్రీయంత బి. మును స్వామినాయుడు బి. ఏ. బి. ఎల్. ఎం. ఎల్. సి. ఎఫ్. ఎం.యు, గారు సుమారు వారముజాలనుండి నీయూరియందు మకా ముచేసియుండి, పరిసరములలోగ్లు, నూతనముగ నిర్మింపవల సినవాటిని, వైద్యాలయములు, పాఠశాలలు వగైరాలను తనిఖీ గావించి మొన్ననే చిత్తూరునకు పయనమైవెళ్లిరి. శ్రీనాయుడు గారు అధ్యక్షతవహించిన యనతికాలముననే మండలప్రభాళికి గావలసిన ముఖ్యసాహాయ్యము లనేకములుగావించి, స్తుతిపాత్రు లగుచున్నారనుట కెంతయు నానందముగదన్నది.

ఖద్దరుస్తోరు

ఈయూర కొందరు స్వదేశీవస్త్రధారణోద్యమాభిమాను లచే యనతికాలముననే, నెలకొల్పబడిన ఖాదీవస్త్రాలయమున 500- ఐదువందలరూప్యములవిలువగల మంచీఖద్దరుగడ్డలు విక్ర యమైనవనుట కెంతయు స్తోతసముగదన్నదిగాని, మా మండల జాతీయోపసంఘమువారు పీరికింకను నెక్కుడు ప్రోత్సాహ సాహాయ్యములు గప్పించి ఖద్దరుప్రచార మెక్కువగ జేయుచురు గాక.

బలవంతమరణము

చిత్తూరులో సుప్రసిద్ధ జవీనర్తకులగు శ్రీయంత నజీశ మొదలియూరగారి కుమారుడు సుమారు 17 వత్సరముల వయస్సు గల పిల్లవాడు “చిత్తూరునందలి గవర్నమెంట్ హైస్కూలు”న నూల్కలైసెంట్ల తరగతియందు దీవత్సరము జరుపుచుండి పరీక్ష లందు తానపజయ మందుటచే, అపమానమును సహించజాలక మొన్నటిరాత్రి త్రాడితో మెడకు, ఉరివైచుకొని బలవంత ముగా కాలగతి జెందెననుట కెంతయు చింత గలుగుచున్నది.

ఆంగ్ల భాషాభ్యాసమువలన లాభ మానంతయు లేకయు ఉండినచో నేదాస్యవృత్తిని యల్లాడుచుండు మనదేశప్రజలు, తుదకివిద్యయందు గడతేరక పోయినంతనే ప్రాంత్యాగమ సయితము జేయుచుండుట భారతచారిత్రమున కళంకము గలిగి యల్లాడవలసి వచ్చుచున్నదనుట కెంతయు భయముగదన్నది.

హత్య

తిరుత్తనితాలూకా, కలకాటూరు గ్రామములోని పం చము డొకడు రాత్రులయందు బయలుదేరి సమీపప్రాంతముల యందు గట్టియొండిన ఈతచెట్లలోని కల్లుముంతల దింపి త్రా గుచు దొంగతనము చేయుచుండగా, చాలకాలముగ దొంగను బట్టుకొనుటకై బ్రయత్నము చేయుచుండిన, నాచెల్ల యజారా దారగు ఈడిగవాడు తుదకెట్లో వానిని గత నాలుగురోజుల నాడు రాత్రియందే వానిని పట్టుకొని కట్టితో బలముగాగొట్టి చంపివేసెను. మరుదిన మావిషయము పోలీసువారికి జెలసి ఈతచెట్ల ఇజారాదారగు యీడిగవానిని ఆసుమానముపై గ్రామములోని కమ్మకులకు లొకరిని అరెస్టుజేసి తిరుత్తని సబ్ జైలునందుంచి కేసువిషయమై దర్యాప్తు జేయుచున్నాడు.

మోటారు బస్సులు

నగరి రైలుప్రేక్షకునుండి పల్లిపట్టువరకు (కొందరు వాటాలుగాచేరి) మార్గప్రయాణికులకుగల శ్రమలను దొలగించి, బండ్రాండ్ల హడావిడుల నాపుటకై బ్రయత్నించి పెట్టదల చిన మోటారుకారులు త్వరగా నగరినుండి పల్లిపట్టువరకు, పల్లిపట్టునుండి నగరి రైలువద్దకును కాలక్రమానుసారముగ నడుప బ్రయత్నించుచుండు టెంతయు సహజసముగా నున్నది.

సక్సన్ దంతచూగము నోటిలోని సకలస్వా ధులను చూగము. పండ్లనోవ్వులు, ఇగుళ్లలో నెత్తురు చీముకాటులు వాచుట దీనిప లన స్వస్థముగను. నాలుకమీద పొక్కులు తొలగును. ఇదిస్వదేశీ మాటికల ఔషధముతోను బొషధద్రవ్యములతోను చేయబడినది. 1 డబ్బీ 0.2.0. టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి. జడను 1.4.0

నెం. 1 ఎ. ఆలంగాతా పిళ్ళివీధి తిరువల్లికేళీ మద్రాసు.

దక్షిణ హైద్రాబాదు

(స్వకీయవిలేఖరి)

గత మంగళవారము (24.6.24) నాడు మహారాజా సర్. కె.ఎ.కా ప్రసాదు బహద్దరుగారి కుతురు వివాహ మతి వైభవముతో జరిగినది. ఈయమ మహామృదీయభార్యకు జన్మించినది. వరుడు సవ్యామి రియాసత్ అలీఖాను జాగీర్దారుగారు. వివాహమహోత్సవములకు పలువురు ప్రముఖులు విచ్చేసిరి. సిండుస్థానీభాషయందు కవిశరణులచే వ్రాయబడిన సంద కోశీచితపద్యములు చదువబడెను. అతిథులందఱు దివ్యమైన విం దారగించినతరువాత పుష్పమాలాలంకృతులైరి. తాంబూలాది సత్కారములు జరిగినవి.

మహాఘనతవహించిన వైభావ్యప్రభువుగా రి క్రింది ఘర్వాను ప్రకటించిరి:—

ఖలీఫాపదవినుండి తొలగింపబడిన అబ్దుల్ మజీదుఖాను యొక్క ఆర్థికస్థితి ప్రస్తుతము బాగుగ లేదు. ఆతడిప్పు డైగోపా దేశమునందున్నాడు. అచ్చటిజీవనము ఎక్కువ నియంతరిత మైనది. కొరాసులో చెప్పబడిన “అల్ మోమిన్ ఇఖ్లా తుల్ మోమిన్” న్యాయానుసారము ప్రతి ఇస్లాముమతస్థుడు ఇతరముస్లిముతో, సోదరభావము గనబరచవలెను గనుక ఆతని కష్టదశయందు నాశక్త్యానుసారము తోడ్పడుట నామతసంబం ధమైన విధియని తలంచుచున్నాను. ఈవిధి ననుసరించి ౧౯౨౪ జూలై నెలనుండి ఆతని జీవితాంతమువరకు నెలకొట్టికి మాడు వందల పానులచొప్పున ఇచ్చుట కంగీకరించుచున్నాను. ఆతని విలాసము తెలిసినతోడనే రొక్కరూంపుట కేర్పాటు చేయ బడును.

హైద్రాబాదు రెసిడెంటుగారును, నవాబు ఘరదూకొజంగు బహద్దరుగారును నీలగిరినుండి తిరిగి హైద్రాబాదుకు వచ్చిరి.

నిజాంరాష్ట్రాంధ్రనిధికి వాగ్దత్తము చేయబడిన ౯౧౫ రూపాయల విరాళములలో ౨౫౫ రూపాయలు మాత్రమే వ నూలయినవని ప్రకటించబడినది. దాతలు బాకీయున్న వైకము చెల్లించినచోగాని వర్తమానసంవత్సరమున విధించబడిన కార్య ములు నెరవేరజాలవు. ప్రభుత్వపరీక్షలందు ప్రభములుగ విజయమొందిన ఆంధ్రవిద్యార్థులను సువర్ణరజితపతకములతో బహూకరించు నేర్పాటు చేయబడుచున్నది.

నల్లగొండలోని కళాభివర్ధనీ పాఠశాల కార్యదర్శు లగు శ్రీయంత గండికోట అనంతరామరావుగారు వ్యయప్రయాస ములకోర్చి నల్లగొండ, వరంగల్లుజిల్లాలలో పర్యటనమొనర్చి పాఠ శాల సహాయార్థము ద్రవ్యము వసూలుచేయుటయే గాక అనేక నూతనసంస్థలను సహితము స్థాపించిరి. పీఠోనర్చిన సేవ యెంత యు ప్రశంసార్హమై యున్నది.

శ్రీయంత పుష్పాడ వేంకటప్పయ్యగారి సంపాదకత్వ ముక్రింద స్థాపింపబడిన కృషిప్రచారిణి గ్రంథమాలయొక్క ప్రథ మకుసుము “శ్రీధరవిజయము” వెలువడినది. ఇందు సాంఘిక దురాచారములు, బానిసల కష్టజీవనము వర్ణింపబడినవి. వలయు వారు కృషిప్రచారిణి గ్రంథమాల దేవరకొండ (వై జాం) అని వ్రాయవలెను. వెల రూ ౧.౦.౦.

ఖమ్మం మెట్టు బాలికాపాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయుని యగు శ్రీమతి చాట్రాతి లక్ష్మీనరసరాంబగారిచే వ్రాయబడిన గద్యపద్యరూపకంబైన ధూంసీమహారాణి లక్ష్మీబాయిచరిత్ర వెలువడినది. వెల పది అణాలు. వలయువారు గ్రంథకర్తకి వ్రాయవలెను.

ఇచ్చట నెలకొల్పబడుచున్న బాలికాపాఠశాలలకు ఉ పాధ్యాయులు దొరకుట దుర్లభముగదన్నది. హనుమకొండ యందున్న మహిళాబోధనాభ్యసనపాఠశాలలో తయారగుచు న్నవారి సంఖ్య అతిస్వల్పము. ప్రభుత్వమువారి పాఠశాల య చనరమే పూర్తిగ తీరుటలేదన్న ప్రజలచే స్థాపింపబడి చందాల వలనడుపబడుచున్న బాలికాపాఠశాలల కుపాధ్యాయులకొరత మిగిలియుండుట వేరే చెప్పవసరములేదు. హైద్రాబాదపట్టణాంతర్భాగమున నెలకొల్పబడిన గజాననబాలికా పాఠశాల కుపాధ్యాయుని కావలసియున్నది. కార్యనిర్వాహకులు విశ్వ ప్రయత్న మొనర్చినను జయముచేరలేదు. బ్రిటిషు ప్రాంతము లోని ఆంధ్రదేశమునందుంచి విద్యాపిణులు నిజాంరాష్ట్రాంధ్రుల కీవిషయమున తోడ్పడరా?

మహబూబనగరము జిల్లాలో గొట్టెలమండను కామ భానుదొకడు చిటుతపులిన మహాదైర్యముతో నెదుర్కొనినాని తలపై చేతికట్టితో బెబ్బకొట్టెనట. బాలునితోనుండి మొదగు చున్నకుక్క వైబడి నాపులి దానిని చంపెనట. అంత బాలు డతి సాహసముతో దానిమెడను బట్టుకొని క్రిందబడివేసి రాళ్లతో కండ్లు, ముక్కు, మూతి, తలపైగొట్టి పుర్రాణముల గొనెనట. బాలునిదేహము రక్తపాతమయ్యెననియు, సమీపముననున్న ఆసుపత్రిలో గాయములు మాన్పుటకు ప్రయత్నము చేయబడు చున్నదనియు తెలియవచ్చినది.

పంజాబు తిరుగుబాటు

అణచివేతము

(సర్ మైకేల్ ఓడ్యయరుగారు)

5 సంవత్సరములకుపూర్వము 1919 సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెలలో, మధ్యపంజాబునందు ఒక గొప్పవిప్లవము ప్రారంభమయ్యెను. కొలబుల్లిలనందర్లమున గాంధీగారు బంపిన తీవ్రమగు ఆందోళనమున కిది ఫలితము. దురుద్దేశముతోడ దుర్భప్రాయములను వ్యాపింపజేయువలయునని ఈ ఆందోళనము జరుపబడెను.

ఇండియా ప్రభుత్వపు సొంత మగు ఢిల్లీయందు మార్చి నెల 80 వ తేదీ ఈ విప్లవము ప్రారంభమయ్యెను. ఏప్రిల్ 10 వ తేదీకి అమృతసరము ప్రాంతము. కనకపూరి ఆంగ్లేయుల నందఱిని విప్లవకారులు చంపిరి. కొంతమంది ఆంగ్లేయ స్త్రీలను కూడ చంపి యత్నించిరి. సరిహద్దు ప్రాంతములకు సంక్షేమపంపి సైనికులను తెప్పించుకొనుటకు వీలులేనివిధమున తంజితిగలను తెంపివేయుటకు గట్టి ప్రయత్నములు చేయబడెను. సైనికులు వచ్చుటకు వీలులేనివిధమున రోడ్లుచెరువబడెను.

అస్పనిస్తానము

ఆకాలమున అస్పనిస్తానపు అమీరునకును బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు పరస్పర సంబంధములు వివరించుచున్నాము. అమీరు, సరిహద్దుల జాతివారు దండెత్తివచ్చి తమకుతోడ్పడి బ్రిటిషు పరిపాలనమును అంతమొందించెదరని భారతదేశమునందలి విప్లవకారులు తలచిరి.

1919-వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ 12వ తేదీన మిలిటరీవారు తమ కత్తివై పుణ్యములపల్ల లాహోరునగరమును స్వాధీనపరచుకొనిరి. ఆనాడే జెనరలు డయరుగారు అమృతసరమున ప్రధాన సైనికోద్యోగిగ నియమింపబడెను. త్వరలో కాంతిని స్థాపించువలయునని డయరుగారు ఉత్తరువులను పంపిరి. వారిపని నులభమైనదికాదు. తన క్రింద 400 మంది బ్రిటిషు సైనికులు 600 భారత సైనికులు మాత్రమే యుండిరి. కొలబుల్లి నూరుమంది ఆంగ్లేయ స్త్రీలు బిడ్డలు యుండిరి. అల్పసంఖ్యాకులగు ఈ సైనికులు కొలబుల్లి సంగ్రహించి వేలకొని విప్లవకారులను అణచి 150000 మంది ప్రజలుగల నగరమును పరిపాలింపవలసియుండెను.

సైనికులకు త్రువులు నిరసింపబడుట

ఏప్రిల్ 18 వ తేదీ ఉదయం జిల్లా మేజిస్ట్రేటుతో డయరుగారు ఊరంతయు 4 గంటలు తిరిగి, 8 మందికన్న ఎక్కువమంది ఎక్కడను చేరియుండకూడదనియు, ఇట్లు చేరిన ఆగుంపుపై సైనికులు తుపాకుల ప్రయోగమునందు ప్రకటించెను. కాని వారి ప్రకటనలను ప్రజలు తిరస్కరించిరి. ఇదంతయు ఆర్కాట్ నుండియు, అట్లు తుపాకులు ప్రయోగము కలిగి కఠినకారము లేదనియు ప్రజలు చెప్పుకొనిరి.

అతని ఉత్తరువులకు విరుద్ధముగ 15 లేక 20 వేలమంది ఆదినమే సమావేశమైరి. 10 వ తేదీన బాంకిమానేజరలను చంపుటయందు ప్రధానముగ నున్నవాడే ఈ సభను సమావేశపరచెను. విప్లవమునందు నాయకులుగ నుండిరి 8 మంది ఆసభయందు పాల్గొనిరి. డయరుగారు తన ప్రకటనలను ననుసరించి గుంపుపై కాల్చెను. ఆగుంపు విప్లవకారుల సైన్యమని డయరుగారు తలచిరి. ఇట్లు తలచుట తప్పని ఎవరు చెప్పగలరు?

ఇట్టి చర్యలు తలచుట డయరుగారికి ఇష్టములేకుండెను. కాని ఒక గొప్ప సందిగ్ధ సమయమున తన భర్తృత్వమును నిర్వహింపవలసియుండెను. కాని వారు గాంధీజీని చర్యలకు గొప్ప ఫలితము కలిగెను. విప్లవము ప్రారంభముననే అణచబడెను. 400 మంది మరణించిరి. కాని విప్లవము వృద్ధిచెందియుండిన ఎంతమంది మరణించియుండిరో ఎవరికి తెలియును.

డయరుగారి కఠినచర్య విచరములు అందరకు తెలియకనే అన్ని ప్రదేశములందు విప్లవము అణగిపోయెను. పంజాబునందు మరేయొక తుపాకి ప్రయోగము అనవసరమయ్యెను. పోలీసుల జరిగిన అడ్డునలువాడికి పూర్వమే పంజాబునందు శాంతిపరిస్థితి లేర్పడెను. విప్లవముతో నిండిన దేశము, విప్లవమునకు సంసిద్ధులై యున్న సైనికులు భారతదేశమునందుండరను అడ్డునలు ఆక నిరాశయయ్యెను. అడ్డునలు ఎదుర్కొనుటకు 2 లక్షల సైనికులు, శాంతముగ దేశము, సంసిద్ధమై యుండెను.

పంజాబులో అల్లరి నిర్మూలమయ్యెను. విప్లవకారులు, వారిపల్ల మోసపోయినవారు న్యాయస్థానములకు తగు శిక్ష పొందిరి. బ్రిటిషు రాజ్యము గుఱాపితమయ్యెను.

అంత అన్నియు తలక్రిందయ్యెను. పంజాబునందలి ముఖ్య విప్లవకారుల మిత్రులగు భారతదేశపు అతివాద నాయకులు గాంధీగారి నాయకత్వము క్రింద తీవ్రమగు ఆందోళనము ప్రారంభించిరి. పంజాబు ఘోరములని పేరుపెట్టి పంజాబు అధికారుల దుష్కారితో కూడిన ప్రచారమును నానగించిరి. అప్పుడు పార్లమెంటువారు భారత సంస్కరణముల విషయమై ఆలోచించుచుండిరి. విరికినాయకు ఏగాడికి ఆచారము అట్లు ఆంగ్లేయులు భారతదేశపు అతివాదులకు లోపై వారితోటిలో కీలుబొమ్మలవలె ఆడుచుండిరి. విప్లవమునకు సంబంధించిన సంపూర్ణ వివరములు కొన్ని మాసములవరకు బ్రిటిషువారికి తెలియలేదు. శిక్షసాగించిన విప్లవకారులలో కొందరు తప్ప మిగిలిన వారందరు 1919 డిసెంబరులో విడుదల చేయబడిరి. మరల వారు రాజద్రోహపూరితముగ ఆందోళనమును ప్రారంభించిరి.

తలవంపులు

అప్పుడు భారతదేశపు అతివాదులు సంపూర్ణముగ విజయముగాంచిరిని చెప్పవచ్చును. అవమానకరముగ ఇండియా ప్రభుత్వమువారు లాంగ్విఫులు వారు చేసిరి. పిమ్మట రెండు సంవత్సరములవరకు భారతదేశమున గాంధీగారి ప్రభ వెలుగుచుండెను. అతని మిత్రుడును, అతనిని అభినందించువాడును అగు మాంటాగుగారు ఇండియా మంత్రిగ నుండెను. ఈ రెండు సంవత్సరములు అల్లరులు అశాశ్వతము విపరీతముగ ప్రవలెను. 1920.21 సంవత్సరమున మలబారు విప్లవము సంభవించెను. పంజాబు అల్లరులలో 50 మంది మరణించిరి. మలబారు విప్లవమున 10 వేల మంది మరణించిరి.

డయరుగారిపై తీసికొనబడిన చర్యను ఆధారముగ గైకొని తిరుగుబాటునర్పిన కట్టముండదని భిలాఫుకు ప్రచారములు మాపిలాలకు బోధించిరి. కాలచక్రము మరల తిరిగెను. 1922 సంవత్సరము మార్చి నెలలో మాంటాగుగారు పదభ్రష్టులైరి. ఆదినమే గాంధీగారు నిర్బంధింపబడిరి. తనకత్తికొనిది రాజద్రోహమును వ్యాపింపజేయుచుండినని వారే ప్రగల్భముల కొట్టుచుండిరి. వారిపై రాజద్రోహనేరము మోపబడెను.

అటుపిమ్మట భారతదేశము కొంతకాలమువరకు శాంతియుతముగ నుండెను. కాని దుర్బల ప్రభుత్వమును గాంధీగారు తిరస్కరించుటకు మాచి పలుపురుట్టి అట్టేచేయ ప్రారంభించిరి. నేటిదినము ఆవేశపూరితులగు అకాలీ సిక్కులు కాంగ్రెసు పార్టీవారి సైనికులుగ నున్నారు. వివిధమున నైనను బ్రిటిషు ప్రభుత్వమును అంతమొందింపవలయునను ఉద్దేశముగలవారై యున్నారు.

మాత్ర్య ఆమోదింపబడుట

అహింసాసిద్ధాంత మొంతవరకు ముడిపెనవో ఈక్రింది వివరింపబడిన నిదర్శనముపల్ల గ్రహింపవచ్చును. కొన్నిదినముల క్రితము జరిగిన బెంగాలు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సమావేశమున కలకత్తావాస్తవ్యులగు డేగారి హాంతుని దేశభక్తి అభినందించుచు ఒక తీర్మానము ఆమోదింపబడెను. డేగారు పోలీసు అధికారియని భ్రమపడి ఆ హాంతుడు మాత్ర్యచేసెను. ఈ పక్షమునకు చేరినభక్తులు ఈ విధముగ ప్రచారము నలుపుచున్నారు.

ఇట్టివారికి ప్రోత్సేలుగ జాబుల వ్రాయుట తప్పకగాని ఇండియా మంత్రి సమర్థించుచున్నాడు. భారతదేశమున అధిక సంఖ్యాకులు రాజభక్తిగలవారై యున్నారు. ఈ ప్రభుత్వపు మిత్రులకు ఎట్టి ఆశలేదు. శత్రువులకు ఎట్టి భయములేదు. ఇంక ఈ ప్రభుత్వ మంతకాలము నిలిచియుండగలదని వారు సందేహించుచున్నారు.

భారతదేశము అశాశ్వతమునకు దారిపట్టుచున్నది. ఇంకను బ్రిటిషు ప్రభుత్వ లెంతవరకు అశ్రద్ధవహించి యుండునో తెలియజేయబడినది. బోర్నియోను వారుకూడ అన్ని విషయముల మరచుచు కొత్తివిషయములను గ్రహింప జాలవచ్చుట్టు తోచుచున్నది. భావిదేశ మిగుల నిరర్థకమునకరముగ గోచరించుచున్నది.

బ్రిటిషు న్యాయము

“మొన్న నే ఒక బ్రిటిషు జడ్జి జూరీ జనరలు డయరుగారి ప్రసంగమును పరిశీలించుటపై వచ్చెను. న్యాయమూర్తి తన అభిప్రాయమును ఈక్రిందివిధముగ ప్రకటించెను. “మంచిచెడ్డలు తెలిసినవాడైన నా ఎదురుమున్న సాక్ష్యమును సంపూర్ణముగ పరిశీలించి నా అభిప్రాయమును తెలుపుచున్నాను. అపూర్వముగ సందిగ్ధ పరిస్థితులయందు జై నరలు డయరుగారు ప్రవర్తించిన వలసిన వచ్చెను. ఈ సాక్ష్యమును పట్టిచూడ వారి ప్రవర్తనము నిర్భోగమైనదనియు ఇండియా మంత్రి డయరుగారికొసగిన శిక్ష తప్పనియు నా అభిప్రాయము.”

నటప్రకాశిక సహాయసిద్ధి.

ఆంధ్రనటరాజు నటేశంగారు 116 రూపాయలు విరాళ మొసగిరి.

మూడు పదునైనది నమలనుండి మా బందరుపురమున ఆంధ్రనటరాజు బిరుదాంకితులును, అభినవ ఆంజనేయులునగు సి. ఎస్. నటేశంగార్జీనాటక సభాజమువారు నాటకముల ప్రదర్శించుచున్నారు. నటేశంగారు లంకాదహనాది నాటకములయందు ఆంజనేయభూమిక ధరించి వీరు ప్రదర్శించు నాటకకళలను ప్రతిమాన మని వారి సెగినవా రందరు అంగీకరించి తీరెదరు. వీరు ఆంజనేయోపాసకులు. మంచి భక్తిపరులు. ధార్మిక గుణమునకు వీరిని జెప్పి మరొకరిని జెప్పవలెను. గత రాత్రి అనగా 1.7.24 తేదీని ప్రహ్లాదనాటకము ప్రదర్శించి నటప్రకాశికానిర్ణేతలగు బ్రహ్మశ్రీ పసుమరీ యజ్ఞ నారాయణశాస్త్రిగారికి వారి గ్రంథ ముద్రణాది వ్యయములకు రు 116 ల నొసంగిరి. ఈనాడే నటేశంగారి కంపెనీలో హాస్యగాడుగ నున్న సంహారి రంగ నాయకులుగారికి “వివోదరత్నాకర” యను బిరుదుతో సహా ఒక బంగారుపతక మొసంగబడెను. శాస్త్రిగారు నటేశంగారి నర్తనముండి వైకమును గ్రహించి రెండు మాటల జెప్పిరి. నటప్రకాశికరచన ప్రారంభమునుండి చిట్టారి నరసింహముగారు, పురాణం నూరిశాస్త్రిగారిట్లు సాయపడినది నుడిచి నటేశంగారి బహుమతిని కృతజ్ఞతతో నందుకొనుచుంటి నని నమస్కరించిరి. తాను రచించుబూనిన యావస్థింధము మూడు 200 వ చిత్రఫలకములతో సహా 2000 పుటలకు తక్కువ కావనియు ఒక్క సారిగ నిన్ని పుటలు ప్రచురించుట కడు తుర్లటమనియు యిప్పటికి పూర్తియైన 350 వేలల గ్రంథమును ప్రథమ భాగముగ ప్రచురింప నేపాతులు ప్రోత్సహించుచున్నారనియు, 10, 15 దినములలో ముద్రణమునకై యిచ్చి వేయబడుననియు నుడిచిరి. ఈ ప్రథమభాగము ముద్రణమున కగు కాగితపు వ్యయమును పురాణం నూరిశాస్త్రిగారే భరింప నిచ్చగించిరినియు చెప్పిరి. ఈ గ్రంథరచన కిదివరలో బందరులో కొన్ని నాటకముల ప్రదర్శించి రు 500 ల నష్టమును శాస్త్రిగారు పొందిరిని ఆంధ్రదేశ మెరుగని విషయముగారు.

శాస్త్రిగారి స్థితిగతులు ఆంధ్రదేశములో నెల్లరకు తెలియకపోయినను బందరువారు మట్టుకు తెలియనివారు కాదు. ఈ గ్రంథరచనావసరమును గమనించి బందరువారు తలంచుకొనినవో శ్రీశాస్త్రిగారిని రు 500 లనుండి ఋణ విముక్తినిజేయుట ఒక గొప్ప విషయములోనిది గాదు. బందరు బుట్టయ్యపేట కంపెనీవారును, ఇండియన్ క్రామాటిక్ కంపెనీవారును బాల భారత సంఘమువారును, సికింద్రాబాదు ఆంధ్రసమాజమువారును, పెద్దాపుర విద్యావివోదిన సభవారును తలొకరు తలొకనాటకము ప్రదర్శించి శాస్త్రిగారి కన్ని విధముల సాయపడుదురని వినవచ్చినందులకు సంతస మునున్నది. ఆంధ్రదేశమునగల ఎల్ల సమాజములవారును నాటక కళాభిమానులును శాస్త్రిగారి కన్ని విధముల తోడ్పడి సమగ్రమైన 2000 పుటగ్రంథమును ద్వరలో ఆంధ్రమాత కర్పింప త్వరపడెదరని హెచ్చరించుచున్నాను. ఇట్టి సాయమునకు ముందుగ నూర్చవర్కలైన నటేశంగారి కంపెనీకి పరమేశ్వరుడు ఆశీస్సులొసంగుగాతే!

బందరులో నటసభాసంతకము ఆంధ్రనాటకపరిషత్తు నొకటి స్థాపించి పురాణం నూరిశాస్త్రిగారి, సి. వి. నువ్వెగారు గార్ల కార్యదర్శులుగ నెన్నుకొనిరి. రాబోవు ఆంధ్రనాటకపరిషత్తునూవేళనునకు నటేశంగారిని సమానుపాగ్న నిర్ణయింప వలసినదిగా సూచనాశాస్త్రిగారు పరిచినవిషయం నటేశంగారుగారికి కరిగిరి. పరమభాగవతోత్తములగు నటేశంగారు ముదాను పాత్ర నభినయించుచుండ ముఖ్యముగా చూపవలసినదే.

(ఒకచిత్రాంశం)

బ్రిటిషు న్యాయము రాజకీయమింకను అతిక్రమించు ననుమాటలేదు. జలియన్ వాలాబాగులు మరల జుర్రులయిన ని ఎవరు తోరుటలేదు. మాపిలవిప్లవ మొకటిగలదు. నది ఎప్పుడు కొడుకులేదు. కాని ప్రజలను వెక్కిరింపుచున్న అరాజకము అధికారతిరస్కారము విప్లవమునకే వారి జూపుచున్నది.

కావున బ్రిటిషు ప్రజలు పోలీసులు శాసనము, స్వాభివృద్ధిపేక్షించు రు రాజద్రోహముతో కల సచారమునలుపుచు న్నువారు ప్రమాధివృద్ధి అనుకూలముగ పరిస్థితులు అంగీకరింపట బ్రిటిషుభర్యము. (సందేహజనకము)

క్రాంతిలు మాననప్రభుదావా

కల్కత్తరు సామ్యమునకు క్రాంతిపరీక్ష.

జొంబయి, జూలై 2:— జొంబయి హైకోర్టులో వ్యాఖ్యనూర్తి కంపుగారు “జొంబయి క్రాంతిలు” మాననప్రభుదావా విచారణను సాగించిరి. అడ్వోకేటు కేసరీ లకు కాంగ్రెసు ఫిర్యాదులపైరఫన కేసును వివరించుచు నిట్లు విడిచిపెను.

తుపాకులు కాల్పులు అవసరమని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటనలు గావించిన తరువాతగూడ ముద్దాయిలు నిర్భయముగా తమవ్రాతలను సాగించుచునేయుండిరి. (క్రాంతిలునుండి వ్యాసమాను జనువును) ఫిర్యాదియగు పెయింటరుగారు, దివాకరు కబూర్ అనువారికి, తాను వారిరక్తముకొరకు చాల దప్పిగొనియుంటినినియు, వారి నొకసంవత్సరమువరకు జైలునుకు సంపెదననియు, నుడివినట్లు వ్రాయుచును. ప్రభుత్వమువారి యుండి దనుకు నూచనలుచెప్పిననియు అందుచే వారిరక్తముకొరకు కృతనిశ్చయముతో బయలుదేరిననియు మాత్రమే పెయింటరుగారు నడిచిరి. ప్రభుత్వమువారు ప్రకటనను గావించిన తరువాతగూడ నిట్టివాక్యములు క్రాంతిలునందు గానించుచునేయుంటును.

దస్తావీజులు:— ప్రభుత్వ ప్రకటనలు యథార్థమైనవని యుజ్జ్వలతేనెవరా? అప్రకటనలు ప్రభుత్వమువారివద్దనుండి వచ్చెనని చెబునట్లుగా కాని అవి నిజముగా నెవరివద్దనుండి వచ్చినో తెలియదు.

వ్యా. కంపుగారు:— ప్రకటనలు తప్పక నిజములై యుండునని నేను అభిప్రాయపడుటలేదు.

తరువాత కంపుగారు మరొకని వ్యాఖ్యను జరుపుచు వానిపై నచ్చటచ్చట వ్యాఖ్యానముల నొనర్చెను.

మొదటిఫిర్యాది వాజూలము

తరువాత ప్రస్తుతము దక్షిణదీవిజను అక్రింగు కమిషనరు హెచ్.ఎన్. పెయింటరుగారి యిట్లు సాక్ష్యమునగిరి. 1921 ఫిబ్రవరి 22 తేదీనుండి 1922 మార్చి 17 తేదీవరకు ధార్యులు జిల్లామేజిస్ట్రేటుగానుంటిని. ధార్యులకేసునందు అడిమనలు వే జప్తై యెరుబను, నెవస్సుజెడ్డి (ధార్యులు) యెరుబను సాక్ష్య మొనగిరి. అప్పుడు పోలీసు డిప్యూటీ సూపరింటెండెంటుగానున్న డివిల్సాగార ప్పుడు ప రి శో ధ న ను సాగించుచుండెను. మార్చి 17 నాటి (జిల్లాపోలీసు నూపరింటెండెంటు) నూచనలపై రాత్రి 11 గంటలకు, అల్లరిజరిగిన ప్రదేశమును నివలీపెట్టి వెళ్లిపోతిని. ఇదిజరిగి మూడువత్సరములగుటచే ఈ విషయము సరిగా జ్ఞాపకములేదు. మార్చి 17 నాటితో ఇంటికి వెళ్లితినిగాని అనిపెంటు నూపరింటెండెంటు అనుస్థితుగా రచ్చటనే నిలచియుండిరి. స్మితుగారు ముందుగానే ఇంటికి వెళ్లి అప్పటికి తిరిగివచ్చెను. రాత్రి 1 గంటకు మార్చి 17 నాటి తిరిగి అల్లరిజరిగిన ప్రదేశమునకు వచ్చెను. ఉదయము 6 గంటకు తిరిగి నేనువెళ్లి అచ్చట రెండు గంటలు ఉండిని. డివిల్సాగారు పరిశోధనలసాగించెను. నేనొకటిసంబంధమును గల్పించుకొనలేదు. మార్చి 17 నాటి యాజమాన్యమున డివిల్సాగారు పరిశోధనలను జరిగెను. కేసుములు ప్రాతిపేట్టబడిన తరువాత జూలై 2 తేదీ ఆదివారమున మొదటి 14 అరెస్టులుచేయబడెను. తరువాతి అరెస్టులప్పుడు డప్పుకు జేయబడెను. అల్లరి జరుగుననియుందుగానే యెంచి, ఆదివారము వైదనునందే యుంటిని. అప్పుడు పెద్దగుంపుతేరెను. వారు కాంతముగ నేయుండిరి. కాని అరెస్టుజేయబడినవారినిదీసికొనిపోవునడు ‘గాంధీయహాజు కె, అని ఆరచుచుండిరి. అరెస్టుల ప్రారంభించిన రెండు మూడుదినములవర కచ్చటనే యుంటిని. మొదటిసారి శివలింగప్ప వైదనునందే యుండెను. విచారణలతో నాతని కెట్టి సంబంధములేదు. జూలై 2 తేదీన నీతడును మార్చి 17 నాటి కలిసి ఒక తంతువారైన ప్రభుత్వము వారికి పంపిరి. తరువాత వ్రాతములముగా, అల్లరులనివేదిక నంపిరి. వైదిక సహాయననననననని, అందు చెలువబడెను. తరువాత మరుదాడు ఉదయము 8 గంటలకు ప్రభుత్వమువారికి అల్లరుల గురించి నివేదిక నంపిరి.

వానియరము

తరువాత “కర్కషీరు” పత్రికాధిపతిని, ప్రచురకుని హెచ్చరింప వలసిన దని గోరుచు ప్రభుత్వము వారి నుండి యుత్తరువు వచ్చెను. నేను వానిని జైలుంపలేదు. దొరక హెచ్చరించిరి. ఒక సంవత్సరము వరకు వారిని ఖయదులో పెట్టినగాని తాను సంతృప్తిపడనని

తాను నడువలేదు. నేనింకా రక్తమునులాగు ప్రయత్నముననే యున్నాను అనగా, నేనింకా ఆపనియందే యుంటినినియు, వారి భయపడరమును వదిలివేయరాదనియు, వారికి చెలువకలెనని నాయుద్దేశము అనగా ప్రభుత్వమువారు వారిపై నూచించిన చర్యను దీసికొన నెంచుచున్నానని చెలువులు నా యభిప్రాయము.

ఎవరినెవరు అరెస్టుజేయవలెనను విషయమున సంప్రదింపబడలేదు. మార్చి 17 నాటి మాత్రము ఒక్కరియరెస్టును గురించి నాతో సంప్రదించెను. కాంగ్రెసుసంఘము ప్రతివాదులపై కొన్ని యారోపణల నొనర్చుచు, ప్రభుత్వమువారికి తంతువార నంపినది తొప్పిగా రగుటచే ఆతని అరెస్టునుగురించి నాతో నాలోచించిరి. ఇతరు లెవరి యరెస్టునుగురించియు మార్చి 17 నాటి సందర్భములేదు. కలాభతు, మితపానకాంగ్రెసు యుద్ధముల నగుచుటకు తా మెట్టికుట్రను జేయలేదని పెయింటరుగారనిరి. లా ఆర్డరులకును, వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమునకు సంబంధించినంతవరకు వారితో నాకెట్టి సంబంధమును లేదు. తమ భాతాదారులను ఇబ్బందిపెట్టుచున్నారని, సారా దుకాణదారులనుండి ఫిర్యాదులువచ్చెను. బలములను, దౌర్జన్యమును నుపయోగింపకుండునట్లు జూడవలెనని క్రిందియూద్యోగుల కుత్తర్యు జేసిరి. జిల్లామేజిస్ట్రేటు విచారణపద్ధతులను గురించి నాకెట్టి ఆరోపణలును జేరలేదు. మార్చి 17 నాటి మొదట నానికయందుండెను. ఆతనిని ధార్యులకు మార్చటతో నాకు సంబంధము లేదు.

వ్యాఖ్యవాది:— ఈ వ్యాఖ్యములవలన మీకే రికినెవ్వము గలిగినని ఫిర్యాదు జేసితిరిగదా? ఏవిధముగా నవ్వము గలిగెనో తెలిపెదరా?

ఉ:— ఇదివరకు నాకు మిత్రులుగానున్న భారతీయులు నాతో నిష్పక్ష చాలాదూరభావముతో మొలగుచున్నారు. వారు నన్ను కొంత అనుమానముతో పరిగణించుచున్నారు. ఇదివరకు వారితో నాకు సరళముగ అన్యోన్యసంబంధము లుండెడివి. అవి ఇప్పుడు మారిపోయెను. అందు ముఖ్యముగా గుజరాతీ మిత్రులకు నాపై నెట్టిభావము గలిగెను. నేను ఉత్తరపు దీవి జనునకు వెళ్లినచో ఒకప్పుడా దీవిజనునకు వెళ్లవలెననియెంచి తిని—అచ్చట నాకు సరైలు మొదరగువానిని ఆహారమునుగూడ నిరాకరించి బహిష్కరించెదరని వారు నాతో జెప్పిరి. ఇది వరకు ప్రజలు నాయెడల నెట్టి సద్భావముతోనుండెడివారో అది యంతయు మారిపోయెను. నేను క్రూరుడననియు, ప్రజల యభివృద్ధినిగోరువాడనుగాననియు, చలించుచున్నాను. అందుచే ప్రభుత్వకార్యనిర్వహణమునందు నాపని చాల కష్టమగుచున్నది. రాక్షసిమనం దన్ని దీవిజనులలోను నేను పనిజేయుంటిని. నాపై నెప్పుడును తీవ్రముగా నాలోపణ లొనర్చబడలేదు. అంతటితో సాక్షి విచారణ ముగిసెను.

క్రాను పరీక్ష

తరువాత దేశాయిగారు ఫిర్యాదిని క్రానుపరీక్షజేయగా, పెయింటరుగారి యిట్లు నుడిచిరి. మార్చి 17 నాటి ధార్యులలో జిల్లా పోలీసు నూపరింటెండెంటుగానుండెను. ఆతదాపని నెత్తుకు మానుకొనెనో లేదని చెప్పలేను. శివలింగప్ప ఇంకను ధార్యులలో సబ్ ఇన్స్పెక్టరుగ నుండెను. 1928 మార్చివరకు నేను ధార్యులకు జిల్లామేజిస్ట్రేటుగనే యుండిని. 1921 సం॥ ఫిబ్రవరిలో ధార్యుల కలెక్టరుగా చార్జీ పుచ్చుకొంటిని. నాకు పూర్వము ఎమాన్యుయలుగారు జిల్లామేజిస్ట్రేటుగ నుండెను. క్రిస్టియనానేను వెళ్లనప్పటికి క్రిస్టియనుగా ధార్యులలో జిల్లా పోలీసు నూపరింటెండెంటుగ నుండెను. తరువాత మార్చి 17 నుగాను ఆపదనికెచ్చిరి.

ప్ర:—మీనూచనవైన?
ఉ:—కాదు.
ప్ర:—మీరు నానికలో జిల్లామేజిస్ట్రేటుగ నున్నప్పుడు అరెస్టులు జి. పి. నూ. గ లేదా?
ఉ:—అవును.
ప్ర:—ఆతడు నీతోన్నీచుముగ లేదా?
ఉ:—అవును.
ప్ర:—మీ పరిపాలనా పద్ధతితో నాతో డింగీకరించెనా?
ఉ:—అవును.
ప్ర:—నీవు ధార్యులవచ్చి చార్జీ పుచ్చుకొని నపుడు, అసహాయోద్యమములో నొకభాగముగా మద్యపానమును నిరసించు నుద్యమమును, భిలాభతు యుద్ధమును గలదు. అవి అప్పుడు చాల చురుకుగా నభివృద్ధి నొందుచుండెను.

ఉ:—అవును. మద్యపానము వైననేగాక, విదేశీవస్త్రబహిష్కారము కొరకుగూడ నొకయుద్ధమును గలదు. నేను చార్జీ పుచ్చుకొని నపుడది చురుకుగా లేదు.

ప్ర:—ఈయుద్ధములో దేనినిగాని అణచివేయుటకు మీరు చార్జీ పుచ్చుకొనక పూర్వము చురుకైన చర్యల దీసికొనలేదు.

ఉ:—నాకు తెలిసినంతవరకు తీసికొనలేదు.

ప్ర:—మీరు చార్జీ పుచ్చుకొనిన తోడనే ఆ మద్యమును చురుకుగా ప్రయత్నములను ప్రారంభించితిరి.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—ఈరెండు ఉద్యమములను అణచుటయందు మీకు చాలా పట్టుదల యుండెడిది.

ఉ:—ఈ రెండు పుద్గమములవలనను, లా ఆర్డరులకును వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమునకును గలుగు భంగమును కలుగకుండ జేయుటలో నాకును పట్టుదల యధికము.

ప్ర:—మీరీ రెండు పుద్గమములను అణచుటకు చర్యదీసికొనుటకు పూర్వము, వానివలన, లా ఆర్డరులకుగాని వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమునకుగాని భంగము గలిగిన నిదర్శనముల జూపగలరా?

ఉ:—చూపగలను.

ప్ర:—వానిని చెప్పండి.

ఉ:—మనుష్యుల మొగమునకు నల్లరంగుపూసి వారిని గాడిదలమీద వెనుకకుత్తిపై మార్చునట్లుట మొదలయినవి.

ప్ర:—ఈ రెండు యుద్ధముల యెడలను స్వతస్సిద్ధముగ మీకేమైన ఆక్షేపణగలదా?

ఉ:—రెండవ యుద్ధమును తరువాత వచ్చెనని ఇది వరకే జెప్పియుంటిని.

ప్ర:—అవి ఎప్పుడు వచ్చిన నేవి. ఆ యుద్ధముల యెడల మీకేమైన నాక్షేపణలు గలవా?

ఉ:—ఎట్టి ఆక్షేపణయులేదు.

1921 మే 28 తేదీన అసహాయోద్యమమును గురించి, నా క్రింది యభికాయలకు సమ్మత్యులల నొసగితిని. జహుళు నేనే యునగియుండును. ప్రభుత్వమువారి యుత్తర్యుల ననుసరించి వానిని గావించితిని.

దేశాయిగారి కోరికపై కంకాగోరొక సర్క్యులరును తెచ్చి జూపెను.

ఉద్యోగులు తమతమ శక్తిని గన్నరచి ప్రశంసనందుట కిదియే మంచి యవకాశమని అందు తెలిపితిని. ఫిర్యాది అంగీకరించెను. దివాకరు, కాబూర్లుగార్ల నెరుగుదును. కాంగ్రెసులో వారు చురుకుపనిజేయువారో కాదో తెలియదు. భిలాభతు కమిటీలో కొంతమందినిగూడ నెరుగుదును. ధార్యులలో దాదాపు అరడజను. వారాపత్రికలు గలవు. కాబూర్లు, దివాకరుగారచ్చట “కర్కషీరు” పత్రికకు సంబంధించినవారు.

ప్ర:—విదేశీవస్త్ర బహిష్కారము ఎప్పుడు చురుకయ్యెనని మీరు తెలిపితిరి?

ఉ:—విదేశీవస్త్ర బహిష్కారోద్యమము కొన్ని వత్సరములనుండియు గలదు. కాని 1921 సం॥న, ఇదివరకు కంటె నెక్కువ తీవ్రమయ్యెను. ఈ రెండు పుద్గమములలోను చురుకుగా పనిజేయువారి పేరుల చెలువు రహస్యపట్టిక నావద్ద లేదు.

ప్ర:—కొల్లాపురములోనున్న ఎన్. ఎన్. దేశాయి అనునాతనిని నీ నెరుగుదావా?

ఉ:—అవును.

ప్ర:—ఆతడు కాంగ్రెసు ప్రచారకులలో నొకడా?

ఉ:—ఆతడు కాంగ్రెసుపక్షములోనివాడని నాకు తెలియదు.

ప్ర:—ఆతని ఆస్తిని ప్రభుత్వమువారు కలుపుకొనవలెనని యుత్తరువు జేసితివా?

ఉ:—చేసితిని.

ప్ర:—వి. వి. తొప్పిగారి పెన్ననును రద్దుజేయవలెనని ప్రభుత్వమువారికి శిఫార్సుచేసితివా?

ఉ:—అవును.

ప్ర:—జి. వి. దేశపాండ్య, ఎన్. ఆర్. దేశాయిగార్ల భూములెచ్చట నున్నవి ఆయాకీ దీయించితివా?

ఉ:—అవును. నేను సరిగా చెప్పలేను కాని అవసరమునో వారిపై చర్య దీసికొనుట కట్లుచేసితిని.

ప్ర:—జూలై 1 తేదీలోగా నీజిల్లాలో నెవరిభూములపై ప్రభుత్వమువారికి కలిపివేసితివా?

ఉ:—లేదు. అట్లుచేసినని యెంచను. నా కేమియు జ్ఞాపకములేదు.

ప్ర॥ అసహాయమునకు నెక్కువగా పనిజేసినది.
మాన్యముగా బ్రాహ్మణులైనా?
ఉ॥ అవును, చాలవరకు.

ప్ర॥ వారి యుద్ధమునకు ప్రతీకారము చేయుటకు
బ్రాహ్మణేతరులను ప్రోత్సహించి నియమింపలేదా?
ఉ॥ లేదు. నే నెవ్వరిని నియమింపలేదు.

ప్ర॥ — ఈయుద్ధమును నడుపుటకు నీక్రిందియుద్ధోగు
కు ఒక్కసగ్గెల్లరునే పంపితివా తేక ఇతరనూచనల నింక
పంపియుంటివా?

ఉ॥ — మీప్రశ్నను నే నాతేపించుచున్నాను. నేనా
ధముగా నుద్ధమును ఎదుర్చలేదు. ఆయుద్ధముయొక్క
రాష్ట్రీయఫలితములను ఆచుటకు మాత్రమే నేను ప్రయ
త్నించెతిని. ఆయుద్ధము మన్నంతములమునే దాని నడుపుటకు
నేను ప్రయత్నింపలేదు. అట్లు చేసినయెడల నితరకారణములచే
కీసియుండును.

ప్ర॥ — ఈయుద్ధమును అన్నివిధములుగను తప్పనని
నుభిప్రాయము గాదా?

ఉ॥ — ఎంతమాత్రమును గాదు.

ప్ర॥ — విదేశవస్త్రబహిష్కారమును మీ రామోదించెదరా?

ఉ॥ — దేశీయవస్త్రములను తయారు జేయుటకు ప్రోత్స
హించుట నామోదించెదను.

ప్ర॥ — విదేశవస్త్రబహిష్కారము నామోదించెదవా?
ఉ॥ — లేదు.

ప్ర॥ — మద్యపానముపై ప్రారంభింపబడిన యుద్ధము
నును మీ రామోదించెదరని నే ననుకొనవచ్చునా?

ఉ॥ — మితపానము మంచిదని నమ్మినను.

ప్ర॥ — మద్యపానమును నిషేధించు ఉద్ద్యమము?

ఉ॥ — నే నంతదూరము పోను.

ప్ర॥ — అధికముగ త్రాగుటను మాన్పనుద్యమమో?

ఉ॥ — నే నందు కంగీకరించెదను.

ప్ర॥ — ఈయుద్ధమునకులన ప్రభుత్వదాయమునకు
ప్రస్తుత వచ్చుచున్నదని మీరు కనుగొంటిరా?

ఉ॥ — ప్రభుత్వదాయముతో నా కెట్టి సంబంధము
కలదు.

తరువాత సాక్షి ఇట్లు నుడివెను:—ధార్యులలో అధి
కారులు పర్యటనముమీద వెళ్లినపుడు మాత్రమే బలవంతముగా
పనిజేయించుకొనునాచారము గలదు. అది బలవంతముగా పని
జేయించుకొనుటయుగాదు, వారంతట వారు పనిజేయుటయు
గాదు. ఆ ఆచార మీరెంటికిని మధ్యగా నుండును. అసహాయో
ధ్యమపక్షమువారు, సామానులను మోయించుకొనుట కధికారు
లకు పనివారు దొరికకుండ జేయుటకు ప్రారంభించిరి. అల్ల
రులు జరిగినపుడు నేను మెలగానులో లేను.

ప్ర॥ — నీవు చాల బలవంతుడనియు, అసహాయోధ్యమ
మును, భిలాభకు ఉద్ద్యమమును అణచగలవాడనియు తలచి
రిన్ను ధార్యులను మార్చిరా?

ఉ॥ — నా కెప్పుడును అట్లుచెప్పలేదు.

ప్ర॥ — అదియే వారయుద్దేశమని నీకు తెలియునా?

ఉ॥ — నా కెంతమాత్రమును తెలియదు.

ప్ర॥ — నిన్ను ధార్యులను నియమించినతరువాతనే,
అసహాయోధ్యమము నడుపుట కధికారులు పూనుకొనుట ప్రారం
భమగుటకాక తాళనీయముగ సంభవించినవిషయమా?

ఉ॥ — లేదు. అది కాక తాళనీయముగ సంభవించినది
లేదు. ఆసమయమున అసహాయోధ్యమము మరింత ప్రవృత్తమగు
చుండెడిది.

ప్ర॥ — ప్రభుత్వమువారు మిమ్మును ధార్యులను నియ
మించుటకు, అప్రదాసహాయోధ్యమము తీవ్రరూపము దాల్చుచు
న్నదనుటయే కారణమా?

ఉ॥ — ప్రభుత్వము వారు తమరహస్యములను నాకు తెలు
పలేదు.

ఆనరకమేజస్త్రిటులైనైలులోని కేసులను నేను ముఖ్య
దారులైనను మార్చలేదు. తీర్పు జెప్పినతరువాత తీసికొనవలసిన
చర్యలనుగురించి పోలీసు అధికారులతో నాలోచింపలేదు.
కాంగ్రెసువారు ప్రారంభించిన విచారణయందు వచ్చి సాక్ష్య
మొనగవలెనని వారు ఆహ్వానించిరి. వారియాహ్వానము నే నంగీ
కరింపలేదు కాని జూలై 7 లేదిన బొంబయిక్రానికలు ప్రతి
నిధి నావద్దకువచ్చి మాటలాడివెళ్లెను.

క్రాసుపరీక్ష ఇంకను ముగియలేదు. ఇంతలో కోర్టు
ముగిసెను. (అ. ప్రె.)

స్థానిక వార్తలు

ప్రభుత్వపు రెవెన్యూ కార్యదర్శి:— ప్రభుత్వ
పురవిన్యా డిపార్టుమెంటు కార్యదర్శియగు ఇ. డబ్ల్యు. లేగా
రు నేటిదినము ఛార్జిపుచ్చుకొనెదరు. వారిస్థలమున ప్రస్తుత
ము పనిచేయుచున్న సి. టి. శ్రీనివాసాచారిగారు మరల ఛీఫ్
శ్రేక్ టేరియలునుండు చేరెదరు.

**చెంగల్పనాయకరు ఉచితఆయుర్వేద వైద్య
శాల వేపేరి:—** ఈవైద్యశాలయందు మేసెల యంతటి
లోను 1901 మందిశ్రీ ప్రవులును, 403 మంది మహిమ్మదీయు
లును చికిత్సజేయబడిరి. రోజుకు మొత్తముమీద 142 మంది
చికిత్సజేయబడిరి. ఒక్కరోజున 20వ లేదని మాత్రము 489
మంది వచ్చిరిని కార్యదర్శి తెలుపుచున్నాడు.

రాకపోకలు:— నేటుకొన్ని సభ్యులగు గౌరవ,
వి. రంగస్వామి అయ్యంగారు నేటిదినము ఉదయం కలకత్తా
మెయిలులోచెన్నపురికివచ్చిరి. ఆహమదాబాదు యావద్భారత
కాంగ్రెసు సంఘపు సమావేశమునకు వెళ్లియున్న ఆంధ్రప్రతి
కా సంపాదకులగు కె. నాగేశ్వరరావుగారు నేటిదినము బొం
బాయి మెయిలులో వచ్చిరి. రా॥ బి॥ తనికాచలంశెట్టిగారు
నేటిదినము బోటుమెయిలులో వచ్చిరి.

ఇండియను బ్యాంకు:— 1924 జూను 30 వలేదీ
తో అంత్యముగ అర్థసంవత్సరమునకు ఇండియను బ్యాంకుకు
నెట్టు లాభము 1680-10-11-8 రూపాయలు వచ్చెనని మాకు
తెలియుచున్నది. గ్రామలాభము 4179-14-12-0 వచ్చెను. ఖ
ర్చులు 254904-0-4 అయ్యెను. నెట్టులాభమును, క్రిందటి ఆర్థ
సంవత్సరము అక్కాంటునుండి వచ్చినది. 17122-7-3 కలసి
మొత్తం 180183-2-11 రూపాయలు నిలవ లేదనిది.

**చెన్నపురి శాసనసభ మధ్యజిల్లాల సభ్యుని
ఎన్నిక:—** మధ్యజిల్లాల మహమ్మదీయ నియోజకవర్గముచే
యెన్నుకొనబడిన సయ్యదు దివాన్ అబ్దుల్ రజాకు సాహెబు
భూదూరుఖాను సాహెబుగారు చనిపోవుటవలన ఆసాసమున
కు ఎన్నికలు ఆగస్టు 31వ లేదీలోపుగా పూర్తిగావలెననియు
జూలై 14వ లేదీనాటికి నామినేషనులును, 17వ లేదీ నాటికి
వాని పరీక్షయు, 18వ జూలైనాటికి అభ్యర్థుల పేర్లును ప్రకటిం
చుటయు, ఆగస్టు 18వ లేదీని పోలుదీసికొనుటయు జరుగవలె
నని యీవారపు గెజెటులో ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించు
చున్నారు.

ఒక నమ్మక భంగముకేసు

భీమాకించెని నభ-ఏజెంటు

సెషన్సుకు బంపుట

కే. మాధవరావు అను నొకతడు ఒకఫార్మరీ రసీదును
సరియైన రసీదుగ నుపయోగించి విశ్వాసద్రోహము చేసెనను
నేరముపై తెచ్చినకేసులో నేడు ఉదయము రెండవ ప్రెసిడె
న్సీ మేజిస్ట్రేటు ఖా॥ సా॥ మొహిద్దీను ఖానులోడిగారు వి
చారణచేసి సెషన్సుకు పంపిరి.

ప్రాసిక్యూషను పక్షపుకేసు ఈ విధముగ నుండెను.
ముద్దాయి గ్రహం లైఫ్ అయ్యరెన్ను సొనైటీ, లిమిటెడునుండు
సభ ఏజెంటుగ నుండెను. కే. నరసింహులుకెట్టి అనుకోక
పాలిసిహోల్డరు మొదటిమారు ప్రీమియం (రూ 2000 లకు)
రూ 48-6-0 లను చెల్లింపగా, ముద్దాయి ఆతనికి ఒకమోసపు
రకీదునొసగి ఆసామ్యును కంపెనీకి చెల్లింపలేదని నేరాకోషణ.

తాను రూ 48-6-0 లను పుచ్చుకొననే లేదనియు రసీదు
ఇవ్వలేదనియు, ప్రాసిక్యూషనుపక్షపు ఆరోపణ అబద్ధమని
యు, కే. నరసింహులుకెట్టి ఇన్సూరుచేసినమిమ్ముల తాను జ
బ్బున నుండెననియు ముద్దాయి చెప్పెను.

మేజిస్ట్రేటుగారు ఐ. పి. సి. క్రింద 406, 471 కేక్సు
లక్రింద నేరములను ప్రువృతపరచి, మోక్షోర్డు సెషన్సు విచారణకు
బంపిరి.

ఆంధ్రరాష్ట్రకాంగ్రెసుసంఘము

బెజవాడలో 5 వ లేదీనే సమావేశమగును

బెజవాడ, 8:— ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘము
బెజవాడలో 5 వ లేదీ మధ్యాహ్నము అరంభము ప్రత్యులో
సమావేశమగును. 'స్వరాజ్య' పత్రికలో 2 వ జూలైన 6 వ
లేదీ యని ప్రమరించినది. సరిగాదు 4 వ ఆంధ్రరాష్ట్రీయ
కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి తంతివార్త నిచ్చిరి.

* * * * *
2 వ లేదీన బెజవాడలో జరుగబోవుసభకు వచ్చుప్రతి
నిభులకు పశ్చిమకృష్ణాల్లా సంఘమువారు ఉచితముగా భోజన
మున్ను వసతియు నొసంగుదురు. అరంభముప్రత్యులో బసలు
వీర్పాటుచేసియున్నారు. రైలువద్ద స్వచ్ఛందసేవీలు వేచి
యుండురు. సభ్యులెల్లరు దయచేయ వ్రాద్ధితులు.

వేలూరి సత్యనారాయణ,
స కార్యదర్శులు.

రాజమహేంద్రవరం

ఆంధ్రయువజన స్వరాజ్యసభ

బెజవాడలో కాంగ్రెసుసంఘసభ కాగానే
సమావేశ మగును

రాజమహేంద్రవరము 8:— బెజవాడలో ఆంధ్రరా
ష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసమావేశము ముగియగనే వెంటనే
రాజమహేంద్రవరం తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘం
యమునందు రాజమహేంద్రవరం ఆంధ్రయువజనస్వరాజ్యసభ
సమావేశమగును. ఈసభలో కాంగ్రెసు భవిష్యత్తును గూర్చి
యేమియుముగ చర్చజరుగును. సభ్యులకు జరుగవలయు బెజ
వాడలో డెలుపబడును. సభ్యులందరు తప్పక రాప్రార్థితులు
అని. మ శివరామకృష్ణయ్యగారు తంతివార్తనిచ్చిరి.

తారకేశ్వరము

రెండవలేదీ ఆరెప్పులు

నిన్న తారకేశ్వరమున 16 గరిని ఆరెప్పు చేసిరి.

(అ. ప్రె.)

లాహూరులో బక్రీదు

అల్లరులుజరుగకుండ ఏర్పాటులు

ఈనెల 8 వ లేదీని బక్రీదుపండుగ గాన ఆనాడు
హిందువులకును మహమ్మదీయులకును కొట్లాటజరుగకుండ చూడ
వలెనని లాహోరు డిప్టీకమిషనరు ఎమర్సనుగారు సూచించి
నందున లాహోరులో హిందువులును మహమ్మదీయులును
ప్రత్యేకముగ శాంతిస్థాపకసంఘముల నేర్పరచిరి. (అ. ప్రె.)

స్వపరిపాలన

అక్కాంటు పరీక్షలు

బొంబాయి, జూలై 2:— బొంబాయి ప్రభుత్వము
వార్షికప్రకటన యొక్క యెట్లు చెప్పుచున్నది:— స్వపరిపాలనను
వృద్ధి చేయు కొరకు ఏ క్లుప్త వ బాధ్యతలను లోకలు
బోధలమీదను పురపాలకసంఘములమీదను వనలివేయుటవలన
ఈసంఘములు ఆర్థికనూత్రములను సరిగా గ్రహింపజాల
తమలెక్కలనే సరిగా నుంపజాలకున్నవని కొంతకాలమునుండి
ప్రభుత్వమునకు తెలిసి ప్రభుత్వమువారు విచారించుచున్నారు.
లోకలుఫండు ఆడిటుఖాఖారి వార్షికనివేదికలు ఆర్థికప
ములను హెచ్చుగా కనపరచుచున్నవి. ఆర్థికనూత్రములను
ఎరుగకపోవుటవలనను సరియైనకేక్ లేకపోవుటవలనను స్థానిక
సంఘమువారేర్పరచుకొనుచున్న పనివాండు నియమనిబంధన
లను పాటించకపోవుటవలనను ఈలోపములు కలుగుచున్నవని
ప్రభుత్వమువారు నమ్ముచున్నారు. ఈక్రింది చక్కెరముల
కు ప్రభుత్వమువారు రీసంఘములతో మరింత జోక్యమును అధి
కారమును కలుగజేసికొనకుండ అక్కాంటు గమనాలకును
జిల్లా లో కలుబోర్డులలో నిలిచి కలుబం
దు అక్కాంటెంటులకును కొన్ని పరీక్షలను పెట్టిన బా
గుండునని తలచుచున్నారు. మొదటి పరీక్ష 1925 ఆక్టోబరు
నెలలో జరుగును. తమ సామర్థ్యమును జూపు యోగ్యతాప
త్రములను జూపినట్లయిన ప్రస్తుత యుద్ధోగిని పరీక్షలలో
కృతార్థులు కావగలరేదు. (అ. ప్రె.)

అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘము

మహాత్ముని ముఖ్యాభిప్రాయము

పరాజితుడను - హృతగర్వుడను

మాలానామహమ్మదాలీ, ఎం. కే. ఆచార్యగార్ల యభిప్రాయములు

మాలానామహమ్మదాలీగారు

ఎం. కే. ఆచార్యగారు

విలేజ్ లెటర్ నిన్న నిటుల సంభాషించిరి.

కాంగ్రెసు వారిలో నేర్పడిన నాకలహము లడంగ వలెనని దేశీయులు కోరుచున్నారని కాకాగృహమునుండి వచ్చినతోడనే నాకు బోధపడెను. పని ప్రారంభము కావలెనని ప్రజలు ఘోషించుచున్నారు. పని ప్రారంభమైన వెంటనే కాంగ్రెసు స్వృతిని గూర్చి ధర్మశాస్త్రజ్ఞులు చేయు చిన్న వ్యాఖ్యానములతో పాటు యితరవివాద లన్నియునుగూడ సంత మొందుగలవు. సోమరితనమును కనిపెట్టు కలిపురుషుడు పని కల్పించుచున్నాడు. మనమిప్పుడే కలిపురుషునితో పోటీ చేసి ఇంతకుండు స్పష్టమును శేషమునగు పని కల్పించవలెను. స్వరాజ్య పక్షమువారిని తరిమివేయగూడదను భావమును అసహాయ వాదులలో (బహిష్కరణ పక్షము వారు) పలువురు అహమదాబాదులో మొదటిసారి యును చూపసాగిరి. మహాత్ముడు వారి అభిప్రాయములను గౌరవించెను. ఆరు నెలల పాటు మనమందరముల కలసి పనిచేయరాదు. ఈ ఆరు నెలలలోను స్వరాజ్య పక్షమువా రేమిచేసెదరు. వారి విషయమున మన మేమిచేయవలెను అను నాందోళనను బహిష్కరణ పక్షమువారి శేషియునుండదు. అందువలన 1921 లో కలిగినట్టి అనుకూల ఘట్టమే దానికి తీసిపోతుండ కలుగగలదు. భారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘ తీర్మానములను మనము సద్భావముతో గ్రహించి ననే యీ ఫలితము కలుగును.

గాంధీమహాత్మునితో ప్రతిఘటించి విజయమును బడయజాలమని స్వరాజ్యపక్షము వారు గ్రహించక తప్పదు. ఏలనగా స్థాయిసంఘ సభలోనుండి స్వరాజ్యపక్షము వారు వెడలిపోయినందున వారి కనుకూలముగ చాలమంది బహిష్కరణపక్షము వారు మాటలాడుట ఎటులైన స్వరాజ్యపక్షమున కే విజయము కలుగవలెనను నుద్దేశమున కానేకాదు, గిల్లిలోను కాకినాడలోను మహాసభలలో వారి కనుకూలముగా తీర్మానములు చేయబడియుండగా యిప్పుడు వానిని తరిమివేయజూచుట అన్యాయ ముందే వారిటుల మహాత్ముని ప్రోత్సాహపరుచుటకు మాటలాడిరి.

మహాత్ము డదివరకే పరిస్థితులను సరిగా గ్రహించియుండి నచో ఎవ్వరను ప్రోత్సహింప నవసరమేలేదు. ఏలనగా స్థాయి సంఘసభలో బహు జనాభిప్రాయ మిటులున్నదని మహాత్ముడు గ్రహించగలిగినంతనే యితరులెవ్వరను సూచింపకుండనే మహాత్ముడు శిక్షార్థక వాక్యములను తీసివేయటవసరమని నిశ్చయించెను. గాంధీమహాత్మునితో పరిచయము కలిగినప్పటినుండియు, నేనత్యల్పుడనే యైనను నాకు మహాత్మునియందదికముగ భక్తి కుదిరినదిగాని స్థాయిసంఘసభ శిక్షార్థక వాక్యమును తీసివేయుట కంగీకరింపవలెనని మహాత్ముడు బహిష్కరణపక్షము వారిని ప్రోత్సహింపరుచుచున్నపుడు నాకు కలిగిన ఆనందము నకు మేరయేలేదు. ఈసారి జరిగిన స్థాయిసంఘసభ అన్ని పక్షములవారికిని భారతీయుల కందరికిని అనేకములగు మంచి నీతులను నేర్పినది. ఆ నీతులను సరిగా గ్రహించి అటుల నడచుకొనినచో మనకు తప్పక విజయము కలుగునుగాన నెల్లవారును ఆనందపరులగు నీక వాలస్యము చేయకుండ తమకు తోచిన రీతిని పనిని ప్రారంభింపగోరెదను.

నేను ద్వారావ్యవస్థాగమనే ఆంగ్లీకరించి మహాత్ముని ఆజ్ఞానుసారమే దేశ సేవ నెనరింపబూనుకొంటిని. “ఓ బ్రతువా నేను నీ అధీనుడను” అని తెలుపుట మహాసభాధము య్యుండకున్నచో నే నటులనే వ్రాసియుండును. అని మాలానా మహమ్మదాలీగారు తెల్పిరి.

భారత శాసనసంఘ సభ్యుడు

“అహమదాబాదులో అనుకూల ఘట్ట మేర్పడినందులకు నేను చాల సంతసించుచున్నాను. గత రెండువత్సరములలోను దేశీయుల భావములలో మార్పుకలిగినదను విషయమును మహాత్ముడు తుణికిములో కనిపెట్టజాలినందులకు నేను ముఖ్యముగా సంతసించెదను. పద్ధతిప్రకారము మొచ్చుట్టు తనకు వచ్చినను అది సరియగు విషయముకాదని గ్రహింపగల యుదాహరణమును గ్రహించి దానిని స్పష్టముగ తెలుపగల నిష్కపటులను మహాత్మునకే తగుగాక యితరులకు శక్యమా? మహాత్ము డటులచేసినందుననే దేశభక్తుల కందరికిని మహాత్మునిపైన గలభక్తి నేమడుగు లతిశయించినది. మన దౌర్భాగ్య విరహిత స్వాతంత్ర్య సంగ్రామమున సర్వసేవాధిపత్యమును వహింపదగినవాడు మహాత్ముడొక్కడే యను విషయము యీరీతిగా మరి యొకసారి విస్తృతమైనది కాననసభల కెగుట స్వృతివిరుద్ధమగు నాకాదాయను సాంకేతికవివాద మెటులున్నను శాసనసభలలోనుండి అసహాయవిధానమును కొనసాగించుటగూడ స్థిరముగా జరుగకతప్పదను విషయమును మహాత్ముడు గ్రహించుట యుచితము. ఆవిధానముగూడ లాభకర మగునటుల తగినవీర్వాలులను చేయుటయే యిప్పుడు మహాత్మునకు ముఖ్యకర్తవ్యమగుచున్నది. అప్పుడు రెండుపక్షములను మహాత్ముని నాయకత్వముక్రిందనే పనిచేయును. అప్పుడు రెండుపక్షములను కలసి పనిచేయుటకు ప్రోత్సాహ మధికమగును. బహిష్కరణ పక్షము వారిలో మొరకుపట్టుగలవారు కొందరు వైకి మహాత్మునిపట్ల భక్తి విధేయతలను ప్రకటించుచున్నను యిట్టి మంచిచిచ్చుటును సాగనీయరేమోయని మాత్రము నేను భయపడుచున్నాను. అట్టివారు కొందరు ద్రవిడ కర్నాటక రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘములందున్నారు. ఆంధ్ర ఘూర్జర నాయకులకు మహాత్మునిపట్ల గలభక్తి నిష్కళంకము. ఏవిషయము గాని అభిప్రాయములు మారుటకు కొంతకాలము పట్టుట సహజముగాని అహమదాబాదులో జరిగిన పరిష్కారమును కాంగ్రెసువారిందరును చాల ప్రశంసించుతురని నేను నమ్మెదను. జేకీయులలో కలిగినమార్పు మహాత్మునకు తెలియకపోవుటచే మహాత్ముడే గట్టిపట్టు పట్టునేమోయని నేను సంశయించితిని. మహాత్ము డమ్మపుత్తుముగా మెలిగినందులకు చాల సంతసించుచున్నాను. స్వరాజ్యపక్ష నాయకులుగూడ దూరదృష్టితోను ధైర్యముతోను ప్రశంసనీయుముగ పనిచేసిరి. ఇంతటినుండి యైన మనము పరస్పర అవిశ్వాసమును సాంకేతిక వివాదలను వదిలి సమగ్రముగ దీక్షతోను సుత్యాహముతోను పనిచేయవలెనని కోరుచున్నాను.” అని ఆచార్యగారు నడిచిరి. అ|| ప్రె

మహాత్ముని అభిప్రాయములు

పరాజితుడను హృతగర్వుడను

అనుకీరిక క్రింద భారత కాంగ్రెసు స్థాయి సంఘసభలో నా మోదింపబడిన తీర్మానములను గూర్చి యంగుయిండియా ప్రతికొఱుకుమహాత్ముడు రెండు వ్యాసములను వ్రాసెను.

ఈ విషయమునుగూర్చి మహాత్ముడు స్పష్టముగా నిదివరకేమియును తెలుపలేదు. కాన నీవ్యాసమును దేశీయులందరును చాల నాసక్తితో చదువగోరుచున్నారు.

“విలేజ్ లెటరు సాధారణముగా నా చిత్తము నా కర్షింపజాలరుగాని మొన్ననొక విలేజ్ లెటరాత్రము నా చిత్తము నా కర్షింపగలిగెను. అందువలన ఈ సంభాషణాంతమున నత దానినిదానికంటె అధికముగానే అతనికి లభించినది.”

“ఓట్లు సంసమానముగానుండిన నేమి చేసెదరు?”

అని అతడడిగెను “ప్రతిపక్షము కలుగకుండ భగవంతుడేదో కల్పించకమానదు” అని నేను పరిహాసముగా నేదో యంటినిగాని అటులనే జరుగునని నేను కొంచమైన తలంపనేలేదు.

నాలుగో తీర్మానములు

నన్ను చెరపాలకు పంపుటకు ముందు ఢిల్లీలో జరిగిన సభలో జరిగిన చర్య అహమదాబాదు చర్యవలన జ్ఞాపకమునకు వచ్చినది. ఢిల్లీలో కలిగిన భ్రాంతి విచారణమే అహమదాబాదులోగూడ కలిగినది. నాలుగు తీర్మానములనుగూడ ప్రతికూలరకంబై అనుకూలరసంఖ్య కొద్దిగా మెచ్చుగా నుండిన మాట నిజమేగాని ఆమెచ్చుమెచ్చుకాదు. అదితెల్లవయ్యెని నేను వ్రాయుటనావిధి. సభ్యులలో దాదాపుగా సగము మంది అనుకూలరు సగము మంది ప్రతికూలరు వైరి.

గోపీనాథసాహా తీర్మానము

ఈ తీర్మానముతో సంశయము పూర్తిగా తొలగిపోయినది. దీనినిగూర్చిన ఉపన్యాసములను, అప్పుడు సోకుగోచరించిన దృశ్యములు (సీనులు)దాని ఫలితమునుబట్టియే నేను కనులను పూర్తిగా తెరువక లిగితిని. పద్ధతిని బట్టి దాసుగారికి వచ్చినట్లకంటె నాకు రి ఓట్లు మెచ్చుగా వచ్చినందున ఆయన సవరణజడినదనికే గాని పరమార్థము చూచినదాసుగారే నెగ్గిన చెప్పకతప్పదు. 148 మంది ఓట్లనిచ్చిరి. వారిలో 70 మంది దాసుగారి కనుకూలముగా వోట్లనిచ్చిరి. దీనివలననే నామనకు సత్యమును బానుగా గ్రహింపగలిగినది. గాంధీధర్మకారమున నియ్యది చిరుకాంతి నిచ్చినది. అది కోటి చంద్రప్రకాశముగ కాంతికారు. ఇప్పటికింకను మిలుగురుపురుగువెలుగేయని చెప్పవలెను. ఓంట్లసంఖ్యను తెలుపువరకునుగూడ నాకాలపమంతయు నిజముగా నది ప్రహసనము కాదని నేనెగ్గియున్నను, నామట్టు కొకగొప్పప్రహసనమువలెనే కనబడినది. నేను చిత్తముగా చూచి ఆనందించుచుంటిని. ఆయానందమువైతైతనందమేయని నాకప్పుడు విధియైనది. ఓట్లసంఖ్యను తెలిపినపిమ్మట మనసులో ప్రారంభమైన సంశయభావము నది మరుగుపరచినది.

చపలత్వము

ప్రధానపాత్రధారులు రంగస్థలమునుండి నిష్క్రమించిరి. మిలిగినసభ్యులు చపలత్వమును చూపసాగిరి అటుపిమ్మట అతిముఖ్యములగు తీర్మానములుగూడ కేవలము నిర్లక్ష్యముగా నామోడింపబడెను. మధ్యమధ్య వాక్యముత్కుప్తి తోకుమని మెరయుచుండె. మధ్యమధ్య నెందరో క్రమభంగమనియు విషయము తెలియలేదనియు మాటిమాటికిని లేవసాగిరి. దానితోనే మరెవ్వరికైన ప్రాణము విసిగియుండును గాని మహమ్మదాలీగారు మాత్రము కడవరకును నిలువగలిగిరి. ఆయన చాలవరకు ఓరిమినిచూపిరి.

విధేయత

విషయము తెలియలేదను నాక్షేపణలను మహమ్మదాలీగారు చెవినిపెట్టలేదు. యుక్తకాములందరును అధ్యక్షుని ఆజ్ఞలకు విధేయతను చూపిరి. అవిధేయత ఏసమయమునందునుగూడ చూపబడలేదు. ఉద్రేక మత్కుర్చికముగా నుండినను అభిప్రాయభేదము ప్రబలముగా నుండినను వ్యక్తిమాత్రమే మింతతక్కువగా నుండినసభను మరిదేనినిగూడ నేను చూచియుండలేదు. కొన్నిసభలలో అధ్యక్షుడు శాంతిని నెలకొలుపజాలకపోవుట నేను స్వయముగా నెరుగుదును ఈ సభలో నట్టి దేదియును జరుగలేదు గాని గోపీనాథసాహా తీర్మాన మామోదింపబడినపిమ్మట మాత్రము సభలో ఏకాగ్రత అంతరించి చపలత్వము ప్రారంభమైనది ఆస్థితిలో నేను కడపటి తీర్మానము నుపపాదించుట తలపెట్టించినది.

ఆందోళన

క్రమక్రమముగా నాకాందోళన మధికమైయుండునని నేనుతలంచెదను. మనస్తాపకరముగు నారంగమును వదలిపోవలెనను నూహపలుసాక్షులు నాకు పుడు కలిగినది. అట్టి స్థితిలోనే నెటుల నా తీర్మానము నుపపాదించదగును? దానినిపుడుపపాదించ నింకొకసారి యుపపాదించెదనని తెలుపుచునాఅనుయాయువగుడ నాకు కలిగినది.

కడపటి తీర్మానము

మూడవతీర్మాన మామోదింపబడటవలన పంచబహిష్కరణములందును నమ్మకముగలవారు కార్యసంఘసభ్యులకు రాజీవామల నియ్యవలెనని నిర్ణయింపబడెను గాన తమ యిచ్చలేనిదే న్యాయస్థానములకు వాడుకగను ప్రతివాడులుగను

రాగబడెనువారి గతి ఏమను ప్రశ్నకలగగా దానికేదైన సాధ
రమునాలోచించెదను లేదా వారినిమనహాయింపుల కొకతీర్మా
నము సుపపాదించెదనని అపుడునేను వాగ్దానముచేయుంటిని.
మొదట నేనువ్రాసిన రూపమునందట్టి మినహాయింపుగలదగుగాని
దరిమలాను సమాధానము కుదిరినప్పటికి వ్రాయబడిన రూ
ప ము నం దు స్వ రా జ్య ప త్న యు వా రి కే
గాని పోర్టులకు మినహాయింపు చేర్చబడలేదు. కాని నీ తీర్మా
నమువలన వారినిగూడ మినహాయించవలెనని నేను నిశ్చయించి
తిని మాడవతీర్మానము సుపపాదించినపుడు నే నావిషయము
ను తెలిపియుంటిని. ఆ వాగ్దానముప్రకారము నే నుపపాదించి
న తీర్మానమే గాఢాంధకారము నుండి నాకు కొంత దారి
చూపినది. "ఉదయమున నేను వాగ్దానముచేసిన ప్రకారము
నేనిప్పుడీతీర్మానము సుపపాదించుచున్నాను. ఈ యిబ్బంది
కలగనుటకు గంగాధరరావు దేశపాండిగారి విషయ మొకని
దట. అని గూడ నేను తెలిపితిని. వీరై సంతక కిట్టిమిన
హాయింపు లుండగూడదనియే నాఅభిప్రాయముగాని అసహాయ
వాదులలో అధికముగ పట్టుకుల గలవారుగూడ వ్యాయస్థాన
ములను పూర్తిగా బహిష్కరించుట చాల కష్టమని తలంచు
చున్నారు. నీతి విరహితులగు బాకీదారుల సహాయముల
కియ్యవలసిన బాకీల నియ్యక తీరస్కరింపసాగిరి. అసహాయ
వాదులు తమపై దావాలుచేయరను ధైర్యమువలననేవారలు
చేసిరి. అట్లులే మరొకందరు అసహాయవాదులపై దావాలు
చేసిన విషయముగూడ నే నెరుగుదును. అసహాయవాదులలో
చాలమంది తమ కధికముగ నష్టము కలుగుచున్ననుగూడ శాదు
లుగాను ప్రతివాదులుగాను కోర్టుకు వెళ్లనే
లేదను విషయమును పరీక్షకులు గ్రహిం
చినచో వారి కధికముగ శాశ్వతముకలుగకపోదు గాని
అసహాయవాదులలో అందఱుగూడ నటులే చేసినచెప్ప
వీలులేదగాన నటుల దావాలునందర్భమున కోర్టుకు వెళ్లిన
వారిని ప్రేరేపింపుటగూడ పరిపాటియైనది. దావాలుచేసిన
వారికంటే ప్రతివాదులుగా వెళ్లినవారిసంఖ్యయే హెచ్చు. ఈ
పద్ధి దూష్యము కాదని నిర్ణయించుట కాంగ్రెసుసంఘము
వారు పెక్కువారులు నిబంధనలనుగూడ చేసిరి. ఇప్పుడు కఠిన
ముగా తీర్మానము నమలుజరుపవలయుచే యీ పోర్టులవిషయ
మును నిర్ణయించుటవలననేను తలచినది. అన్నిబహిష్క
రణములను పూర్తిగా నమలుజరిపెదవాడే కాంగ్రెసుసంఘ
ములలో సభ్యులుగానుండుటయే నాకు విక్కిలియిట్టము. గాని
వ్యాయస్థానబహిష్కరణమును పూర్తిగా సాగింపవలెననిన
అందఱునుగూడ వైచిక్యముగా దారిద్ర్యము నంగీకరింపవలసి
వచ్చును. అట్లు హెచ్చుమంది దారిద్ర్యమును కాంతింపవలయు
చాలకాలము పట్టునుగాన ప్రస్తుత మీ బహిష్కరణము పూర్తి
గా నెరవేరుట అసంభవముగాననే కొందరు నన్ను పరిహాసిత
రని నే నెరిగి యుండియు నేనాతీర్మానము సుపపాదించ
సాహించితిని. నే నాతీర్మానమును చదివి ముగించుటయే తడ
వుగా ధీరులగు హరినర్సోత్తమరావుగారు గభిల్లున లేచి గంభీర
ముగ సహేతుకవాదముతో దాని నాక్షేపించిరి.

క్రియత హరినర్సోత్తమ రావుగారు

నా తీర్మానము నెదిరింపవలసి వచ్చినందులకు తన మన
సుకు కష్ట ౧ గానున్నదని హరినర్సోత్తమరావుగారునిరి. నేను
సమర్థింపజాలని తీర్మానమును నేనుపపాదించవలసివచ్చుటచే
కథ పడివలసినది నామనసుగాని మీ మనసుగాదు. సమర్థింప
లేని తీర్మానమును ఆక్షేపించే బూనుకొనుటవలన మీ మన
సుకు కానందముకలుగవలెను గాని కష్టముకలుగగూడదని నే
నాయనకెరిగించితిని. అయిననీమి కాంగ్రెసుసంఘముల నెట్లు
లేన నిష్కర్తరముగా నుంచుటయే నా అభిమతము నగుటచే
నే నిప్రతివాదమునుగూడ నామోదించితిని. ఓట్లఫలితమును నిశ్చ
యించుచుంటినిగాని గోవిందానందస్వామి లేచి మరెయ్యక సాం
శ్రితముగ ఆక్షేపణను తెచ్చెను. "ఒకసభలో ఒకతీర్మానము
అమోదించబడినపుడు అసభ ముగియులోపల దానికి ప్రతికూల
ముగ మరెయ్యక తీర్మానము సుపపాదించే గూడవను"నదియే స్వా
మి తెచ్చిన ఆరోపణ. ఆఆక్షేపణ చెల్లదని అధ్యక్షుడు వ్యాయ
ముగా పరిష్కరించెను. మొదటితీర్మానము మొదటిరోజున
నామోదించబడిన వెంటనే దానికి వ్యతిరేకముగ సవరణగూడ
నామోదించబడినదిగాన ఈఆక్షేపణ చెల్లదని అధ్యక్షుడు నుడి
చెనుగాని డాక్టరు చోటిరాంగారు అనాలోచితముగ పనిపూర్తి
చేసెను. ఆయన బాధ్యతను గుర్తించినవాడని నే నెరుగుదును.
ఆయన చాలకాలమునుండి అంతరాయము లేకుండ దేశసేవ
చేయుచుండెను. ఆయన దేశముకొరకు దారిద్ర్యవ్రతమును పూ

సెను. అనివరకు బహిష్కరణమున కొంత సమపాదము చేయు
టకు సంఘమువారు సమ్మతించి యుండుటచే యిప్పుడు దీనిని
గూర్చి నియమసంబంధముగ వాతేపణను చాతీరాంగారు
తెచ్చెదరని తలపోయలేదు. "బహిష్కరణ తీర్మానముల
కీర్తనానము విరుద్ధముగాదా" అని చాతీరాంగారు ఆలో
చింపకుండ నడిగెను.
ఈ ఆక్షేపణ సహేతుకము కాదా యని నన్ను మహా
మృహలీగా భ్రమిరి. సహేతుకమే అని నేను తెలిపితిని. అందు
వలన నా తీర్మానము స్వల్ప విరుద్ధమని మహామృదాలీగారు
నిర్ణయించుటలో తప్పుమియును లేదు. అంతట నాలో నేను
కృంగిపోతిని.

వాతావరణ స్థితి

1924 సం జూలై నెల ౩-వ తేది గురువారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత అత్యధికాంశం	గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత అత్యధికాంశం	గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత అత్యధికాంశం	గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత అత్యధికాంశం	గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత అత్యధికాంశం
	గరి 24 X ఉష్ణోగ్రత	గరి 24 X ఉష్ణోగ్రత	గరి 24 X ఉష్ణోగ్రత	గరి 24 X ఉష్ణోగ్రత	గరి 24 X ఉష్ణోగ్రత
గోపాలపురం	90.7	81.6	...	0.58	44.66
విశాఖపట్టణము	90.9	81.6	...	1.17	87.09
కాకినాడ	94.9	79.8	0.38	1.48	89.09
మచిలీపట్టణము	99.2	81.1	0.07	2.17	41.09
కర్నూలు	98.2	78.2	...	0.85	26.01
బళ్లారి	95.5	76.9	...	1.44	20.51
కడప	98.7	74.2	0.99	2.98	81.28
మెల్లూరు	97.7	79.2	...	0.94	87.98
మద్రాసు	94.0	76.5	0.81	5.17	50.74
కడపూరు	97.9	77.6	0.08	0.85	52.94
నెలమ	97.9	76.1	0.02	2.51	89.80
కోయంబత్తూరు	90.8	71.1	...	4.96	22.29
తిరుచనాపల్లి	102.5	78.2	0.02	0.05	88.18
నాగపట్టణము	94.9	79.8	...	0.40	54.98
మధుర	99.2	78.7	...	2.14	88.58
పాంపన	98.1	81.5	...	0.05	87.08
తిరునల్వేలి	0.44	28.84
తిరుకేండ్రము	82.0	75.1	0.82	25.94	64.51
కొచ్చిన్	88.8	76.5	0.01	45.65	114.51
కాకికట్టు	85.8	78.9	0.97	41.84	117.16
మంగళూరు	88.5	72.9	0.87	52.80	125.68
బెంగళూరు	88.8	67.8	0.14	5.78	85.87
మైకార	70.4	62.5	0.27	20.89	125.46
కొడైకనూర్	67.0	52.8	0.19	5.56	62.18

సర్కారులు:—కాకినాడలో 0.83 వాన కురిసెను.
మచిలీపట్టణంలో చినుకులు బడెను. గోపాలపురంలో ఆకాశము
నిర్మలముగ నున్నది. తక్కినచోట్ల మేఘములు విస్తారముగ
నున్నవి. మచిలీపట్టణము, విశాఖపట్టణములందు ఆర్ద్ర శ
ఎక్కువ. మచిలీపట్టణములో పగటితేదిమి 4 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.
విశాఖపట్టణములో రాత్రితేదిమి 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.
కడపలో:—కడపలో 0.99 వానకురిసెను. చాలచోట్ల
మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. బళ్లారిలో పగటితేదిమి 2.8
డిగ్రీలు ఎక్కువ. కర్నూలులో రాత్రితేదిమి 2 1/2 డిగ్రీలు
ఎక్కువ. కడపలో 4 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.
కర్నాటకము:—వర్షము అంతటను యున్నది. మద్రా
సులో 0.81 వర్షము కురిసెను. కడపూరులో 0.83 వాన కురి
సెను. ఆకాశము తలచని ముప్పుతో గూడుకొన్నది. ఆర్ద్ర శ
ఎక్కువ. మద్రాసులో పగటితేదిమి 8.1 డిగ్రీలు తక్కువ.
రాత్రితేదిమి 4.8 డిగ్రీలు తక్కువ.
రాజధానియందు చాల చోట్ల స్థానికచినుకులు బడవచ్చును.
ఎన్. ఆర్. సామ్రాజ్య,
వాతావరణ వ్యాప్తి.

స్థిమరులో ఒక ఆంధ్ర స్త్రీపై బడి దౌర్జన్యముగా
బొట్టుట
రంగూను, జూలై 3.—ఒక ఆంధ్ర స్త్రీ యిచ్చట
పోలీసువారితో ఒక ఫిర్యాదు చేసికొనెను. ఈమె భర్తతో
ను విల్లితోను కొరమాండల్ తీరమునుండి "చిల్కా" స్త్రీమరు
పై ప్రయాణము చేయుచు స్నానపుగదిలోనికి పోగా రి గురు
బీడవారిదను, ముగ్గురు బాస్కరులును, ఒక చిమ్మేవాడును
ఒకమంగలియు దౌర్జన్యముగా ఆమెపైబడి కొట్టిరట్ట. ఈ విష
యము బీడ యధికారికి తెలియజేయ నాతడు మరునాడు వా
రంతరిని నిలువబెట్టి చూపించెను. అప్పుడామె తన్ను కొట్టిన
వారిని గుర్తించెను. (ఆ. ప్రె.)

బహుమూత్ర వ్యాధికి
అమోఘమైన ఔషధము

నేను ఆదిద్రావిడను. మైసూరుకు చేరిన
కోతారు బంగారుగనులలో కంక్రాక్టరుగా
నున్నాను. అతిమూత్రవ్యాధిచే చాలా బాధను
చుంటిని. ఒక సంవత్సరము క్రిందట స్వారశము
తప్పి దిగువపడితిని. నేను ఆనేక ఆంగ్లవైద్యులవద్ద
నుండి ఔషధములను సేవించియు గుణములేక
పోయెను. మిక్కిలి కఠినపత్యము చేయుచుంటిని
కరియన్నమును పూర్తిగా మానివేసితిని. అట్లుం
డియు నాజబ్బు మిక్కిలి హీనస్థితికి వచ్చెను. నేను
బ్రదుకుదునను అశక్తుడ తేకపోయెను. కృష్ణాపుర
నివాసియును వ్రస్తుతము మద్రాసు బార్డిజాన్,
ఆస్ట్రీనియన్ వీధిలో నెం 72 రు గృహమునం
దుండు వండిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారు
చేయుచున్న అద్భుతచికిత్సలను గురించి వినినం
దున నేను వారివద్దకు 19-6-24 తేదిన వెళ్ళి ఈ
అపాయకరమైన వ్యాధినుండి నన్ను రక్షించ వలె
నని వారిని ప్రార్థించితిని. వారి బౌద్ధార్యమునకు
అనేకవందనములు. తక్షణమే పశ్చాత్తాపము
చెంది తండ్రివలె(మిక్కిలిప్రీతితో నాకు ఔషధము
నిచ్చుటకు ప్రారంభించిరి. వారి చికిత్సలో 12 దిన
ము లుంటిని. కఠినపత్యము లేదు. నేనువరియన్నము
మత్స్యములు మాంసము మొదలగువాటిని
మామూలుగానే భోజనము చేయుచున్నాను.
అనేక ఆంగ్లవైద్యులు నామూత్రమును పరిశోధించి
అందులో తీపుగాని లేక శ్వేతభాతువు (ఆల్బు
మెన్) లేదనియు సెస్సిఫిక్ గ్రావిటి మామూలు
కంటే తక్కువగానే యున్నదని తెలిపిరి. నాకు
దీర కాలముగా నున్న ఈవ్యాధి 12 దినములలో
యింత అద్భుతముగా కుదురుట చూడ ఇంద్ర
జాలమువలె నున్నదని వండితులవారితో తెలిపితిని.
గాని అదిఔషధముయొక్క మహిమయని వారు
తెలిపిరి. పూర్వచార పరాయణు
డైన వండితులవారు నేను ఒక బీడ వం చ
ముడుగానున్నను వారి దగ్గరకు వెళ్లి, వారి వ్యూహ
స్త్రమునుండియే ఔషధమును తీసుకొనుటకు నా
కవకాశము నిచ్చిరి. వారివద్ద పూర్వచారపరాయ
ణులగు బ్రాహ్మణులు, జమిందారులు మొదలగు
వారందరు చికిత్సకై వచ్చుచుండినను వారిసందర్శి
ఎట్లు ఆదరించుచుండినో అదే ప్రకారము జాతి,
సాంఘికస్థితి,ధనము మున్నగు వాటినిచూడక నన్ను
కూడఅదరించుట మిక్కిలి ప్రశంసార్హమైన పంగతి.
భగవంతుడు వారికి వారి భార్యకు దీర్ఘాయ
వు, విశ్వర్యము, ఆరోగ్యము మొదలగు వాటికి
నొసంగవలెనని సదా ప్రార్థించుచున్నాను.

వారి సలహాకట్టు ము 15-0-0
ఆర్. కృష్ణస్వామి
ఆంధర్ సకల పోతు, కోలార్ గొట్టాపల్లిను,
ప్రస్తుతవిలాసము:— మైసూరుసంస్థానము.
నెం 116, బ్రాహ్మ్య, బార్డిజాన్, మద్రాసు.
(పకటన) నెం 41.

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 సం. జూలై నెల 3 వ తేది

గుంటూరు

మహాత్మ నివిషాదము

గాంధీమహాత్మునికి, ఆఖరి భారత కాంగ్రెసు సంఘటిత్యములు విషాద కారణమయ్యెను. అందుకు ఇండియా పత్రికలో నతడు చెలిపిన సంగతిలవలన గ్రహించవచ్చును. పరిస్థిరకలహముల చెలరేగు, ఆవిశ్వాసముచేలిన సంతోషమున్న దేశములయొక్క నెటల విచారితమయ్యెను, కాంగ్రెసుకార్యక్రమ మెటుల ప్రభించునో, మహాత్ముడిపుడు చక్క గ్రహించ గలిగెను. సాంకేతికముగ సంఖ్యబల మధికముగ నున్నను, కాంగ్రెసుసంఘటిత్యములు తమ కవలయచిహ్నములనియే, మహాత్ముడు భావించుచున్నాడు. వడుకుటకు సంబంధించిన మొదటితీర్మానమునందు నిర్బంధిని తొలగించవలసివచ్చుట, మొదటి యవజయము. మూడవతీర్మానము బహిష్కారములకు సంబంధించినది. ఆవిషయమై తన కెక్కుడు అవజయము గలిగెనని మహాత్మునియందే శ్రద్ధము. ఇందుకు కారణము చెలిపియే యున్నది కాకినాడ కాంగ్రెసుసభా తీర్మానములు, ఉభయ వక్షముల వివాదములను పరిష్కరించుటకై యుద్దేశించబడెను. అయ్యవి, అసహాయధర్మమును కొంతవరకు భంగపరచినను, తదనుగుణ్యముగ కాంగ్రెసు సర్వాణ మేర్పడియుండెను. దానిని కదలించుట కిప్పుడు సాధ్యపడదని, మహాత్మునకు గోచరించెను. ఇకముందయినను ఉభయవక్షముల వారును ఒకరి నొకరు విమర్శించుటతో కాలము గడువక, ప్రతివారును తమవిధిని నిర్ణయించుటయుక్తమని మహాత్ముడు భావించుచున్నాడు. నాల్గవతీర్మానము, గోపీనాథాసాహకు సంబంధించియుండెను. మిగిలిన ఏవయములగుర్చి ఎట్టి యభిప్రాయభేదమున్నను, యీ తీర్మానము విషయమై ఏకా ప్రాయముండునని, మహాత్ముడు భావించెను. ఇందునుగుర్చి యభిప్రాయ భేదమునకు తావులేదు. అసహాయధర్మమునకు అహింసయే మూలాధారమని ఎల్లరకు చెలిపిన సంగతియే. ఇంతియగాక కాంగ్రెసు క్రీడునకే అహింస ముఖ్యము. కాంగ్రెసులో ప్రవేశించెడి యన్నివక్షములవారును రాజకీయ దౌర్జన్యమును నిరాకరింపవలసిన యవసరము గలదు. అట్టిస్థితిలో మహాత్ముడు ప్రతిపాదించిన తీర్మానము నెల్ల రేగ్రహించునని నంగీకరించి ఉపవలసినది. ఈ తీర్మాన మంగీకరింపబడినను, ప్రతి కుటుంబికుముగ నుండుట, మహాత్ముని కాశ్చిర్యము గలిగించెను. అన్నిటికన్నన, యీ తీర్మానమునందు తనకెక్కుడు ఓటమి గలిగెనని మహాత్ముడు విచారించుచున్నాడు. తన తీర్మానమునకును దానుగ రీ తీర్మానమునకును భేదము లేదనుట కేనిల్లముయని మహాత్ముని తలంపు. హత్యనుండి దేశభక్తి మరుజేసి, దేశభక్తిని మాత్రము ప్రశంసింపమని తీర్మానించుట, సంభావ్యము గాబులు. ఇందును అరెస్టుజేసెదరని బెదిరించుటచే, ఇట్టి తీర్మానము నంగీకరింపవలెనని దానుగారు జెప్పుటవలన, ఎల్లరకు వారి తీర్మానము నంగీకరించి యుండునని మహాత్మునికి చెలియక పోలేదు. కాని భావోదేశ

ము ననుసరించి, నైతికమాత్రములను విస్మరించుట మహాత్మున కేమాత్రము ఇష్టములేదు. ప్రభుత్వమువారు దానుగారి నీ సమయమున అరెస్టు జేయదలపెట్టుట మాత్రము అవశ్య స్తము. కలువ రహితముగు అహింసాధర్మమునకు దానుగారి తీర్మానము కొంతకొంతవడినను, అయ్యది శిక్షార్హమనుట కన్నను అక్రమము వేరొకటుండబోదు. దానుగారు అహింసవిషయమై తమకు గల నమ్మకము ననేకమార్లు వెలిబుచ్చిరి. సిరాజగంజీ తీర్మానమునందయినను, దానుగారు దౌర్జన్యపద్ధతులను నిరసించి యుండిరి. కేవల అభిప్రాయప్రకటన కొరకు దానుగారిని ప్రభుత్వము వారు శిక్షించినచో జేతముం దంతటను తీవ్రమగు నశాంతి ప్రబలి, స్వరాజ్యాందోళనము మరింత బలవడక మానదు. ఆకారణముచే మహాత్ముడు నిరూపించిన పరిమాణమునకు దానుగారి తీర్మానము దీని పోయిన దను నవకాశము దీసికొని, ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధములకు గడంగుటవలన, వారి కిసుమంతయు ప్రయోజన ముండదు. కాంగ్రెసు సంఘసభలో ప్రబలిన భేదభావము ప్రభుత్వము వారి కట్టి చేయుట నొసగజాలదు. అసంగతిని మహాత్ముడు స్పష్టముగ వివరించుటచే, ప్రభుత్వమువారు నిజసందర్భములను గ్రహించుట యుక్తము. సాహితీర్మానముపై చర్చజరుగుచున్నపుడు, రాజకీయ దౌర్జన్యము నామోదించినవారి నుడువులు, మహాత్ముని మనమునకు మిగుల నెప్పికలుగజేసినవి. ఇక నయినను అహింసాధర్మమున కేమాత్రము భంగము కలుగకుండునటుల కాంగ్రెసుసంఘములు ప్రవర్తించియుండల, మహాత్ముని నాయకత్వమును దేశము కోల్పోవుట తలస్థింపకమానదు. కాంగ్రెసుసభ్యుల ప్రస్తుతధర్మ మేమి? మానముతో నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహించుటయే ఎల్లరధర్మమని మహాత్ముడు హెచ్చరించుచున్నాడు. ఈ విషయమై ఉభయవక్షములనాయకులును ఏ కాభిప్రాయమును గను బలించినందులకు సంతసింపవలసియున్నది. ఇక్కార్యము త్వరితముగ కొనసాగుచో, మహాత్ముని విషాదము తొలగుననుటకు సందియములేదు. 5 వ తేదిన ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘము విజయవాడలో గూడుచున్నది. నిర్మాణ కార్యక్రమమును ఆంధ్రులెల్ల నిర్వహింపవలయునో లెస్సగ యోచించి, అనుకూలమార్గములను నిరూపించి, కృతకృత్యులయ్యెదరుగాక!

కర్జను ప్రభువు : హిందూదేశము

లేబరు ప్రభుత్వమువారు హైందవసమస్య విషయమై తగిన చర్యలను దీసికొనరని విధితమయినను, కర్జను ప్రభువుగారికి మాత్రము భయము వడలలేదు. నిన్నటిదినము మాకు చేరిన ప్రత్యేక తంతివార్తయందు, కర్జను ప్రభువుగారు తమకు గలిగిన యలజడిని వివరించిరి. డిపార్టుమెంటులు విచారణ నిరర్థకమయినను, కర్జను ప్రభువుగారి కది గూడ గొప్ప యుపద్రవమనియే దోచుచున్నది. ఇందు కవకాశమిచ్చుట గూడ వివేకముగాదని వీరి యుద్దేశ్యము. కర్జనును పడలించినందులకు వీరు వగచుచున్నారు. పదిసంవత్సరములు గడచిన పిమ్మట గాని, ఎట్టి మార్పునుగూర్చి యాలోచించ గూడదని వీరు ఖండితముగ బలుకుచున్నారు. వెంటనే స్వరాజ్యము నిచ్చినచో, ప్రత్యయమువచ్చువనియే వీరి భయము. చిట్టేషువారి హస్తమునే మాత్రము వెనుకకు లాగినను, పరిపాలనము క్రుశ్చి పోవునట. భావనీతి యంధ కారబంధురమగునట.

లేబరు మంత్రుల ద్వంద్వార్థపూరితములగు వలుకులు, వీరిభయమును మరింత హెచ్చుజేయుచున్నవి. మంత్రుల పరిపాలనము క్రింద, తమ జేమమునకు పద్రవము వాటిల్లవచ్చునని, కర్జను ప్రభువు భావించుచున్నాడు. కర్జను ప్రభువునందప్పటికిని ఇప్పటికిని మార్పు ఏ మాత్రము గనుపించదు. హిందూదేశమునకు గవర్నరుజనరలుగవచ్చిన నాటినుండియు నేటివరకును హైందవాశయములను భంగపరుచుటయే వీరుపనిగ బెట్టుకొనిరి. తమ జీవితకాలములో హిందూదేశము స్వాతంత్ర్యము బడయకుండుటకై వీరు తమశక్తిసంతను వినియోగించెదరనుటకు సందియములేదు. లేబరుమంత్రులయినను వైసెన నానుభూతి జూపినను క్రియలో నెక్కుటిగనే ప్రవర్తించుచున్నారు. సత్వరస్వరాజ్య సిద్ధి పనికొరదని, కర్జను ప్రభువుగారు చెలిపినంత తీవ్రముగ ఆలివియరు ప్రభువుగారును బలికీయే యుండిరి. అయినను, లేబరుపక్షమువారి కెక్కడ లొంగిపోమెదరేమోనని కర్జను ప్రభువు భీతిల్లుట సహజము. భారతీయులు మాత్రము ఏపక్షమువారి పై నను ఆధారపడుటలేదు. ప్రజాశక్తి సనుసరించయే, స్వరాజ్యము సిద్ధించునని వారు నమ్ముచున్నారు. ఇంగ్లండుకుబోయి ఎంత మొరలిడినను ప్రయోజనము గనుపించుటలేదు. ఇటు బిసెంటు వర్గపురాయణారముగాని, అటు కెనియా రాయ బారముగాని సఫలముగాంచ లేదని వెల్లడియైనది. స్వరాజ్యసంపాదనకై దృఢనిశ్చయము బూని, ప్రజలు తమశక్తిసంతను భారపోయవలసిన తరుణ మాసన్నమయినది. హైందవ ప్రతిపక్షులు తమ బలములను సమకూర్చుచున్నారు స్వరాజ్య సిద్ధి నాటంకపరుచుటకు విశ్వప్రయత్నముల గావించుచున్నారు. కాని, స్వాతంత్ర్యావేళకరులగు ప్రజలసంకల్పము నివి నికోధింపజాలవు. కర్జను ప్రభువుగారికాలములో ఇంగ్లండు, ఈ జిప్రు దేశములు స్వాతంత్ర్యము బడసినవి. హిందూదేశమునకు మాత్రము అన్యధా జరుగునా? కర్జను ప్రభువు లింకను నవలంబించుచున్న నిరోధప్రయత్నములు, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధి కధికముగ తోడ్పడునని విశ్వసించెదము.

బెంగాలు బడ్జెట్టు

బెంగాలు బడ్జెట్టు గ్రాంటులు నిరాకరింపబడిన పిమ్మట, లిట్టును ప్రభువుగారు తమకు గలిగిన ఆగ్రహమును అనేకరీతుల వెలిబుచ్చిరి. రిజర్వుడు శాఖలకు సంబంధించిన గ్రాంటులను పునరుద్ధరించినను, టాన్సుఫర్డు శాఖలకు సంబంధించిన గ్రాంటులను పునరుద్ధరింపరయిరి. రాబోవువారములో జరిగెడి శాసనసభలో సప్లి మెంటరీ గ్రాంటుల నడుగుటకు నిశ్చయింపబడినది. మంత్రులజేతములు నిరాకరింపబడిన పిమ్మట, వారు తమ పదవులను విడువకుండుట, అసభ్యముగ నుండును. అయినను బెంగాలుమంత్రులు తమపదవులను విడువరయిరి. గవర్నరుగా రెట్టి చర్య దీసికొనరయిరి. సప్లి మెంటరీ గ్రాంటులలో మంత్రులజేతములుగూడ జేరియున్నవి. బెంగాలు శాసనసభ వారేమి జేసెనరో జూడవలయును. ఇంతియగాక, వైద్యము, ఆరోగ్యము, మున్నగు విషయములకు సంబంధించిన గ్రాంటులంగీకరింపబడునా లేదా? స్వరాజ్యపక్షమువారి నూతన కార్యక్రమము ప్రకారము, పూర్వప్రతిష్ఠాభవము జరుగబోదు. రండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు "ఔముస్ అఫ్ ఇండియా" పత్రికా ప్రతినిధిలో ముచ్చటించుచు, "దేశముపై అధికారవర్గము వారి యధికారమును హెచ్చుజేయు విషయములకు మేము పాఠికూల్ములు జూపెదము. దానిని తగ్గి

మటకు గాని తొలగించుటకుగాని తోడ్పడెడి కార్యములకు మేము తోడ్పడి పెంపొందించెదము." అని వెలిపియుండిరి. అందుచే ట్రాన్స్మిగ్రేషన్లు కాలకు సహాయము జేయుటకు వీరు పూనుకొనవచ్చును. ఎటుల జరుగునో త్వరలో తెలియగలదు.

అకాలీకేసు : మేజిస్ట్రేట్లుగారి తీర్పు

జయిల్ కుబోయిన అకాలీజీ పై మోపబడిన కేసులో మేజిస్ట్రేట్లుగారి తీర్పు మిగుల నిస్సారముగ నున్నట్లు, చూచినంతనే తెలియగలదు. అకాలీలు నాభాసంస్థానములో అఖండపాఠము కొరకు వెలి రనుట అబద్ధమనియు, రాజకీయోద్దేశ్యమును జెల్పుకొని వీరిట్టి జరిగెను సంఘటనలనియు, మేజిస్ట్రేట్లుగారు దెలుపుట కెట్టి యాధారము గనుపించదు. తమ యుద్దేశ్య మడిగాదని అకాలీ సంఘమువారు పదేపదే ప్రచురించియుండిరి. అకాలీలు ఆయుధములను తీసికొని పోలేదని, అమెరికా పత్రికా ప్రతినిధియగు జమ్మండు గారు సయితము తెలిపియుండిరి. జమ్మండుగారు మత్సరగ్రస్తులై ఇటుల వ్రాసినని, మేజిస్ట్రేట్లుగారు దెలుపుట నిరర్థకము. ప్రజలు తుపాకులను గూడ ప్రేర్పిర. అటులగుచో, పోలీసువారిలో నెవరికిని ఏలదెబ్బ తగులలేదో తెలియదు. అకాలీలచుండి వీరు తుపాకుల నేల బట్టుకొనలేక బోయిరో తెలియదు. మేజిస్ట్రేట్లుగారిందుకు సమాధానము దెలుపలేక బోయిరి. నిష్పక్షపాతులగు ప్రముఖుల ప్రకటన ముల ఎదుట, మేజిస్ట్రేట్లుగారి తీర్పును ప్రజలు విశ్వసించుట దుర్లభము. ఇంతియగాక, పిమ్మట ఎనిమిదిజతలు వెడలినను, ఎట్టి దౌర్జన్యము జరుగకుండుటబట్టి, అకాలీలు మొదట నయినను అక్రమముగ ప్రవర్తించియుండుట యసంభవమని, తేటతెల్ల మగును.

మద్రాసు కార్పొరేషను ఎన్నికలు : కాంగ్రెసు పక్షము

మద్రాసు కార్పొరేషను సభలో కాంగ్రెసు సభ్యులు ప్రవేశించి విషయమున కదలిక యారంభమయినది. వోటరులను ప్రబోధించుటకు వీరు మొదలిడిరి. శ్రీనివాస య్యంగారు ప్రభుత్వం లీవిషయమై శ్రద్ధవహించుచున్నారు. స్థానిక సభలో కాంగ్రెసు సభ్యులు స్థిరవేళించుటకు నిర్మాణ కార్యక్రమమును పాఠించుటయే ముఖ్యోద్దేశ్యము. అట్టి యవకాశములున్నచోట, వాని సుపయోగించుకొనుట, లాభకరము. మద్రాసు కార్పొరేషను సభ యంతివరకు ప్రజాభిప్రాయమును తిన్నగ ప్రతిఫలించజేయక, అధికారవర్గ సాంప్రదాయముల ననుసరించుచున్నది. విద్య, ఆరోగ్యము, నీటివసతి, మున్నగు సౌకర్యముల విషయమై ఇంతవరకు అశ్రద్ధ చూపబడుచుండెను. కార్పొరేషను సభ్యులందు రానురాను వెలిగిపొవుటయు, ప్రజల పన్నులు హెచ్చిగుటు తీగిచ్చుచున్నవి. ప్రజలెచ్చు ద్రవ్యము ప్రజాభ్యుదయమునకై వ్యయపడునట్లు జేయుటయే, కాంగ్రెసు పక్షమువారి ముఖ్యవిధియగుచున్నది. వోటరులు తమ ఉపేక్షాభావమును విడనాడి కాంగ్రెసు సభ్యులను ప్రతినిధులుగ బంపుట క్రేయస్కరము.

హర్షిగాజిగారి దృక్పథము

దక్షిణాఫ్రికా నూతనమంత్రులగు హర్షిగాజిగారు తమ దృక్పథమును వెల్లడిజేసిరి. మీ జాతీయపక్షనాయకులయినను, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకై కృషిసలుపుట కిప్పుడు వీలులేదు. స్వార్థమొంటు సభలో, వీరికి సంఖ్యల బల మధికముగ లేదు. లేబరుపక్షమువారు గూడ వీరికి దోడ్పడిన

ఆంధ్రుల

గాంధీ మహాత్మని పూజానిధి

లక్షరూపాయలు నమర్చింపవలెను

3.7-24

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

	చందాలు	
ఇదివఱకు మొత్తం	40988-4-4	
తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము బందరువారు	1-6-1924 మొదలు 30-6-1924 వఱకు వసూలు చేసినది.	1245-5-3
నేటివసూలు		1100-0-0
మొత్తం	43333-9-7	
		మొత్తం 18385-2-11

కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు

ఇదివఱకు మొత్తం రూ. 16104-12-5

రేపల్లెతాలూకా డి.హెచ్.సంఘమువారు వసూలుచేసిన పంపినది 1100-0-0

(వివరములు రేపు ప్రకటింపబడును)

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము వారు వసూలుచేసిన 5, 26-వ తారీఖులలో ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రకటించి యున్న దాఖలా ప్రకారము వసూలు 1180-6-6

వస్త్రాంగుకమిటీ తీర్మానము

వైకం సత్యాగ్రహముగూర్చి కాంగ్రెసు వర్కింగుకమిటీవారు గావించిన తీర్మానము చాల ముఖ్యమయినది. వైకం సత్యాగ్రహాలపై గురిపించెడి బాధలు మహాత్ముని హృదయమును గరగింపజేసినవి. తిరువాన్కూరు ప్రభుత్వమువారు అన్ని పక్షములవారికిని సమానరక్షణ సుసగుల ధర్మము. పక్షపాతము వహించుట వీరికి ధర్మము గాబాలదు. వైకంనుండి వెలువడెడి వార్తలు వినుటకయినను దుస్సహముగ నున్నవి. కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీవారు తిరువాన్కూరు ప్రభుత్వమునకు వారివిధిని గనుపఱచి కృతకృత్యులయిరి. ఎన్నికప్రములు తలపించినను, దౌర్జన్య రాహిత్యమును విడనాడక మహాత్ముని మార్గమును నిష్కర్షగ ననుసరించుచో, వైకంసత్యాగ్రహాలకు విజయముగలుగుటయ గాక, హిందూదేశమునందు నిమ్మకాయభివృద్ధికి విశేషప్రోత్సాహము గలుగుననుటకు సందియము లేదు.

పూజానిధికి సొమ్మునబంపు చిరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 లింబుకెట్టిపేథి, మద్రాసు.

గాని, వీరి పాలనము కొనసాగదు. మంత్రవర్తము నందుగూడ కేబరుమంత్రులను చేర్చుకొనవలసి వచ్చెను. అందుచే సామాజ్యవిధానమును హర్షిగాజి గారయినను కొనసాగింపకతప్పదు. అందుచే దక్షిణాఫ్రికా ట్రేడుమును ప్రధానమని తాము భావించినను, ఇంగ్లండుకును, ఆధినివేశ రాజ్యములకును తాము తోడ్పడెదమని, వీరు బలికిరి. హర్షిగాజిగారి నిజోద్దేశ్య మిందువలన స్పష్టపడజాలదు. దక్షిణాఫ్రికాముందు, సామాజ్యము పిమ్మట యని జెప్పునపుడు, భారతీయసమస్య ఎటుల పరిష్కరింపబడును? భారతీయుల కిప్పుడు గలకష్టములు తొలగింపబడనా? లేక వెనుకటికన్న నెక్కుడు నిర్బంధము తేర్చునా? హైందవసమస్యనుగూర్చి వీరు తమ యభిప్రాయమును త్వరలో వెల్లడిజేసిన బాగుండను.

ఎనిమిదవ అవజయము

లేబరు ప్రభుత్వమున కెన్నిమారు లవజయము గలిగెనో, చూటరు ఎప్పటికప్పుడు తెలుపుచున్నాడు. ఎనిమిదవమా రవజయము గలిగినట్లుల వార్త తెలుపుచున్నది. ఈమారు ప్రభుత్వ సభలో నోటమి తలపించెను. కడచిన మారొక సవరణపై ప్రభుత్వమువారి రోడియుండిరి. ఆసవరణను తాముగీకరించినటుల, ఫిలిఫ్ సోడి ను గారు వెలిబుచ్చిరి. ప్రస్తుతస్థితి చిత్రముగ నున్నది ప్రధాన విషయములందవజయము గాంచుచున్నను ఎనిమిదిమార్లోడిపోయిన పిమ్మట, ఎట్టి ప్రభుత్వమయినను కలవరపడక మౌనము. లేబరు ప్రభుత్వము మాత్రము కడలిక జూపుటలేదు. ఇంగ్లండులో కొత్త సాంప్రదాయ మేర్పడవచ్చును. అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములలో ప్రజాప్రతినిధి సభలో నోడిపోయినను, ప్రభుత్వము రాజీనామా నియనకర్తలేదు. ఇంగ్లండులో గూడ రాజ్యాంగ విధాన మేతీరున మారునో ఎవరుచెప్పగలరు? ఏ పక్షమునకును గతములో హెచ్చు కలుకుటలేనపుడు, యిట్టి స్థితి తరుచుగ తలపించుట సహజము.

వైకం సత్యాగ్రహముగూర్చి కాంగ్రెసు వర్కింగుకమిటీవారు గావించిన తీర్మానము చాల ముఖ్యమయినది. వైకం సత్యాగ్రహాలపై గురిపించెడి బాధలు మహాత్ముని హృదయమును గరగింపజేసినవి. తిరువాన్కూరు ప్రభుత్వమువారు అన్ని పక్షములవారికిని సమానరక్షణ సుసగుల ధర్మము. పక్షపాతము వహించుట వీరికి ధర్మము గాబాలదు. వైకంనుండి వెలువడెడి వార్తలు వినుటకయినను దుస్సహముగ నున్నవి. కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీవారు తిరువాన్కూరు ప్రభుత్వమునకు వారివిధిని గనుపఱచి కృతకృత్యులయిరి. ఎన్నికప్రములు తలపించినను, దౌర్జన్య రాహిత్యమును విడనాడక మహాత్ముని మార్గమును నిష్కర్షగ ననుసరించుచో, వైకంసత్యాగ్రహాలకు విజయముగలుగుటయ గాక, హిందూదేశమునందు నిమ్మకాయభివృద్ధికి విశేషప్రోత్సాహము గలుగుననుటకు సందియము లేదు.

గాంధీ పూజానిధి

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము- బందరు

ది 1-6-1924 మొదలు ది 30-6-1924 వరకు వసూలు అయిన మొత్తములు.

కోడూరు:—యెక్కని అంజయ్యగారు 2-0-0, తాత సేని నాగయ్యగారు 1-0-0, అప్పయ్యిల్లి వెంకట్రామయ్యగారు 0-2-0, కొండపల్లి కొటయ్యగారు 0-1-0, చాపరాల వెంకట్రాయయ్యగారు 0-8-0, కోడూరు రామయ్యగారు 1-0-0, కోడూరు రంగయ్యగారు 1-0-0, అప్పయ్యిల్లి కృష్ణయ్యగారు 2-0-0, వల్లభసేని వెంకటప్పయ్యగారు 4-0-0, అప్పయ్యిల్లి శివారణముగారు 1-0-0, కోడూరు రామకృష్ణరావుగారు 1-0-0, తాతసేని రామబ్రహ్మయ్యగారు 1-0-0, అప్పయ్యిల్లి వెంకట్రామయ్యగారు 2-0-0, యా హనుమయ్యగారు 4-0-0, వల్లభసేని జన్నయ్యగారు 2-0-0, అప్పయ్యిల్లి వెంకట్రామయ్యగారు 2-0-0, యా ల. కొ. వెంకట్రామయ్యగారు 5-0-0, యా వెం. కొ. వెంకట్రామయ్యగారు 1-0-0, కోడూరు చిన బహయ్యగారు 0-8-0, గుమ్మడి జన్నయ్యగారు 1-0-0, అప్పయ్యిల్లి మహాత్మయ్యగారు 4-0-0, కోడూరు కెదవనకయ్యగారు 1-0-0, వరదా నాగభూషణయ్యగారు 1-0-0, సజ్జా రామయ్యగారు 0-0-0, కోడూరు ముబ్రహ్మయ్యగారు 2-0-0, ఒక అభిమాని 20-0-0

నిదేశ వార్తలు

జర్మనుల కాలయాపకము

వరాసులభయములు

మరల అంటుకొనవచ్చును

లండన్ జూలై 1:—రాత్రి 9.30 నైతికపరిశీలనము ను గూర్చి జర్మను లిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము పరాసులభయము కలుగజేయదు. ఇంగ్లండు, ఫ్రాంసుదేశములందు కాల్యాంత్రీకా సంఘములు ఎంత నిరుపద్రవకరమో జర్మనీలో గూడ కేరీర వ్యాధిమంసంఘములం తనిరపాయకరమని జర్మనులు చెప్పుట మిత్రమండలికల్లము తుడుముటవంటిది. జర్మను ప్రభుత్వము వారు చెప్పినటులగాక వైసంఘములు జర్మనీలోగాని ఇతర దేశములందుగాని కాంతికి ప్రోత్సహించుట లేదని చాలవరకు తెలియచున్నది. కేరీరవ్యాధిమంసంఘములు అపాయకరమైనవి గానిండు, గాకపోనిండు; ఇవి నిస్సంశయముగ నైతిక ఏర్పాటుగల సంఘములే. వలయుచో అవలీలగ క్రిమముగ ఆయుధపాణులుగ ఈసంఘములో నున్నవారిని జేయవచ్చునని వైస్ము ప్రతికా విలేఖరి ప్యారిసునుండి తెలుపుచున్నాడు. ఇప్పుడు పరాసులు భయపడునది జర్మనీ ముట్టడించుననికారు. సంధి వరతులను జర్మనులు నెరవేర్చునటుల పశుబలము నుపయోగింపవలసివచ్చునని పరాసులు భయపడుచున్నారు. ఇది వరకే జర్మనీ సరిహద్దులలో పరిశీతులు కల్లోలముగ అల్లరిగ నున్నవి. దీనికి తోడు జర్మనులు మరింత ఈపరిశీతులను రెచ్చగొట్టి మరల అగ్నిని ప్రజ్వలించ జేయునేమో యని భయము చున్నది.

జర్మనుల కాలయాపకము

జర్మనుల ప్రత్యుత్తరములోనున్న అసలుచిక్కు లేవన:— మిత్రమండలి గోరునటుల నైస్యములను యుద్ధనామగిని బరిష్ఠించుట జర్మనులు ఒప్పుకొనుచున్నారు కాని ఇది రిం నెట్టెం బరుతో ముగియనలె ననుచున్నారు. ఇదియే ఆంతర్వ్యత్రమండలి కడపటి పరిశీలన మని ముట్టడింపబడిన పారియటుగాను జూలై 20 వ తేదీని జెప్పి రని చతుర్మతముగ ప్రకటించుచున్నారు. ప్రధానామాత్యు డెల్లూ ఎంతమాత్రము అనలేదు. కాని త్వరలోనే పరిశీలనసంఘమువారిని మరలించుటకు ప్రయత్నించెననిది. కాని ఏది జరుగనున్నను అదంతయు జర్మనుల సదుద్దేశ్యముమీద ఆధారపడియున్నదని చెప్పెను. మార్చి 5 వ తేదీ మిత్రమండలి లేఖయందు నూచింపబడిన 5 మరతులను నెరవేర్చుదానిమీద ఆధారపడియుండు ననిది. కాని జర్మను ప్రభుత్వమువారు ఈవిషయములనే ఎత్తుకొనలేదు. ప్రాయశః వీటిని ఎత్తి వేసినది తెలంచుచున్నారు గాబోలు. కాని పరాసులు ఇంకొకవిధముగ ఆలోచించుచున్నారు.

బ్రిటిషువారిసంతృప్తి

లండన్ జూలై 1:—లండనులో చాలమంది జర్మనుల ప్రత్యుత్తరము సంతృప్తికరముగ నున్నదని యుకొనుచున్నారు. పరిశీలనయంతయు నెట్టెంబరు 31 తేదీతో ముగియవలెనన్న అంగీకరింపకున్నను సంపుత్తులైన అనుకొనుచున్నారు. మరతులతో జర్మనులు పంపిన ప్రత్యుత్తరమును బట్టి నులోనున్న శ్రేంచి రాయబారి నిరాకరింపటచే మరతులను దీసివేసి జర్మనులు ప్రత్యుత్తరము నందజేసిరిట.

రెండు పెదలభ్యంతరములు

ఫలానా తేదీలోపుగ పరిశీలనము పూర్తి గావలె నను విషయమై భయపడ నక్కరలేదు. ఒక తేదీని ఇందులకు నిర్ణయించు విషయమై సాధ్యమైనంత త్వరలోనే ముగించుటకు మిత్రమండలి ప్రయత్నించెదరు. కాని పూర్తిగ జేసితిరదరు. ఇంకొక రెండు గొప్పఅభ్యంతరములు తెచ్చి యన:పరిశీలనమును జూతిపమితికి వశపఁచులోపుగ రాయబారులు జర్మనులు నెరవేర్చవలెనని తెలియజేసిన 5 మరతులను జర్మనులు తెలపెట్టి కపోవుట ఒకటి. పరిశీలనమును జేయుటకునుండు సాధనములనుగూర్చి ప్రారంభమున ఒడంబడికను జేసికొనవలెననుట రెండవ అభ్యంతరము. అయిదుమరతులను నెరవేర్చునండ వదలి పెట్టరు. ప్రారంభమున జేసికొను ఒడంబడికలో పరిశీలన సత్తములకు నిర్బంధము లుండరాదను చున్నారు.

అన్నవరము:—ఒక అభిమాని 58.0-0, ఒకభక్తుడు 25.0-0.

వదలి:—ఒకఅభిమాని 10.0-0, బుద్ధా హేమాచలము గారు 10.0-0, కొల్లిపర పెదవేంకటరత్నంగారు 2.0-0, మందా లక్ష్మారెడ్డిగారు 5.0-0, పిల్లలపట్టి లక్ష్మీనరసింహము గారు 1.0-0, పరిమి జగన్నాథముగారు 1.0-0, ఒకభక్తుడు 5.0-0.

అప్పారావుకేట:—పరసా రామలింగంగారు 10.0-0. తరహాపట్టుము:—సింహాద్రి వేంకటరత్నంగారు 0.4-0.

తైరవపట్టుము:—సజ్జావేంకట్రామయ్యగారు 10.0-0, కోనేరు కోటయ్యగారు 1.0-0, లక్ష్మారెడ్డి శేషయ్యగారు 1.0-0, గాదిరాజు నారాయణరాజుగారు 1.0-0, కామరి సీతారామదాసు 1.0-0, దుక్కిపాటి కోటయ్యగారు 1.0-0, సజ్జా మల్లయ్యగారు 1.0-0, పర్యవేషి కృష్ణయ్యగారు 1.0-0 యీ సుబ్బయ్యగారు 1.0-0, పోలవరపు శేషయ్యగారు 1.0-0, సుంకర రత్నయ్యగారు 1.0-0, పర్యవేషి బాపయ్య గారు 1.0-0, వల్లభనేని వేంకట్రాయులుగారు 1.0-0, నంద మారి కుటుంబయ్యగారు 1.0-0, పోలవరపు వేంకట సుబ్బయ్య గారు 1.0-0, కుమ్మల సుబ్బయ్యగారు 1.0-0, బాపై పుల్లయ్య గారు 1.0-0.

మునిశేపల్లి:—కోడూర లలితాంబగారు 8.0-0, అద్దు మిల్లి అన్నపూర్ణమ్మ 8.0-0, కొడూరు కాంతమ్మ 2.0-0, దాయినేని లక్ష్మీదేవమ్మగారు 1.0-0, కోడూరు వర్సమ్మగారు 1.0-0, మురుకంటి మహాలక్ష్మమ్మగారు 1.0-0, కోడూరు అమ్మమ్మగారు 1.0-0, యీ చుక్కమ్మగారు, 2.8-0, యీ రామశేషమ్మగారు 1.0-0.

గోపవరము:—కామిశేని చుక్కమ్మగారు 2.0-0, యీ రాజ్యలక్ష్మమ్మగారు 2.0-0, మాంటి అన్నపూర్ణమ్మ గారు 1.0-0, యీ లక్ష్మమ్మ గారు 1.0-0. హనుమా రంగనాయకమ్మగారు 10.0-0, అడుసుమిల్లి గంగమ్మగారు 1.0-0, కోడూరు సీతమ్మగారు 1.0-0, దుక్కిపాటి కణదుర్గమ్మగారు 1.0-0, హనుమర మహాలక్ష్మమ్మగారు 1.0-0, ఈ శేషమ్మగారు 1.0-0, మాగంటి ద్రౌపదిమ్మగారు 1.0-0, కలకర దుర్గమ్మగారు 2.0-0, దుక్కిపాటి అన్నపూర్ణమ్మగారు 1.0-0, హనుమర అన్నపూర్ణమ్మగారు 1.0-0, వల్లభనేని కృష్ణమ్మగారు 1.0-0, ఈ సీతమ్మగారు 1.0-0, దుక్కిపాటి నాగరత్నమ్మగారు 1.0-0, పోలవరపు నాగరత్నమ్మ గారు 1.0-0, దుక్కిపాటి అప్పయ్యగారు 1.0-0, యెలమం చిలి కొటమ్మగారు 1.0-0, పోలవరపు శోభనాద్రమ్మగారు 1.0-0, దుక్కిపాటి నాగరత్నమ్మ గారు 1.0-0, పెయ్యేరు వెంకమ్మగారు 1.0-0, దుక్కిపాటి అన్నపూర్ణమ్మగారు 0.8-0.

పసురజ్ఞు:—కాజ సోమయ్యగారు 25.0-0, దాపు లూరి నాగయ్యగారు 15.0-0, కాజ రంగయ్యగారు 15.0-0, ఎన్నేని అదివారామణగారు 10.0-0.

అయినంపూడి:—బోప్పన పెద బ్రహ్మయ్యగారు 50.0-0.

కోనూరు:—బోరు కొటి శివయ్యగారు 5.0-0, గోగిసేని అంజయ్యగారు 1.0-0, తాడేపల్లి వాసుమంతరావు గారు 0.4-0, కోనూరు శ్రీరాములుగారు తన కొమార్తె వివాహ సదస్సందర్భమున కట్టుము 10.0-0, మిసపల్లి లక్ష్మీనరసింహుగారు (మునుపల్లి) కొమారుని వివాహ సదస్స సందర్భమున నిచ్చిన కట్టుము 2.0-0.

నిడుమెలం:—నిడు మెలం చినసుబ్బారావుగారు 15.0-0, మచిరాజు కృష్ణయ్యగారు 20.0-0, ఈ పెద సుబ్బయ్యగారు 2.0-0.

చిన్నమత్తే:—కొన్నలగడ్డ కృష్ణయ్యగారు 1.0-0, యారా నూర్య నారాయణగారు 2.0-0, పోలవరపు అంజయ్య గారు 4.0-0, కొన్నలగడ్డ అన్నయ్యగారు 2.0-0, ఈ అన్న ప్పకాశ్రీగారు 1.0-0, తాడేపల్లి వేంకటసుబ్బయ్యగారు 2.0-0.

మంత్రిపాలెము:—కొండపల్లి కోటయ్యగారు 2.0-0, ఈ కామయ్యగారు 3.0-0, కోనేరు రత్నయ్యగారు 1.0-0, కొండపల్లి వీరయ్యగారు 1.0-0, ఈ వేంకట్రామయ్యగారు 1.0-0, ఎన్నిక జగన్నాథముగారు 5.0-0. ఒకఅభిమాని 5.0-0. పల్లభశోభ్యులవారి అగ్రహారము: వల్లభి శోభ్యుల సీతారామయ్యగారు 1.0-0.

మొక్కల:—ఒకఅభిమాని 1.0-0, ఒకఅభిమాని 1.0-0, ఒకభక్తుడు 4.0-0, జూలూడి పోలయ్యగారు

1.0-0, ఆవుల శోభనాద్రిగారు 1.0-0, సమ్మెట అక్కయ్య గారు 15.0-0, ఒకఅభిమాని 1.0-0.

బట్టిగూడూరు:—దేవి శేని రామయ్యగారు 5.0-0, దాసంపెట్టి వేంకన్నగారు 1.0-0, తట్టా భర్తాచార్యులుగారు 5.0-0.

గూడూరు:—అన్నారెండు వేంకటప్పయ్యగారు 2.0-0. బండరు:—ఒకతేకాభిమాని 1.0-0.

నిమ్మగడ్డ:—మారెంపాటి వేంకటనారాయణ 2.0-0, చావలమడుగు రంగయ్యగారు 75.0-0, మారెంపాటి వేంకట కృష్ణయ్యగారు వాగ్దాసము రు 20.0-0 కి వసూలు 5.0-0.

వదలి:—పరిమి వేంకటపిచ్చయ్యగారు 25.0-0.

కప్రామహాలెం:—కొట్టిపాటి రాజేశ్వరరావుగారు 15.0-0, కొట్టిపాటి అంజయ్యగారు 5.0-0.

వక్కలగడ్డ:—ముత్తేవి శేషచార్యులుగారు 5.0-0, దోనెపూడి వేంకయ్యగారు 2.0-0, వేమూరి నాగయ్యగారు 8.0-0, ఈ వేంకటప్పయ్యగారు 2.0-0, మల్లంపాటి వేంకట రత్నంగారు 2.0-0, తాతినేని పున్నయ్య, మల్లంపాటి రత్నయ్య గారు 1.0-0, త్రితపు లక్ష్మీనరసింహ వీరరాఘవరావుగారు 5.0-0, దాసరి వీరాస్వామిగారు 2.0-0, మల్లంపాటి శీతయ్య గారు 0.8-0, ఈ సుబ్బయ్యగారు 0.8-0, గూడూరు సుబ్బయ్యగారు 0.8-0, మల్లంపాటి నరసమ్మగారి కొమారుడు రత్నయ్యగారు 0.8-0.

మొవ్వ:—కుంటకాల కాపురమ్మల వేమూరి వేంకట్రా మయ్యగారు కొమారుని వివాహసందర్భమున కట్టుము 10.0-0, తాతినేని లక్ష్మన్నగారి కొమార్తె వివాహ సందర్భమున కొల్లి పర భూషయ్యగారిద్వారా 10.0-0, మండవ తాతయ్యగారు 5.0-0.

మేడూరు:—యెలమంచిలి రంగయ్యగారు 1.0-0, యీ కృష్ణయ్యగారు 1.0-0.

దేవరకోట:—దోనేపూడి రాఘవయ్యగారు 5.0-0, యీ రామయ్యగారు 4.0-0, యీ అంజనేయులుగారు 4.0-0, యీ వెం. కొ. చలయ్యగారు 2.0-0, యీ సుబ్రహ్మణ్యము గారు 1.0-0, జూబ్రహ్మయ్యగారు 2.0-0, యీ బాపయ్య గారు 2.0-0, యీ శ్రీరామయ్యగారు, 1.0-0, యీ సు. కొ. వేంకయ్యగారు 2.0-0, యీ నారాయణగారు 1.0-0, యీ రామస్వామిగారు 2.0-0, యీ అమ్మాయమ్మగారు 2.0-0, లక్ష్మీజు నారాయణగారు 1.0-0, ఒకభక్తుడు 4.0-0.

కోనూరు:—కుమ్మల నూరయ్యగారు 2.0-0, కుమ్మల బు. కొ. అంజయ్యగారు 5.0-0, కళేశలిరావు చెన్నయ్యగారు 1.0-0, గోగిసేని బాలకృష్ణయ్యగారు 10.0-0.

కాజ:—చేకేటి చినవీన్నగారు 4.0-0, జూలూరి వీరబ్రహ్మంగారు 0.8-0, వట్టివాడ గో. కొ. సుబ్బారెడ్డిగారు 10.0-0, చేకేటి రా. కొ. వేంకయ్యగారు 4.0-0, యీ వెం. కొ. రంగారెడ్డిగారు 2.0-0, యీ రా. వెం. కొ. సుబ్బారెడ్డి గారు 1.0-0, చింతపల్లి రా. కొ. పుల్లారెడ్డిగారు 2.0-0, చేకేటి వెం. కొ. సుబ్బారెడ్డిగారు 1.0-0, గన్నూరు కాజ రెడ్డిగారు 1.0-0, చింతపల్లి సోమయ్యగారు 5.0-0.

చందరాల:—అడుసుమిల్లి రామదాసుగారు 10.0-0.

గడ్డపల్లె:—పొట్లూరు నూర్యనారాయణగారు కుటుం బము రు 50.0-0 లలో లోగడ శ్రీప్రచారములకు యిచ్చిన రు 22.0-0 గాక 28.0-0.

వానపామల:—నూర ప నేని వేంకటకృష్ణయ్యగారు 11.0-0, అట్లూరి వీరరాఘవరాయ చౌదరిగారు 115.0-0, కొమ్మారెడ్డి నామయ్యగారు 10.0-0, అట్లూరి మల్లయ్యగారు 5.0-0, అట్లూరి సీతారామయ్యగారు 58.0-0.

పసురజ్ఞు:—కాజ వేంకట్రామయ్యగారు వాగ్దాసము రు 15.0-0 కనూలు 1.0-0.

మొత్తం 1245.0-0

పన్నెండువందల నలుభదియారు రూపాయలు అయిదు అణాలు మూడుపైసలు మాట్లాడుకొంగు కార్యశాసనములో నియమింపబడి.

తూ.కృ.జి.కాం.ఆక్సు } (సం)బాబ్బా వేంకట శేషయ్య
బండరు } (సం) చె. వేం. నరసింహము
జూలూడి } సంప్రతి కార్యదర్శులు.

ఆక్రమణ రాష్ట్రము

ప్రవాసితుల పరిస్థితులు

వారు ఎదుర్కొనుకష్టములు

లండన్, జూలై 1 రాత్రి 11.30:—రూరలో పరిస్థితులు యధాప్రకార మేర్పడుటకు ఇంకను చాలమాసములు పట్టును. ప్రవాసమున కంపబడిన జర్మనుల ఇండ్లలో ఇప్పుడు పంచి అధికారులు వారి కుటుంబములతో కాపురమున్నారు. కమిషనరులకు రావచ్చునని ఆశయమిచ్చిరి. కాని వారికి సదుపాయములను జేయలేదు. ఒకవేళ గృహపరిశీలనమునకు హెచ్చరిక మైనను జీవనోపాధి విషయమై ఏమియు ఏర్పాటుజేయలేదు. ఈ ప్రవాసితులందరకు వారిప్రాంతముల నిష్పెదరా? విరిసినా? ఇప్పుడు పనిజేయుచున్న వారి సంకలనము గావలెన?

ఇవియే ప్రజల నెదుర్కొన్న విషయములు. ప్రవాసితులు తిరిగివచ్చిన పరిస్థితియెట్లుగాని ఆక్రమణరాష్ట్రమున వారు పడు చిక్కులను ఎఱుగరు.

బ్రిటిషు వర్తక సభ

లో థామసుగారు జాతిద్యేవమును ఖండించిరి. కార్మికులు పెట్టుబడిదారులు సహకారముతో పనిజేయవలె ననిరి. సాంఘిక త్యాగసిద్ధాంతమే సామ్రాజ్యసమస్యలన్నిటిని పరిష్కరించగలదనిరి. సామ్రాజ్యమంటే మరల తపాకేట్లను అణావంతున ఏర్పాటు జేయవలెనని సభవారందరను ఏకగ్రీవముగ ఏర్పాటు జేసిరి. న్యూజిలండులో అణా (పెన్సీ) తపాకరలు లాభకరముగ నుండెనని న్యూజిలండు ప్రతినిధి తెలియజేసెను. సామ్రాజ్య వాయువార్తాప్రచార ముండవలె ననియు సామ్రాజ్యము లోనే వలస నభివృద్ధి జేయుటకు వర్తకసంఘమువారందరను ప్రయత్నింపవలెననియు తీర్మానించిరి.

రాచపుండు

నివారణోపాయములు

రోమములను క్రిమి సోకగుండ ద్రావకములతో తడవవలె ననుట

జనీవా జూలై 1:—రోమములు, కొమ్ములు, డెక్కలు మున్నగువాటిని పొర్లికామిక పనుల నిమిత్తము క్రిమిసోకగుండ ద్రావకములతో తడవవలెనని అంతర్జాతీయ రాచపుండు నివారణసంఘమువారు తీర్మానించిరి. నేతపరిశ్రమల కుపయోగించు రోమము, ఉన్నివిషయమై ఏమియు జెప్పలేదు. దీనిని తేగ్వనందులకు స్వల్పసంఖ్యాకులనివేడకమున ఆత్మేసిందిరి.

నేతపరిశ్రమ

ఈజిప్టు అమెరికను ప్రతిపరిశ్రమలు రెండును, వడుకుట, నేయుటయు నభివృద్ధి గాంచుటకు బడులు వెనుకబడి పాడుగుచున్నవని సర్ చార్లస్ మకారాగారనిరి. కొద్దికాలమే పనిచేయవలెనను నుద్యమమువలన ఈ పరిస్థితుల నెదుర్కొనుటకు పిలువలెన్నది.

రమ్మగు (సాతాయిని) దొంగతనముగ గొనిపోవుట

గాల్వెస్టా, జూలై 1:—బిలంకుహాముఅను బ్రిటిషు పదవ యున్న టెడ్ స్టేట్సు మద్యపాననిషేధచట్టమునకు విరుద్ధముగను సుంకములకు భిన్నముగను ప్రవర్తించి దొంగతనముగ సారాయిని గొంపోయెనని ఫెడరలు కోర్టువారు నేరమును స్థాపించిరి.

మక్లారను నై మానికుడు పూచోకి బయలుదేరెను

సామ్రాజ్య సంరక్షణము

ఇంగ్లీషుచానలుగుండా రైలుమార్గము ఆక్రమింలేదు

లండన్, జూలై 2:—సామ్రాజ్యసంరక్షణముగూర్చి ఆలోచించు సంఘమువారు నిన్నటిదినము సమావేశమైరి. పూర్వము ప్రధానామాత్యులుగనున్న బార్క్లె, లాయిడ్ బార్క్లె, ఆస్క్విత్తుగారుగూడ వచ్చిరి. ఇంగ్లీషుచానలుగుండా సామ్రాజ్య సంరక్షణార్థము రైలు ఆక్రమింలేదని తీర్మానించిరి.

దక్షిణఆఫ్రికా ప్రధానామాత్యుడు వార్తి జాగు గారు

సామ్రాజ్యసంబంధములు

“బ్రిటను” మా మొదటి స్నేహితుడు

1. తనకు తన ప్రభుత్వమునకు సంబంధించినంతవరకు బ్రిటనును ప్రధానస్నేహితునిగ జూచుకొనెద మని వార్తి జాగునే నాని తెలియజేసెను. దురదృష్టవశమున పూర్వము తమ్మచే నిండలు మోపబడినవి. దక్షిణఆఫ్రికా సిద్ధాంతమును మొదటిదిగ జూడవలెననుటచే నిందించినది. కాని ఈ విషయమై పూర్వము తమరిని నిందించిన వారందరను ఇప్పుడు తమతో జేరినది. బ్రిటనుతో ఇతరదేశామియనలతోడను సదా సహకారముతో ప్రవర్తించుటయే సంకల్పమనిరి. (పూర్వభావము)

కార్మిక ప్రభుత్వము

అష్టమపరాజయము

లండన్ జూలై 2:—గత సాంకలము ప్రభువుల సభలో కార్మిక ప్రభుత్వమువారు యుద్ధఖర్చుల చట్టమును గూర్చి ఓడిపోయిరి. 28 గురు ప్రతిపాలురుగ నుండిరి. 23 గురు అనుకూలురుగ నుండిరి.

సముద్రమున ప్రాణాపాయము రాకుండ ఏర్పాటుజేయుట

లండన్, జూలై 1:—అంతర్జాతీయ ప్రాణరక్షకసంఘమువారు సముద్రమున ప్రాణాపాయమురాకుండ గాపాడుటకు అంతర్జాతీయ ప్రాణరక్షక పడవలసంఘము నేర్పాటు జేయవలెనని తీర్మానించిరి. ఈ తీర్మానమును జాతిసమితువారి కంపుచున్నారు.

జగులుల్ పాపాగారి పలుకుబడి

ప్రజల విశ్వాసము

వార్తాపత్రికలు నడించుట

లండన్ జూలై 2:—ఉదయం 12/35. జగులుల్ పాపాగారు మంత్రిపదవిని మరల స్వీకరించు నుద్దేశ్యమును తెలుపుటచే ఈ జిప్టు ప్రజలు కాంతము జేందిరి. జగులుల్ పాపాగారు రాజీనామా నిచ్చుటచే గ్రేటుబ్రిటనుతో రాయబారములు ఆగిపోవుననేగాక దేశములో పరిస్థితులుగూడ పాడుగునని భయపడిరికాని ఆభయమునకు ఇప్పుడవకాశములేదు. దేశమంతయు ఏకగ్రీవముగ మిరే గావలెను, మియందే మాకు సంపూర్ణవిశ్వాసమున్నదనుచుండ, ఒకనంక తనప్రభువు నీవే యుండితిరవలె ననుచుండ ఎవరో విడికాంగప్రభుత్వమువారు తనకు దురింపనిమాట లనిరని జగులుల్ పాపాగారు రాజీనామా నిచ్చెదమనుట ఎచటను కనివిని ఎరుగని మాటయని పత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఇట్టి రాజ్యాంగవిషయములందు మనము చూడవలసినది పర్యవసానముగాని దానిని సాధించుట కవలంబించుపద్ధతులు గావు. మనకు గావలసిన విషయమునుగూర్చి అందరును ఏకీభవించిరేని ఏసాధనముల నరయునది అన్యవహారములను బాధ్యులైనవారికే వదలిపెట్టవలెను. ఒక సాధనములో విఫలమై రేని విజయము చేకూర్చు ఇంకొక పద్ధతిని అనులించుటకు అవకాశ లీయవలె ననుచున్నది.

ఇట్టి ప్రాణప్రదమును ముఖ్యవిషయములను పరిష్కరించుటకు జగులులు పాపాగారే సమర్థులు. వీరు ప్రధానామాత్యుడుగ నుండక తప్పదు. అందుచే ఈజిప్టు దేశాభ్యుదయమును గోరువారందరను జగులులు పాపాగారు మరల మంత్రిపదవిని ఆంగీకరించుటకు నిశ్చయించినందున ఆయనకు ఎంతయు కృతజ్ఞులుగ నుండవలె ననుచున్నది.

కార్మికసభ్యులు జగులుల్ పాపాగారి కంపిన

సందేశము

ఈజిప్టు డేమును నశింపించు మిత్రరత్నములందరును మరు ముగ్ధులై గారి ఆశ్వాసము నంగీకరింపుడనియు, లండన్

నకు వచ్చి ఆలస్యముగ గాకుండ వ్యవహారములను స్వయముగ చర్చింపవలెననియు స్పష్ట ల్యాన్సుబరీ, సర్గర్ మున్నగు ప్రముఖులు జగులుల్ పాపాగారికి తంజినంపిరి.

జూన్ 30 తేదీని ఇండియా కార్యాలయమున ఆలివియరు ప్రభువుతో దీర్ఘ కాలము జే. హెచ్. ఎబ్బటుగారు మాట్లాడిరి.

కామన్సుసభలో వృద్ధులపించున చట్టము రెండవసారి ఆమోదించబడెను.

సర్ మార్షల్ రీడుగారు ఇండియా సేవనలు బ్యాంకుసంఘమున జేరిరి.

ప్రెంచి నైనిక మార్పులు

బెర్లినులో నైనిక పరికిలన సంఘమునకు అధ్యక్షులుగ నొల్లేటు నేనానికెబురులు వాలచినేనాని నియమించిరి. సామీప్య ప్రాచ్యదేశమున పూర్వము విశ్రమింపబడిన నైన్యములకు అధిపతిగ నున్న సార్క్ల నేనానిని మరల చుటుకుగ పనిచేయువారిలో జేర్చిరి.

ఆంగ్లబర్మాచమురు కంపెనీ ఆస్తు 16000 పౌనులు ఆస్తి 22 పెన్సులు ఇంతపాడుగుటకుకారణము ఇంకొకకంపెనీ వారెహో వాటాసామును ఇన్వెస్టుండుటయేయనుచున్నారు.

కార్మిక ప్రభుత్వ సప్తమ పరాజయము

కామన్సు సభలో సప్తమ పరాజయమును నూచించుచు ప్రభుత్వమువారు అధికచట్టమునుగూర్చి చేయబడి సవరణను సిద్ధాంతముగ అంగీకరించుటకు నిశ్చయించిరిని సాక్షిడనుగారు తెలియజేసిరి.

లాసేను ఒడంబడిక

ను ఆలస్యముగ ద్రువపరుచుటకు కారణము అన్నిజొమి నియులుద్రువపరచకుండ ఇంగ్లండు చేయబాలక పాపుటయేయని యు ఒక్క విరిఫు ప్రీస్టేటుమాత్రమే చేయవలసియున్నదని యుపోస్ సకల్ గారు జేమన్సుసభలో తెలియజేసిరి.

జూలై, 2:—విరిఫు ప్రీస్టేటు ప్రభుత్వమువారు లాసేను ఒడంబడికను ద్రువపరచిరి. తమకును తుర్కీకిని స్నేహమున్నదని తెలుపుటకే ఒడంబడికను ద్రువపరచిరి.

గల్లిపోలీలో విరిఫు సైనికుల సమాధులను గూర్చి తెలుపుచు లాసేనుకు విరిఫు ప్రతినిధులను ఆహ్వానించెయిండిన బాగుండెడిదని మేజరుబైరెక్ హాపరుగారనిరి.

అహమ్మదాబాదు రాజీనామా

గాంధీగారు - స్వరాజ్యవాదులు

మాంచెప్పరు గార్డియను పత్రికాభిప్రాయము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, జూలై 3:—గాంధీ స్వరాజ్యవాదులను గూర్చి ప్రధానవ్యాసమున మాంచెప్పరుగార్డియనుపత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది అహమ్మదాబాదులోజరిగిన రాజీనామా చాలయుక్తితో చేయబడినది. ఎందుచేతనగా అసలుతగవునివ్వక గరావోవు దేశీయమహాజనసభలో నిండిరిగమునజ్జీపరిష్కారమునటుల ఆపు చేయుటయే. తాత్కాలికముగ తాను స్వరాజ్యవాదులతో ఓడిపో తిననిగాంధీగారు రంగీకరించిరి. అహమ్మదాబాదులోలో ఓడి, దేశమందంతటను ప్రచారమునల్పి దౌర్జన్య రాహిత్యమును అసహాయా ద్యమును మరల పునరుద్ధరింపజేయ వాగించుచున్నాడు. నిశ్చయముగ భారతీయుల మరేభక్తిపై గాంధీగారు ఆధారపడవచ్చును. కాని జాతీయమహాజనసభలో తన అధికారమును, పలుకుబడిని మరల సంపాదించుటకు ఆయనకు సాధ్యముగాదని తోచుచున్నది. స్వరాజ్యవాదులను తొలగింపలేకని తోచుచున్నది. అహమ్మదాబాదులో తాను భారతీయులను స్వపరిపాలనమునకు గొంపోవు ప్రయత్నములన్నియు నిరర్థకములై నవని గుండె బ్రద్దలగునటుల ఒప్పుకొనిరి. దీనివలన అహ్మదాబాదులో ఈ వ్యక్తి విషయము వెల్లడియగుచున్నది.

రాజప్రతినిధి సెలవుచట్టము

రాజప్రతినిధి ఇండియానువది అమెరికా, ఆసియా మరియు ఇండోచైనాను ఎంతకాలమైన గడపవచ్చుననియు యూరపు దేశమునకు తనపదవిని వదిలినగాని రాగూడదనియు రిచర్డు గారు ఇండియా ప్రభుత్వదాయమునుండి దీనికగు ఖర్చును ఏర్పాటుజేయవలెనను తీర్మానము సందర్భమున కమిటీచే. జిల్లా జెప్పిరి. ఇందులకు కమిటీచేజవా రంగీకరించిరి.

అమెరికను పతాకము

నెత్తుకబోయిన ద్రోహిపట్టు వడుట

లండన్ జూలై 3:— బోకియా వార్త లిటు తెలుపుచున్నది. అమెరికనుపతాకము నెత్తివేసిన ద్రోహి మరియు పట్టువడెను. పతాకము చెక్కుచెదరలేదు. ఈవిషయమై వాషింగ్టన్ లో క్రద్ధను జూపుటలేదని తెలియుచున్నది. ఎవరో బాధ్యత నెరుగనివారు జేసియుండు రనిరి.

ప్రధానామాత్య పదవి

కింగ్ ఫాబ్రిగారు రాజీనామా నిచ్చిరి. ఆయన స్థానే వెలింగ్టన్ కూగారు తాత్కాలికముగ నియమింపబడిరి.

మెక్ కార్ క్ వై మానికుడు

ఫ్రాంచోలో ప్రవేశించెను.

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగులు

రాష్ట్రీ యో ద్యో గు లు

సంస్కరణ విధానము ననుసరించి సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగులకు ఇచ్చినట్లు రాష్ట్రీ యో ద్యో గులకుగూడ అంతాంత పంచలము ఇవ్వవలెననువిషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారిలో జరుపుచున్న ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల పర్యవసానము తేలినచో యని కామన్వెల్త్ లో ఏటుగారడుగ ఈవిషయము చాల పెద్దదనియు బ్రిట్ ఇండియా ప్రభుత్వము తోడనేగాక స్థానిక ప్రభుత్వములవారిలోగూడ ఆలోచింపవలసియున్నదనియు ఈవిషయమై విచారించుచున్నారనియు రిచర్డు గారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి. ప్రస్తుత విషయమై ఏమియు ప్రకటించుటకు పిలువలేదనిరి.

ప్యాస్ పోర్టులను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించుట

ఆలివియరు ప్రభువు జోక్యము కలుగజేసికొనననుట

బాబూ శివప్రసాదుగారు తన భార్యను ఆరోగ్యము నిమిత్తము యూరపు దేశమునకు దీసుక వెళ్లవలెనని వైద్యులు చెప్పి సంయుక్తపరగకాల ప్రభుత్వమువారు వీరికి ప్యాస్ పోర్టుల నీయలేదని తెలియజేయుచు ఈవిషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారి విచారించవలెనని బర్మరుగారడగ ఆలివియరుగారి కీసంగతులు తెలియు ననియు సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారి తీర్పునందు జోక్యము గలుగజేసికొనుట సమంజసము గాదని ఆలివియరు ప్రభువుగారినిరనియు రిచర్డు గారు తెలియజేసిరి.

మవులానా అబ్దుల్ కలామదీదుగారికి ప్యాస్ పోర్టులను దెంగాలు ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించిన విషయములో ఆలివియరు ప్రభువు జోక్యము కలుగజేసుకొనరని రిచర్డు గారు పత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

వాయువు నొప్పులకు మందు

సీసా 1-కి రు. 1.0-0 వి.సి. 1-5-0

అకస్మాత్తుగా గాలిలో గాని, తినుపదార్థములలో గాని జూర్చులన, 1. జ్వరముగల్గుట, 2. కీళ్లసందులలో నొప్పులు, 3. కీళ్ల విగడియుట, 4. సుడులయందు ఉబ్బుట, 5. లేచుటకు కడలుకుట పిలువబడుట సర్వాంగముల విగడియుట తెుదలంపని. ఈ మందును కొన్ని పూటలు త్రాగినతోడనే సందియండు పోట్లు నొప్పులు పోయి కీరము యధాస్థితికి వచ్చును. కాఘల స్థలముల వేడినీటితో గాని, ఇటుకపొడుముతో గాని గాలి అమృతాంజనము రాయవలెను.

అమృతాంజనం డిప్రో, మదరాసు - భొంబాయి.

రాబిన్సన్స్ "పేటెంట్" బార్లీ చంటిబిడ్డలు

అంగటిపాలచే పెంచబడుటవలన కారినము, స్త్రీహము మొదలుగ వ్యాధులకు మరియగుచున్నారు. పట్టాములందును గ్రామములందును పసిబిడ్డల మరణము పొచ్చుటకు ఇది ఒక కారణము. దీనినుండి బిడ్డలకు తప్పించుటకై

రాబిన్సన్స్ పేటెంట్ బార్లీని వేడినీళ్లతో ఉడుకబెట్టి ఆప్రాలు, లేక గేదె పాలు, లేక కన్ డెన్ సుడుపాలు చేర్చి వారికివలెను. రాబిన్సన్స్ "పేటెంట్" బార్లీ చే పెంచబడు బిడ్డలకు ఏ వ్యాధియుకాదు. మరీయు వారు మిక్కిలి అద్భుతముగా పెరిగి, ఆరోగ్యవంతులు గాను, బలవంతులుగా పెరుగుండి వారి తల్లిదండ్రులకు ఆనందమునిచ్చును.

ఇదికొన్నిచోట ఆగులుబారి. అన్నిడుకాగములందు బైచ్చుకాలందు, చలనశీలము దుకాణములందు ఇదిబోరలును. ఇక్కడ తెలుపబడిన లక్షణపు డిప్లొమెట్టును చక్కగా గమనించుడు.

కార్పొరేషను ఎన్నికలు

పెరియమెట్టు డివిజను

కార్పొరేషను ఎన్నికలలో కాంగ్రెసువారు అభ్యర్థులు గమించుటకై నగరమునందు మదరాసు కాంగ్రెసు సంఘమువారి మధ్య అప్పుటప్పుట సభల జరుపుచున్నారు. పెరియమెట్టు డివిజను రేటుపేయర్ల నిమిత్తమై నిన్నటి సాయంకాలము రి గంటలకు అక్కడి తిరువేంకట మొదలయ్యారు వీధిలో నోకనభ జరిగెను. అక్కడ అదివరకే ఒకయుత్సవమునకై ఒకగొప్పపందిరి నిర్మింపబడి యుండెను. ఆఫండిరి ఇందు కుపయోగింపబడినందున, మరింత జయప్రదముగ గన్పించెను. సభకు ప్రేక్షకుల లనేకులు హాజరైరి. శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు, వి. చక్రెరెడ్డి, మోహన్ హమ్మదు, ఎం. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు, ఆదికేశవులు నాయకరుగార్లు ఉపన్యసించిరి. పెరియమెట్టు డివిజనులో పలుకుబడి గలిగినట్టియు, శ్రీమంతులైన ట్టియు తిరువేంకట మొదలయ్యారుగారు అగ్రాసనాధి పత్యము వహించిరి.

శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు మొట్టమొదటియుపన్యాసములు. ఆయనలేవగానే, ఆయనను ప్రశ్నములాలం కృతులంజేసి హర్షధ్వనుల గావించిరి. ప్రారంభమున ఆయన అహమ్మదాబాదునందు జరిగిన అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘ సమావేశమునుగూర్చి ప్రస్తావించిరి. స్వరాజ్యము రాకమానందు. ఎప్పుడో యొకప్పుడు వచ్చితిరును. కాంగ్రెసువారు స్వరాజ్య విధానమునందు ఎన్ని భేదాభిప్రాయములు కలిగియుండినను పాలకవర్గమునుండి స్వరాజ్యమును లాగుకొను నుద్దేశ్యమం దందరికిని ఒకేయభిప్రాయమని అహమ్మదాబాదునందు జరిగిన కాంగ్రెసుసంఘ సమావేశము నూరవమారు స్పష్టపరచినది. వారాప్రతికలు వాని యిష్టమువచ్చినట్లు ప్రకటించును. కాని వార్తలు ఒకచోటనుండి యింకొకచోటకు ప్రచురించుట కింతకన్నను వేరుమార్గము గన్పించదు. రాజకీయవాదు లందలి కక్షలవలన తమకు లాభముగలుగునని తలంచిన, అది వట్టి భ్రాంతి యని ఇప్పటికైనను వారు కనుగొనవలెను. ఇట్టి కక్షలవలన, ప్రభుత్వమువారికే చిక్కుగ నుండును. ఏవిధముగ పనిచేసిన తొందరగా స్వరాజ్యము వచ్చునాయను విషయమై సాధనము లందు భేదముగలదు గాని సాధనల తీవ్రతను తగ్గించుటయం దెట్టి భేదమును లేదు. 1921-22 సంవత్సరము లందుకన్నను, దేశవిప్లవంకను ఎక్కువ స్వార్థత్యాగముజూపుటకై సంసిద్ధమై

యున్నది. గాంధీమహాత్ముడు నిర్ణయించిన నిర్మాణకార్యక్రమము ప్రకారము కార్పొరేషనునకు పెరియమెట్టు డివిజనుపక్షమున నగరములోని కాంగ్రెసు, కిలాఖతు స్వరాజ్యపక్షములు అతని అభ్యర్థిత్వమునునిలిపిరి. కార్పొరేషనునందు పెరియమెట్టు డివిజనుకు ప్రాతినిధ్యము వహించుటకై మోహన్ హమ్మదుగారు నియోజింపబడిరి. ఎన్నికలందు స్వార్థత్యాగమైన వారే యుండవలెను గాని తమపేరును ప్రతిష్ఠను గొప్ప చేసికొను నిమిత్తము అభ్యర్థులు గ నుండరాదని కాంగ్రెసు సంఘమువారి యభిప్రాయము. మోహన్ హమ్మదుగారు సర్వవిధములను ఇందులకు తగినవారే. ఈ సందర్భమున ఉపన్యాసకుడు హిందూ ముస్లిము సఖ్యతనుగూర్చి యొకింత ప్రస్తావించెను. ప్రతివాయను స్వల్ప కులభేదములను పాటించక, హిందూ-మహమ్మదీయ సఖ్యతను కాపాడుటకై కృషింపవలెను. ఈసఖ్యత రాలముకన్నగూడ ప్రధానమైనదని గాంధీమహాత్ముని యభిప్రాయము. ఈ డివిజను పక్షమున ఇతరులవలెన అభ్యర్థులు గ నున్న, వారికి ప్రతికూలముగ మోహన్ హమ్మదుగారిని అభ్యర్థినిగ నుంచవలెనను అభిప్రాయములేదు. కాని ప్రజాక్షేమమునే ప్రధానముగ నుంచుకొని కాంగ్రెసు సిద్ధాంతముల ననుష్ఠించువారి కెవరికైనను, కాంగ్రెసుసంఘము సహాయము చేయుచుండును. కాంగ్రెసు అభ్యర్థికి ఎన్నికలయందు జయము గలిగినయెడల, కాంగ్రెసుకు జయము గలిగినట్లే. కాంగ్రెసుకు జయము గలిగినయెడల, గాంధీకి జయముగలిగినట్లేయని శ్రీనివాసఅయ్యంగారు చెప్పిరి.

చక్రెరెడ్డిగారు అంతట మాటలాడిరి. బొంబాయి, అహమ్మదుబాదు, కలకత్తా మున్న నగరములందు మునిసిపాలిటీలలో ఇదివరకే కాంగ్రెసువారు అధికసంఖ్యాకులుగ నున్నారు. అట్లుండి వారు ఆయానగరములకు ఎంతో సేవ చేయగలిగినారు. ఈ నగరమునందును ప్రస్తుత మనేక ఇబ్బందులు గలవు. కాంగ్రెసువారిని పంపినయెడల, నీటివనతి, రస్తాలు, దీపములు, మున్నగువానియందు అభివృద్ధి బాగుగ జరుగునని చక్రెరెడ్డి చెప్పిరి.

మూడవ యుపన్యాసకులు మోహన్ హమ్మదుగారు: గడచిన పది సంవత్సరములలో, నగరమునందుపన్న లయాంతముగ పెచ్చినది. బీదవారికి కష్టముగ నున్నది. తనను సభ్యునిగ నెన్నుకొనినయెడల, రేటుపేయర్లకొఱకు పనిచేయవలెనను మహమ్మదుగారు చెప్పిరి.

పిమ్మట సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు, ఆదికేశవులు నాయకరుగార్లు ఉపన్యసించిరి. "హోమాగ్గాంధీకి జయ, అల్లాహ్ అక్బరు" ధ్వనులతో సభ ముగిసెను.

గవర్నరుగారి వర్తమానము

కర్నూలు హెడ్ క్వార్టర్స్ వైద్యశాల

ప్రారంభమహాత్మ్యమును జరుపుట

గవర్నరుగారు గోపేంద్రప్రభుత్వంలోను సిబ్బందితోను 2 వ తేదీ ఉదయం కర్నూలు చేరి. కలెక్టరు పోలీసు నూపరిం పెండ్లెం టువారికి ప్రేమనువద్ద స్వాగత మొసరి.

కర్నూలు హెడ్ క్వార్టర్స్ వైద్యశాల ప్రారంభ మహాత్మ్యమును గవర్నరుగారు జరుపవలయుండెను. సిబ్బందితో గవర్నరుగారు సతీసమేతముగ అచ్చటికి వెళ్లిరి. ప్రత్యేకముగ అమర్చబడిన ప్రదేశమున ఉన్న తానము నలంకరించిరి. పురప్రముఖు లనేకులు వచ్చియుండిరి.

ప్రారంభమహాత్మ్యమును జరుపవలయునని షర్జను జనరలుగారు గవర్నరుగారిని కోరుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—

ఈసందర్భమున వైద్యశాలనరిత్ర కొంత వివరించుట అప్రస్తుతము కాదని తలచెదను. 1852 సంవత్సరము ఒక చిన్న భవనము ఈ వైద్యశాల ప్రారంభింపబడెను. 5000 రూపాయలతో ఈ వైద్యశాల ప్రారంభమయ్యెను. 14 సంవత్సరములు ప్రభుత్వమువారి ఈ వైద్యశాలను నిర్వహించుచుండిరి. పిమ్మట మునిసిపాలిటీవారికింద క్రమముగ వైద్యశాల అభివృద్ధి చెందెను. 1919 సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెలలో ప్రభుత్వమువారు మరల ఈ వైద్యశాలను స్వాధీనపరచుకొనిరి. జిల్లాపాలకుల సౌకర్యమునకు వైద్యశాలకు ప్రత్యేక భవన ముండుట అవసరమని తోచెను. ఈ కొత్త భవనము కట్టబడెను.

ప్రస్తుతము స్త్రీలకు 20 పడకలు పురుషులకు 20 పడకలు ఈ వైద్యశాలయందున్నవి. శస్త్రచికిత్సకు తగిన హాలు యున్నది. చక్కని అవులు పేషంట్లు వార్డులున్నవి. ఈ భవన నిర్మాణము ముగిసి కొంతకాలమైనను ప్రారంభమహాత్మ్యము మింతవరకు జరుపుటకు వీలులేకపోయెను. వైద్యసౌకర్యముల విషయమై ఉత్సాహముగల మీరు ఈ ప్రారంభమహాత్మ్యమును జరుపగలుగుట మా అప్రార్థము. నూతనపద్ధతుల ననుసరించి ఈ వైద్యశాల నిర్మింపబడినది.

ఈ వైద్యశాల శేవలము ఈనగరవాస్తవ్యులకే కాక జిల్లాయందు అన్ని భాగములయందు చుండువారికిని ఉపయోగకరముగ నుండగలదని తలచుచున్నాను. ఈసందర్భమున తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్స్ వైద్యశాలను ఈ వైద్యశాలవలని లాభములను తమ ప్రదేశములందు చుండువారికి తెలియచెప్పమండుట ఉచితమని నమ్ముచున్నాను.

పిమ్మట షర్జనుజనరలు రోగచికిత్సకు రోగనివారణము శ్రేష్ఠమనియు శస్త్రచికిత్స మిగుల లాభకారియనియు చెప్పి ప్రారంభమహాత్మ్యమును జరుపవలయునని గవర్నరుగారిని కోరిరి.

గవర్నరుగారు

ప్రారంభమహాత్మ్యము జరుపుచు గవర్నరుగారిట్లు పస్యించిరి:— నేను ఈ పనిని మిగుల సంతోషముతో చేయుచున్నాను. ఇచ్చటికి వచ్చుటకు పూర్వము నేను ఇంగ్లాండులో 20 సంవత్సరములు ఒక పెద్ద వైద్యశాలకు అధ్యక్షుడుగ నుండిని. వైద్యశాల నిర్వహణము విషయమై నాకు కొంత అనుభవమున్నది. వైద్యశాలల రోగచికిత్సకు రోగనివారణకై అధికముగ పాటుపడుట అవసరము. పిమ్మట గవర్నరుగారు వైద్యశాస్థానిని నిర్వహించి వైద్యులు చేయుచున్న సేవకు రిం చి కొంత ముచ్చటించి ఈ వైద్యశాలను జిల్లాయందు అత్యున్నత ప్రకటించి జిల్లావాస్తవ్యులందరు వైద్యశాలల లాభముకలుగునట్లు చేయుట అవసరమనిరి. వైద్యశాల విజయమును గవర్నరుగారు కోరిరి. వైద్యశాలయందు ఒక మాంబూచి గవర్నరుగారు సిబ్బందితో వెడలిపోయిరి.

పాఠశాలలు

గవర్నరుగారు పిమ్మట మహమ్మదీయ బాలకుల పాఠశాల మునిసిపలు హైస్కూలుకు వెళ్లిరి. శేవలము చదువుకొనుటయేకాక ఉత్సాహవంతులను సుక్రమప్రవీర్తనగల పాఠశాల నుండవలయునని అభిలషింపవలయునని బాలకులకు గవర్నరుగారు హితమొసరిరి. గవర్నరుగారి గౌరవాధ్యమై పాఠశాల విద్యార్థుల కొక దినము కేలపు ఇవ్వబడెను.

పిమ్మట గవర్నరుగారు బాప్టిస్టు మిషనువారి పారిశ్రామిక పాఠశాలకు వెళ్లిరి. అచ్చట 30 మంది బాలకులను వీక్షించి చేనేతమునగు పరిశ్రమలు నేర్పబడుచుండును.

గోషుల ప్రభుగారు గవర్నరుమెంటు బాలికల మిడిలు స్కూలు వెళ్లి చూచిరి.

రాయబారములు

11 గంటలకు పత్రికాంధ్ర రైతులు, అంజుమాను ఎము పెడ ఎల్ మున్సి మేనువారు గవర్నరుగారిని సందర్శించిరి.

కర్నూలు జిల్లా పరిశీలులు

వైద్యారి అనంతపురం జిల్లాలకు కర్నూలు జిల్లా కొంత మేలుగ నున్నది. కాని జిల్లాలో డౌమము లేదని మాత్రము చెప్పుటకు వీలులేదు. పత్రికాంధ్ర తాలూకా దుస్థితి మిగుల అధికముగ నున్నది. ఈ తాలూకా దుస్థితి గురించి తాలూకా ప్రజలు ప్రభుత్వమువారి కెన్నియో వివరాలు పంపుకొని యుండిరి.

గ్రామములలో కిక్కులు సంపూర్ణముగ వసూలుచేయబడుచున్నవి. ఈ తాలూకాయందు దొకప్పుడు మాడ సకాలము నకు సరియగు వర్షము కురిసియుండలేదు. రైతులు అప్పులపాలై పోవుచున్నారు. వర్షములు సమముగ కురియనందున 7000 ఎకరములు సాగుబడి చేయుటకు వీలులేక యున్నది. పదిపదు నుల వర్షము మాడ కురియలేదు. పండిన పంట సాగుబడి ఖర్చులకు కూడ సరిపోవుట లేదు.

ఇంతకాక ఈ ప్రదేశమున ఇతర ప్రదేశములనుండి తిరిగి వచ్చిన మాల్లీ సంఖ్య అధికమైనది. భూమిపన్ను కట్టుటకును జీవితము గడుపుటకును నేర్వపు ఎద్దులను కూడ అమ్మకొనవలసియున్నది.

ఈవివరము లన్నిటిని పత్రికాంధ్ర రైతులు గవర్నరుగారికి తెలిపి 1888 ఫస్ట్ లాండు రెవిన్యూను రెవెన్యూ డిప్యూటీ కమిషనరు అప్పగించుట అవసరమని విన్నవించుకొనిరి.

ఉదక మండలమునకు పోవుట

గవర్నరుగారు గోషుల ప్రభుత్వంలోను సిబ్బంది తోను జూలై 2 వ తేది ఉదక మండలమునకు ప్రయాణమై పోయి.

బెంగుళూరు కళా ప్రదర్శనము

బెంగుళూరు, జూలై 2:— 10 వ తేది మొదలుకొని బెంగుళూరులో ఒక కళా ప్రదర్శనము జరుగును. హిందూదేశములో కళలను పునరుద్ధరించి మైసూరు రాష్ట్ర ప్రజలకును విద్యావంతులను జేయుటయే దీని ముఖ్యోద్దేశ్యము. నేపాళం కర్నూలు రాజా జయప్రకాశ్ సింగు బహదూరు, మురారు యన్. వి. రామస్వామి మొదలియారీ, డాక్టరు జేమ్స్ హెచ్. కజిన్సు, మైసూరు ప్రధాన న్యాయమూర్తి. కె. యన్ చంద్రశేఖరు అయ్యరు, తంగవేలు ముదలియారు, బెంగుళూరు డాక్టరు హోల్ట్సు గార్లతోను తదితరులతోను ఒక కర్మింకుక మిటీ ఏర్పడినది. డాక్టరు జేమ్స్ హెచ్. కజిన్సుగారు మైసూరు దక్షిణ ముపన్యసింతురు. బంగారాదేశములో టాంగూరు గారి పద్ధతి ప్రకారము వ్రాయబడిన చిత్రపులు యీ ప్రదర్శనములో ముఖ్య కర్షణీయములు. (అ. ప్రె.)

అమెరికను వైమానికులు

అల్టా బాదునుండి వెడలిపోయి.

అల్టా బాదు, జూలై 2:— ఈ ఉదయం 7-30 నిమిషములకు అమెరికను వైమానికులు అల్టా బాదునుండి వెడలిపోయిరి. నిన్న రాత్రి అమెరికనుగా విన్నవించినది గాని వీరి ప్రయాణమున కభ్యంతరము కలుగజేయలేదు. (అ. ప్రె.)

చుప్పిరా పరిశ్రమకు మేళ

చిన్నా, జూలై 2:— నిన్న టూల్ ఫ్రంట్ లో చుప్పిరా పరిశ్రమ రక్షకు వచ్చెను. హిందూదేశములో నిరినిగా అచ్చునిరాను తయారుజేయు హుగ్లీ సిరాకంపెనీ మేనేజింగు డైరెక్టరు రిచ్చర్డ్స్ నోగారి ద్వారా రక్షణను కోరెను. కంపెనీ ప్రయత్నము లిమిటెడ్ కంపెనీ దీనికి భారతీయుల మూలధన లేదు. డైరెక్టరులలో భారతీయులు లేరు

సిమెంటుకు రక్షణ

గ్యాల్వియను సిమెంటు కంపెనీ యొక్క యుండియన్ సిమెంటు కంపెనీ యొక్కయు ప్రతినిధులు నేను (జూలై 2) టూల్ ఫ్రంట్ లో యెదుటికి వచ్చి ప్రస్తుతము ఒక్కొక్క టన్నుపై నున్న 9 రూపాయల సుంకమును తీసివేసి టన్నుకు 25 రూపాయల చొప్పున విధించి సిమెంటు పరిశ్రమకు రక్షణ నొసంగవలదని తమ హక్కును గట్టిగా తెలియజేసికొనిరి. (అ. ప్రె.)

దొంగ కరెన్సీ నోట్లు

అల్టా బాదు, జూలై 2:— జి. సి. 195.681878 నెంబరు గల దొంగ కరెన్సీ నోట్లు రియాపాయల విలువగలవి ప్రతిదినము కరెన్సీ ఆఫీసుకు వచ్చుచున్నవనియు, ఆట్టి కెస్టరును ఉపయోగింపరాదనియు ప్రజలను ముందరింపుచు సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారికి ప్రకటనను గాంచిరి. (అ. ప్రె.)

ఫోర్టు నెంటుజార్జి గెజటు

జూలై 1 మ గళవారము

పత్రికాశాఖ

డల్లి యు. డల్లి యు. యం ఈట్సు గారు వాల్తేరు హెడ్ క్వార్టర్స్ సభ కలెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

జి. హెచ్. కుమారు ఆర్థికశాఖ సహాయకార్యదర్శిగ నియమింపబడిరి.

ఆర్. గోపాలరావుగారు కర్నూలు జిల్లా సెషన్స్ జడ్జిగ నియమింపబడిరి.

వి. ఆర్. కుప్పస్వామి అయ్యరుగారు జిల్లా రిజిస్ట్రార్ సెషన్స్ జడ్జిగ నియమింపబడిరి.

కృష్ణా జిల్లా నరసాపురం తాలూకా రుస్తుంబాద్ లో నున్న వట్టి ప్రకాశం గారికి మ్యాజిస్ట్రేట్ సర్టిఫికేట్ లిచ్చు అధికారమియ్యబడెను.

యం. సచ్చిదానందంపంతులుగారు వద్రాసు అక్కోం లెంటు జెనరలు ఆఫీసులో అసిస్టెంట్ అక్కోంట్స్ ఆఫీసరుగ నియమింపబడిరి.

న్యాయ శాఖ

జార్జి ప్రెడెంటు పాడినను గారు సెన్సర జూనియంతో కుమ పనివారల కంపెనీ న్యాయ కమిషనరుగ నియమింపబడిరి.

కే. సుందరం చెట్టిగారు వద్రాసు స్కూలు కాకాకోర్టు జడ్జిగ నియమింపబడిరి.

రెవిన్యూ శాఖ

మండిల్లి సోమరాజు చెట్టిగారు, విశాఖపట్నం లెహ్ ట్రాన్స్ డిప్యూటీ కలెక్టరుగ నియమింపబడి కృష్ణా జెనరలు డ్యూటీ వివాద వేయబడిరి. మహమ్మదు అజింతుల్లా సాహెబు బహదూరుగారు గోదావరి జిల్లా లెబర్ ఆఫీసరు డెప్యూటీ కలెక్టరుగ నియమింపబడిరి. పబ్లిక్ వర్క్స్ జెనరలు డ్యూటీకి జేయబడిరి. ఇరవంటి వెంకట కాయన్న పంతులుగారు ట్రెజరీ ట్రెయినింగు కాగానే కడప ట్రెజరీకి మార్చబడిరి. నగరం గురుశావుగారు కృష్ణా ట్రెజరీకి మార్చబడిరి.

గంగాధరపురం పంచాయతీ వెంకటరామశాస్త్రిగారు జెనరలు డ్యూటీకి నియమింపబడిరి.

ప్రాన్తిను లోబోగారు బళ్లారి జెనరలు డ్యూటీకి నియమింపబడిరి.

తాయిసుబ్బారావు నాయుడు గోదావరి జెనరలు డ్యూటీకి నియమింపబడిరి. గల్లివేటి సుబ్బారెడ్డిగారు అనంతపురం జెనరలు డ్యూటీనుండి అనంతపురం ట్రెజరీకి మార్చబడిరి.

శ్రీమన్ దివాకర హా. తి. వ. హా. యోగాను అనంతపురం జెనరలు డ్యూటీకి నియమింపబడిరి.

ఆర్థిక శాఖ

యం. యస్. బ్రిడ్జిగారు వద్రాసులో ఫార్మల్ యూ ట్రిలెజేషను ఆఫీసరుగైన పేషులు డ్యూటీ వివాద నియమింపబడిరి.

ఇ. వి. రామచంద్రారావుగారు ఉత్తరకడప డివిజను జిల్లా ఫార్మల్ ఆఫీసరుగ నియమింపబడిరి.

డి. ఎ. స్ట్రానీగారు బళ్లారి జిల్లా ఫార్మల్ ఆఫీసరుగ నియమింపబడిరి.

కామ్రేసు హెచ్. సి. ఇన్స్పెక్టరు ఫార్మల్ ఇంజనీరుగ పనిజేయ నియమింపబడిరి. గోదావరి జిల్లా రాజమండ్రి శివలక్ష్మమ్మ, రాజమండ్రి యు. నిసిపాటికిని సభాశ్రమం లొనుకును సర్టిఫై యింగు సర్జనుగ నియమింపబడిరి.

ఫోనిక్ స్పెషలిస్టుల శాఖ

నాయ రంగారెడ్డి రెండోను పి. జోసెఫు చెప్పల్లి కమాలు సాహెబు బహదూరు, మిర్జా బాలయ్యగారు ప్రొద్దుటూరు మ్యూనిసిపలు కాన్సిలరుగ నియమింపబడిరి.

చెట్టి నరసింహారావు గారు గుంటూరు మ్యూనిసిపాలిటీ వై సుచెయ్యిర్సుగ సెన్సు కొనబడిరి.

సింగంపల్లి ఎరకయ్యగారు రాజమండ్రి మ్యూనిసిపలు కాన్సిలరుగ సెన్సు కొనబడిరి.

విద్యా శాఖ

అక్కిరాజు శంకరశారాయణ, కందుకూర్ వృష్ణయ్యగారు గురజాలనుండి గుంటూరు జిల్లా ఎడ్యుకేషను కాన్సిలు సభ్యులుగ సెన్సు కొనబడిరి.

రెండోను ప్రెడెంటు ఆర్థిక స్ట్రాటెజు గారు లండను మిషను వారిచే బళ్లారి జిల్లా ఎడ్యుకేషను కాన్సిలు సభ్యుడుగ సెన్సు కొనబడిను.

దాచేపల్లి రంగారెడ్డిగారు జిల్లా జిల్లా బోర్డువారిచే జిల్లారు జిల్లా ఎడ్యుకేషను కాన్సిలు సభ్యులుగ సెన్సు కొనబడిరి.

ఇతర ప్రకటనలు

కృష్ణా జిల్లా నరసింగరావు, రాజారామరావుగారు రామండ్రి పురం జిల్లా ముసాయిగు నియమింపబడిరి.

22 ఆకాలిలు ఇక్కింపబడిరి

ప్రభుత్వ మేజిస్ట్రేటు తీర్పు

కొంతవఱాహిషీకరణము కులపై కేసు

నాభా, 2 జూలై:—ఆకాలిజాతా విచారణ కేసును విచారించుటకు సెషన్సుజడ్జి అధికారముతో నియమింపబడిన సెషన్సు మేజిస్ట్రేటు రా.పా. లాలా ఆమరనాథుగారు నిన్న తీర్పును తీర్పు జెప్పి 22 ముద్దయలకు నేరేవురు ఖయిదు శిక్షలను విధించెను.

తీర్పు

మేజిస్ట్రేటు చాల దీర్ఘమును తీర్పు వ్రాయుచు, ఆకాలి యువ్యమచారిత్రమును గురించియు, హిందూజాతాల యుద్ధకమును గురించియు అఖండపతనము ఆపివేయబడెనను ఆరోపణ యొక్క చారిత్రమును వివరించి ఆ వాదనలు అమృతసరమునకు వచ్చినపుడు ప్రజలయందు చాల ఆగ్రహమును గలిగించెనని నుడిచెను. అంతటి శి. గు. ప్ర. సం|| సంఘమువారు చాలకుపితుడైరి. ఆకాలిప్రతిబంధు పెద్ద పెద్ద కేసులువేసిరి. అఖండ పతనము ఆపివేయబడె ననువిషయ మనత్యము. ఈ అసత్యమును నిలువబెట్టుటకు అన్ని విధములకు అసత్యములును సృష్టించుటచేసెను. అచ్చట జరిగిన విషయములకు బాధ్యులగు నాచా పరిపాలకులపైతను, సర్దారు గురుదయాళుసింగుగారి పైనను స్వేచ్ఛగా నింప లాజింపబడెను. వారిని గురించి, మానవత్వకర మగు విషయము దెలుప దొడగిరి. అఖండ పతనము ఆపివేయబడెననుక శిక్కుహృదయమునకు బాగుగ వచ్చెను. అంతట శిక్కుప్రజలు ధార్మికముగ తమ సహాయము నర్పించిరి. అంతట శి. గు. ప్ర. సంఘమువారు జైలులోలోని గంగసారగుద్దారమున, అపివేయబడినదని జెప్పబడిన అఖండ పతనమును సాగించుటకును దౌర్జన్యరాహిత్య సాత్వికనిరోధము జరుపుటకును ప్రతిబింబము 25 గురుచొప్పున ఆకాలిదళమునంప దొడగిరి. తిరు సంస్థానపు సరిహద్దులకు వచ్చినతోడనే, వారు వచ్చినఅఖండపతనము ఇదివఱకునుండియు సాగుచునేయున్నవని యు వారు అఖండపతనము ముగించినతరువాత సంస్థానమును వదలివెళ్ళువరకు నంగీకరించుచు అఖండ పతనము జరుపుకొనుటకు అనుమతి నొసగెదమనియు అధికారులు వారికి స్పష్టము గ దెలుపుటం జేరి. కాని మరియొక అఖండపతనమునందు గొప్పబూతుకము. దానియడుగున గొప్ప రాజకీయసమస్య యున్నది. దానిని జయప్రదముగ నిర్వహించుకొనుటకు ఆకాలిలు సంస్థానమునందు నిలువలేదు. అందుకొరకేవల వచ్చుచున్నారు. ఈవిధముగా 1928 సెప్టెంబరు మాసమునుండియు ఇంతవరకును ఒక్కదినమైనను నాగలేకుండ జరుగుచున్నది.

జనవరి నెలయుం దీయుద్యమమున మరియొక నూతనవిషయము సంభవించెను. ప్రతిదినము 25 గురు చొప్పున సంప్రదశములను గాక అఖండపాఠమును సాగించుటకు అప్పుడప్పుడు 500లు మున్నుపూలుగల జాతాలను పంపెనమని ప్రకటించిరి. వీనిని హిందూజాతాయని పిలిచిరి. పిరుదార్ల స్వరహితము, గనేయుంకి. ఎల్లెవను అఖండపతనమును జరుపుట వారి యుద్దేశము. మొదటి హిందూ జాతా 9 ఫిబ్రవరి లేదీన అమృతసరమునుండి బయలుదేరి 21 లేదీన జైలులోకు జేరెను. అది-నాన భానావిహదముల సాంసత్వికతను వారితోపాటు ఒక వెయ్యిమంది ప్రజలు వచ్చిరి. ఆగంతకయు భయంకరమగు రూపమును వాల్చెను. వారు తాకవాలను సభజంగులను, కత్తులను బాణములను గురించియుండిరి. ఈచెట్ల కొమ్మలను నరికి కర్రలుగా నప్పుడే చెట్లగొని గూడవచ్చిరి. వీరు రణసింగు వాలాకువన్న సరికి ఆచ్చటనున్న నాభాపాలకు స్కూలును ఎదిర్చిరి. జైలులోకు 1 1/2 మైళ్లదూరముననుండగా గుంపు ఆగెను అచ్చట 1 మైదాయి యగు హజరాసింగుగారు ప్రాచీనజాతాను నుమ్మలను “మీపనికి సమయమువచ్చినది” అని హెచ్చరించెను. అంతట నాగుంపు అంతయు భీకరమగు రూపమును వహించి ఆమితమగు నావేశముతో ముందుకు సాగెను.

తరువాత మేజిస్ట్రేటు నాభా అధికారులు తుపాకుల ప్రేల్పునలవచ్చిన పరిస్థితులను, నిర్ణయించి, తరువాత జాతాయొక్కయు, గుంపునుగురించియు, మరణించినవానికిని గాయములనందినవానికిని గావించిన సహాయమును వివరించెను.

గుంపువారు తుపాకులు ప్రేల్చిరా?

గుంపువారు తుపాకుల ప్రేల్చిరా అనువిషయమై మాజిస్ట్రేటుగా రిట్లుజెప్పిరి. నేను సాక్ష్యమునందుచు చక్కగ పరిశీలిం

న్యూవిక్టోరియా మిల్సు కంపెనీ లిమిటెడు, కాన్పూరు

భాగస్వాముల అవసరసభ

కాన్పూరు, జూలై 2:—న్యూవిక్టోరియా మిల్సు లిమిటెడు కంపెనీ భాగస్వాములు జూను 30 వ లేదీన మిల్సు ఆఫీసులో ఒక అవసరసభ గావించిరి. జె. రాట్ క్లిఫ్ గారు అధ్యక్షతవహించి, కంపెనీకి మేనేజింగు ఏజెంట్లుగా మేముండ నిచ్చగించుటలేదని మెస్సర్స్ అల్లెవ్రహదన్న వ్రాసినజాబును చదివి వినిపించిరి. అధ్యక్షుడు తరువాత మేనేజింగు ఏజెంట్లు లేకుండ జైక్వర్తలే మిల్సును నడుపవలెనను తీర్మానమును ప్రకటించిరి. మొట్టమొదట బ్రదర్స్ కార్పొరేషన్ లి. ఎన్. డి. మెల్లో గారు సభలో చాల మంది తనకు భిన్నముగా నున్నారని తెలిసియు న్యూవిక్టోరియా మిల్సువారు భాగస్వాములకు పంపిన యుత్తరములో చెప్పబడిన విషయములు కొన్ని అబద్ధములని నుకివీరి. దానికి సిల్వరుగారు అవి యన్నియు నిజములేయని బదులుజెప్పిరి. భాగస్వాములతో మిల్సులస్థితినిగూర్చి చర్చించుటయు ప్రస్తుతము మిల్సులస్థితి అసంతృప్తికరముగ నుండుటచే సభ యైనతరువాత మిల్సులను సాధ్యమైనంత చాకగా నడపుటకు ఒకపద్ధతి నేర్పరచుటయు మొట్టమొదట బ్రదర్స్ యుద్దేశ్యమని డి.మెల్లో గారింగనుచెప్పిరి.

అధ్యక్షుడు ప్రధమమున మొట్టమొదట మేనేజింగు ఏజెంట్లుగా తొలగించవలెనను ప్రభుత్వతీర్మానమును ఓటుకు పెట్టెను. పక్షము శత్రుడగా తీర్మానము త్రోసివేయబడెను. మొదటితీర్మానము త్రోసివేయబడుటచేతను ఆల్లెవ్రదర్స్ మానుకొనుటచేతను తక్కిన రెండు తీర్మానములను ఓటుకు పెట్టుటకు అవసరమే కనబడలేదు.

ఈసభ యైనతరువాత 1924 సం|| మార్చి 31 లేదీతో ముగిసిన సంవత్సరమునకు మిల్సులయొక్క నివేదికయును లెక్కలును ప్రచురింపబడెను. ఈలెక్కల ప్రకారము మిల్సుల కీసంప త్వరమున 5 లక్షల రూపాయలవత్తును వచ్చినట్లు కనబడుచున్నది. బోర్డును బలమైనదానినిగా జేయుటకు జైర్క్వర్తలలోను ఆడిటరులలోను మార్పు కలుగవలెనని భాగస్వాములు నోటీసు నిచ్చియున్నారు. నూమూలుగ 15 లేదీన జరుగును. అ||ప్రె||

మారిషసుకు రాయబారము

కున్వారు మహారాజాసింగు ఎన్నుకొనబడెను

అల్లాబాదు, జూలై 2:—మారిషసు ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించే యెడల భారతీయులు మారిషసుకు వలసబోవుటకు గూర్చి పరిశీతులను విచారించి తెలుసుకొనుటకు మారిషసుకు రాయబారము పోవుటకు యిండియాదొరతనమువారు కున్వారు మహారాజాసింగును ప్రస్తుతము విన్నుకొన్నట్లు పయనీతప్రతిక తేల్చుచున్నది. (అ||ప్రె||)

చినాను. అన్ని విషయములను పరిశీలించివాడ గుంపువారు తుపాకులు ప్రేల్చిరనియే నిస్సందేహముగ చెప్పవలసియున్నది. గుంపువారు తుపాకులు తీసికొని వచ్చిరని ఆప్రావరులు, ఇతర ప్రేక్షకులు సాక్ష్య మిచ్చి యున్నారు. ఆకాలిల గుంపునుండి తుపాకుగండ్లు వదలబడెను. కలలు గోల్డు స్ట్రీటుగారు ఒక ఇసుకదిబ్బ వెనుకనిలిచి ఈ తుపాకుగండ్లవారినుండి తప్పించుకొనవలసివచ్చెను. కాని గుంపు వీరవద్దనున్న తుపాకుల సంఖ్య స్వల్పముగనుండుటచే తుపాకులు పోలీసువారికి దొరకలేదు. కావున తుపాకులేయిందొరకలేదో యనుప్రశ్న ఆప్రస్తుతమైనది. తుపాకులున్న వారేల పరుగెత్తిపోయినందు, వీరు తమతుపాకులను ప్రభుత్వమువారికిలే ఇక్వలేదను ప్రశ్నలకు అర్థములేదు. అధికారపక్షమువారేవ్వరు మరణించలేదేమియును ప్రశ్నకూడ అప్రస్తుతము.

జిహండుగారు వార్తాపత్రికలయందు ప్రకటించిన తేల్పు విషయమై మాజిస్ట్రేటుగా రిట్లువ్రాసిరి:—జిహండుగారి బహిష్కారము వారిని లెలకొందు జేసినది. అందుకల్ల గుంపుపై వారికి సానుభూతి అధికమైనది. జైలులోకు ప్రయాణముచున్నగుంపు గావించిన ఆలలని తగ్గించిచెప్పటకు జిహండుగారు ప్రయత్నించిరి. పిమ్మట మాజిస్ట్రేటు గారు కేసుకు సంబంధించిన లీగలు పాయింటులను వివరించుచు నింకెతులందరు దోషులని నిర్ణయించిరి. (అ. ప్రె.)

ఇండియా డెవలప్మెంటు కార్పొరేషను, లిమిటెడు

పూర్వపుడై రక్తరులను పరిక్ష జేయుట

ఢిల్లీ: జూలై 2:—ఇండియా డెవలప్మెంటు కార్పొరేషను లిమిటెడును నిర్మాణముగా మూసివేయవలసిన దనియు, ఆకార్పొరేషనుయొక్క పూర్వపు డైరెక్టరులను ఉద్యోగులను బహిరంగముగా పరిక్షింపవలసిన దనియు ను బాంబాయి యఫ్-ఇ-బిన్-హిగారు పెట్టుకొన్న పిటిషనుసంబంధమున పూర్వము కార్పొరేషను డైరెక్టరులలో నొకరగు పి. డి. మెక్సరుసగువారు యింగ్లాండు పోవుచుండ బాంబాయి జూడిషియల్ కమిషనరు యెదుట బహిరంగముగా పరిక్షింపబడిరి. ప్రభుత్వ పరిష్కారకర్త మిల్ మోరియాగారు న్యాయవాదితో కూడి క్రాసుపరిక్ష జేసిరి. వచ్చేతకాలమును ఢిల్లీలో తక్కిన డైరెక్టరులు పరిక్షింపబడుదురు. (అ. ప్రె.)

వాసువ్యపు సరిహద్దు

దొంగలు కట్టుబడిరి

పిఠా, జూలై 2:—రాజ్యాంగ్కుడగర అల్లెగూడరు రిజిస్ట్రేషన్ బెదులబండ్లు పోవుచుండ టోరీఖోవశీలగుం సొకటి ఆబండ్లపై బడినట్లు వర్తమానము వచ్చినది. సైనికులు దొంగుదారులలో ముగ్గురునిచంపి తక్కిననాండ్లను పట్టుకొనిరి. (అ||ప్రె||)

బెంగాలు శాసనసభ

న ప్రిమెంటరీ డిమాండు

కలకత్తా, జూలై 2:—వచ్చే బెంగాలు శాసనసభలోని సస్టి మెంటరీ బడ్జెటు డిమాండుల విషయమై నిన్న నిచ్చిన సంఖ్యలు సరియైనవికావు. డిమాండుల మొత్తము రు. 22,79,805 గాని నిన్న చెప్పిన ప్రకారము రు. 27,88,805 కాదు. తనిఖీ ఉద్యోగులకు జీతములతో కూడా విద్యాడిమాండు రు. 685,400. ఈడిమాండు నిరాకరింపబడినయెడల నోటీసుకాలము ముగిసినంతవరకు చెల్లింపవలసినదానికై రు. 269,000ల మరియొక డిమాండు చేయబడును. వైద్యకాలల యేర్పాటుల కొరకు రు. 588,000 డిమాండు చేయబడును. ఇది నిరాకరింపబడినయెడల రు. 240,000 ల మరియొక డిమాండు చేయబడును. (అ||ప్రె||)

బెంగాలు జిల్లా బోర్డుల సభ

కలకత్తా జూలై 2:—నేను ప్రభుత్వమంజీరమున జిల్లా బోర్డు సభను లిట్టను ప్రభువు ప్రారంభించెను. రాష్ట్రములో గల నేరు వేరు జిల్లా బోర్డులు తెలుపునట్టి 100 మంది ప్రతినిధులు సభకు వచ్చి యుండిరి. పరిపాలనాసమస్యలు మిక్కిలి లాభకరముగ చర్చింపబడునట్టియు రాష్ట్రీయ ఫ్లానికాధికారుల సహకారమును సమకూర్చునట్టియు నామహాసభల ప్రాముఖ్యము గవర్నరు ఉపన్యసించుచు నొక్కిచెప్పెను. నీటిసదుపాయముల విషయమై గవర్నరు ట్టు చెప్పెను. ఎటువంటి ప్రభుత్వమును బెంగాలులోని ప్రతిగ్రామమునకును నీరును సప్లయజేసి దానిని నిర్మలముగానుంచజాలరు. ఈసమస్యను సంతృప్తికరముగ పరిష్కారము జేయుటకు జిల్లా బోర్డులు మిక్కిలి పెద్దజై పరిపాలకసంఘములు. చిన్న చిన్న సంఘములలో సహకార ముండినగాని యీ ప్రశ్న తేలదు. గ్రామములే తమయేర్పాట్లను తాము చేసికొనవలెను. ప్రభుత్వమువారు మంచినీరును నిచ్చుటకు సంసిద్ధులైయుండురు. కాని పని ఫలప్రదముగా జరుగుటకు గ్రామస్థులే పనినాండ్ల నేర్పరచుకొని తమకుకావలసిన విషయములను తామే చూచుకొనుచుండవలెను. (అ. ప్రె.)

కలకత్తా జూలై 2:—ఆగష్టు 4 వ లేదీన గవర్నరు డక్కాలో దర్బారుచేయును. (అ. ప్రె.)

కాశీనల్ల మందుపెట్టెలు

కలకత్తా జూలై 2:—నేటిదినమున 250 కాశీనల్లముల దుపెట్టెలు అమ్మబడెను. మొత్తము రు. 11,89,250 వచ్చెను. మిక్కిలి యెక్కువధర కమ్ముబడిన పెట్టె రు. 5600 కు అమ్మబడెను. మిక్కిలి తక్కువధర కమ్ముబడినదానికి 4590 రూపాయలు వచ్చెను. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్ర భారతీ తీర్థ

దేశీయుల కొరకమనవి

మదరాసు కేంద్ర కార్యాలయపు రిజిస్ట్రారుగా రంగు వి. ఎన్. శర్మ బి. ఏ., బి. టి. గారు మాకి విజ్ఞప్తి ప్రచురణార్థము పంపుచున్నారు:—

సర్వకారాస్రమలను ఇతరదేశీయులనలె ఆంధ్రమున గంఘము తమ మాతృభాషలోనే స్వేచ్ఛుకొని విద్యావంతులై ఆంధ్రవ్యక్తిత్వమును ప్రపంచమునకు చాటుటకు అన్ని విషయాల అవకాశ మిచ్చుటకుగాను, విజయనగరమున ఆంధ్ర భారతీ తీర్థము (ఆంధ్ర రిసర్చ్ యూనివర్సిటీ) సంస్థాపింపబడినది. విశ్వవిద్యాలయము శాస్త్రముగ వర్గిల్లి తన విద్యుక్త ధర్మముల నెట్టి యాటంకము లేక నిర్వహించుటకుగాను 1860 సం॥పు 21 వ చట్టము ననుసరించిరిజిస్టరు చేయబడినది.

ఇచ్చట విద్యార్థులు ఆంధ్ర కళాశాలలో తగిన రీతిని పరిశ్రమ చేసి, పట్టభద్రులగుటకు ఏర్పాట్లు చేయబడియున్నవి. ఈ విశ్వవిద్యాలయ మహాద్దేశ్యములపట్ల అభిమానముగలవారందరు ఇందు సభ్యులుగ చేరవచ్చును.

ఇచ్చటి ఉపాధ్యాయులందరు ఎట్టి ప్రతిభలము నపేక్షించకయే విద్యార్థులకు అన్ని శాస్త్రములలో తగిన శిక్షణ నిచ్చి ప్రాచీన గురు శిష్య సంప్రదాయమును పునరుద్ధరించుటకు బడకంకలు లెనట్టి వారు. అట్టిమహాశయుల శిక్షణక్రింద నారి తేరిన విద్యార్థులు పుణ్యావంతులని పేరుగ చెప్పవచ్చురలేదు గదా.

ప్రస్తుతము విశ్వవిద్యాలయమున ఇంటరుమీడియటు (ప్రథమ) బి. ఏ. (విదత్త) ఎం. ఏ. (ప్రవీణ) విదద పరీక్షలకు విద్యార్థులను సాహిత్య, భాషాతత్వ, ఆంధ్రవిజ్ఞాన, నాట్యమేవ, వైదిక విజ్ఞాన, తత్వశాస్త్ర, రాజవిద్య, వ్యవహార, లోకాగమ, శాస్త్రములందు విజయనగరమున రిరగతులు స్థాపింపబడి శిక్షణ గలవగుచున్నది. ఇస్లామియా విజ్ఞాన, జ్యోతిష, ఆయుర్వేద, శిల్ప, ధాతువాద, చిత్రకళ పటశిత్ర, సంగీత, విశిత్రత కారీరకయోగశాస్త్రములలో సైతము యువకులకు తగిన శిక్షణమిచ్చి యోగ్యతాపత్రముల నిచ్చుటకు తగిన ఏర్పాట్లు విజయనగరమున చేయబడుచున్నది.

ఇంతియేగాక విశ్వవిద్యాలయ పండితులచేత వారి అభిమానశాస్త్రములకు సంబంధించిన మాతృభాషలో గ్రంథములను వ్రాయించి ప్రచురించుటకు కార్యనిర్వాహకులు తీర్మానించుకొనియున్నారు. త్వరలో, విశ్వవిద్యాలయపు గ్రంథములలో ఏరీతిని సంపూర్ణసర్వాజ్యమును సంస్థాపించి కీర్తికాయులైరో సవిమర్శకమున జూపు; రాజ్యగ్రంథ మొకటి ప్రథమ మాత్రకగ ప్రచురింపబడును. విశ్వవిద్యాలయాధ్యక్షులను డాక్టరు బుర్రా శేషగిరిరావుగారు తగిన పరిశ్రమ చేసి వ్రాసిన కళింగదేశచరిత్రము సైతము విశ్వవిద్యాలయము పక్షమున త్వరలో ప్రచురింపబడును. ఒకగ్రంథములే గాక విద్యార్థులు విశ్వవిద్యాలయమున, తమ అభిమాన శాస్త్రములలో చేయుచున్న పరిశ్రమమునకు సంబంధించినపత్రములు, ఆంధ్రవ్యక్తిత్వమునకు సంబంధించిన విషయము లన్నిటిని ప్రచురించుటకు సంస్థాపకులు నిర్ణయించుకొనియున్నారు.

విశ్వవిద్యాలయము వారి మహాద్దేశ్యములను కొంతవరకు నెఱవేర్చి మదరాసు ప్రాంతమున నివసించుచున్న ఆంధ్రముహాశయులు సైతము ఈమహాకార్యమున తగిన రీతిని పాల్గొనుటకుగాను జూలై నెల మొదటి తేదీని మదరాసు నగరమున విశ్వవిద్యాలయకార్యక్లాప మొకటి సంస్థాపింపబడినది. ఇచ్చట సైతము విద్యార్థులకు విశ్వవిద్యాలయపు ఇంటరుమీడియటు, బి. ఏ. పరీక్షలలో శిక్షణమిచ్చుటకు ఏర్పాట్లు చేయబడుచున్నవి. ఇతర విశ్వవిద్యాలయములలోగాని, కలకాలలలోగాని, మెట్రిక్యులేషను స్కూలులపైనలు, బ్రవేతపరీక్షలలో నారిలే రినవారు ఇంటరుమీడియటు పరీక్షకును, దానిలో సమానమున మరీ యితరపరీక్షలోగాని నారిలేరినవారు బి. ఏ. పరీక్షకును చదువవచ్చును. అభ్యర్థుల ప్రత్యేకయోగ్యతల ననుసరించి కొన్ని కొన్ని సమయములందు ఉన్నతపరీక్షలకు చదువుకొనుటకు కొంతఅవకాశము (ఎక్జంప్టు) సైతమియ్యబడును. ఇట్టి అవకాశమును బడయుటకువారుతమవరఖాస్తుపత్రములలో అట్టిఅవకాశమును బడయుటకుగాను తగినకారణములనునాచింపవలయును

విద్యార్థులఅవకాశము ననుసరించి మదరాసు నగరమున విశ్వవిద్యాలయ తరగతులు వారమునకు మూడుసార్లు (బుధ శని ఆదివారములు) జరుపబడును. తరగతులు ఏర్పాటు జరుపబ

డునదియు ఏకాలమున జరుపబడునదియు త్వరలో ఆంధ్రప్రదేశ్ కలలో ప్రచురింపబడును. తక్కినవేళలలో విద్యార్థులు తమతమ కాలము ననుసరించి తరగతులకు రాకనే ఉపాధ్యాయు లిచ్చు సలహా ననుసరించి యిండ్లలోనే చదువుకొనవచ్చును. దీనినిబట్టి ఇతరయూర్వోగములలో నుండి దినమంతయు పనిచేయువారు సైతము విశ్వవిద్యాలయమువారు మదరాసునందలి ఆంధ్రముహాశయుల కిచ్చుఅవకాశమును బడయవచ్చును. కొన్నికొన్ని పరిస్థితుల ననుసరించి అభ్యర్థులు తరగతులకు హాజరు కాకుండనే ఉపాధ్యాయులసలహా ననుసరించి తామున్న చోటనుండియే చదువుకొని—అంతకే సామర్థ్యము లున్న—కృతార్థులు కావచ్చును. పాశ్చాత్యదేశము లన్నిటిలో ఈవిధానమును విశ్వవిద్యాలయము లన్నియు నవలంబించుచున్నవిషయము నూచించుట అనవసరము. ఇట్టిపద్ధతిననుసరించువారె, తమఅభిమానశాస్త్రముందు స్వతంత్రముగ పరిశ్రమ సలిపి తమవ్యక్తిత్వమును డెలుపుటకు వీలుండగలదు.

విశ్వవిద్యాలయ సంస్థాపనమునకు కేలూతనిచ్చి అన్నివిధములుగ తోడ్పడుటకు శ్రీ విజయనగరముహారాజులుంగారు ముందంజవేయుటయేకాక, చాన్సిలరుగను పోషకులుగను నుండుట కంగీకరించిరి. ఇంకను విద్యావేత్త లనేకులు విశ్వవిద్యాలయపండితవర్గమున గౌరవసభ్యులుగ నుండి విద్యావిధానమును నిర్ణయించి తోడ్పడుట కంగీకరించిరి.

ఈమహాకార్యము కొనసాగుటకు ఆంధ్రదేశీయు లందరు తోడ్పడినగాని సంస్థాపకులయోగ్యములు నెఱవేరజాలవు. ఆంధ్రులందరు ఇందుసభ్యులుగ చేరి తోడ్పడజూపింతులు. సభ్యత్వ గురుము వార్షికమునకు అయిదురూపాయలుమాత్రమే. లక్ష్మీపుత్రు లీప్రతిస్థాపనకు తోడ్పడిన విశ్వవిద్యాలయకార్యవిభానమును ఇంకను పెంపొందించుటకు అవకాశ ముండగలదు.

ఇంకను విశ్వవిద్యాలయమునుగురించి డెలిసికాన నెంచు వారుమదరాసుకార్యాలయమునకుగాని (అదయారు,మదరాసు) విజయనగరమునందలి ప్రధానకార్యాలయపు రిజిస్ట్రారుగారికి గాని వ్రాసికొనవచ్చును.

కౌటిల్యుని ఆర్థ శాస్త్రము

గ్రంథకర్తలు:—మూడిపూడి వేంకట రంగయ్య, ఎం. ఎ., ఆకుండి. వేంకటశాస్త్రి

చంద్రిగుప్త చక్రవర్తికి ప్రధానమంత్రియు చాణక్య ధనుసామాంతరముగలిగినట్టియు కౌటిల్యునిచే రెండువేలసంవత్సరములకు పూర్వము వ్రాయబడిన సంస్కృతగ్రంథమునకు సరియైన తెనుగు. పరిపాలనవిధానమునుగుఱించి మనపూర్వులు వ్రాసిన గ్రంథములన్నిటిలో నగ్రగణ్యము,దీనిసాధారము చేసికొనియే కానుదకాయలు వ్రాగ్రంథములరచించిరి. పాశ్చాత్యులు సహిత మిట్టియంద్రగ్రంథములేదని పొగడియున్నారు. వ్రాసిన కాలమందలి మనదేశములోని రాజ్యము లెటు పాలింపబడుమం డెనో తెలిసికొనగోరువారికిని చారిత్రపరిశోధకులందఱికి నిది య మూల్యమైనది. గ్రంథమునువ్రాసినవాడు కౌటిల్యుడేనా కాదా, గ్రంథకర్తకాలమెద్ది, గ్రంథమందు వర్ణింపబడిన రాజ్యాంగము యొక్క ప్రధానలక్షణము లెవ్వి—అనువిషయములను విమర్శించిన యపోద్ఘాతము చేర్చబడియున్నది. 500 పుటలగ్రంథము. కాలి కోలైదు. ఖరీదు రు 4.0-0 మాత్రము.

మూడిపూడి వేంకటరంగయ్య. మహారాజాకాలేజీ, విజయనగరం.

నాణ్యమైన బసీనులు

ఈ దిగువ నుదహరించిన మిల్లులో తయారగుచున్న బసీ నులు, హిందూదేశపుమిల్లు ను బులోనున్నూ, ఖద్దరునులలో, నున్నూ, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్నూ, సకలమైనపట్టుపున్నె, ప్రత్తి, పగ్గరాధారముతోనూ తయారుచేయబడి, బహుసరస మైనధరలకు. భాగ్యవంతులకు, బీదసాదలకు, పిలుగా యుండే లాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటె వీలైనంత చొకగా యేర్పాటు చేసి విక్రయించుచున్నాము.

వర్తకులకు (హోలుకేలు) మొత్తపు ధేరమునకు, కంట్రాక్టులకు, చాలా వ్యాపారపిట్ట కల్లుజేసినాము గనుక ధరలు తెలియగోరినవారు యాక్రింది విలాసమునకు వ్రాసినయెడల చార్జీ లేకుండా ఖరీదులపట్టి పంపెదము. కాంపెలు బసీనులు ప్యాక్టెట్టు ౧ కి ఖరీదు, పోస్టు ఫ్రీ రు 6.0-0

మానేజరు:— ఆంధ్రహోజీరీమిల్సు, తెజవాడ, దక్షిణఇండియా.

చెన్నపురి బజారుధరలు

జూలై నెల 3-వ తేదీ గురువారము

(1) ధాన్యములు

వనియాలు బా 1-కి	రు 28.0-0	శుంకము	45.0-0
బియ్యము బస్తా		మొదట, వరకు	
కునుమ తెనాలివి ,	రు 48 గలవి	రు 18.0-0	14.0-0
నెల్లూరివి ,	డిటా ,	16.8-0	17.0-0
డిల్లీవి ,	డిటా 45 గలవి ,	16.8-0	17.0-0
రాగులు బా. 164 బస్తా 1-కి	,,	8.12-0	9.0-0
సువ్వులు ,	,,	24.0-0	26.0-0

(2) పప్పు ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి	రు 205	రు 11.0-0	రు 12.0-0
సెనగలు ,	డిటా ,	10.12-0	11.8-0
పెసలు ,	డిటా ,	10.12-0	11.4-0
మినుములు ,	డిటా ,	12.8-0	13.12-0
ఉలము ర 164 ,	,,	9.4-0	10.4-0

(3) నూనె వస్తువులు

సువ్వులు నూనె బా 1-కి	రు 160.0-0	170.0-0
నెయ్యి మ 1-కి	,,	14.0-0 26.0-0
కొండాపురం శేరునెనగపప్పుబా 1-కి	,,	60.0-0 62.0-0
యితర ప్రదేశము ,	,,	55.0-0 58.0-0
శేరునెనగనూనె గానగ బా 1-కి	రు 142 మినుకానూనె 185	
అనుదము నూనె బా 1-కి	రు 172.0-0	175.0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపనుపు బా 1-కి	రు 205.0-0	210.0-0
హారపనుపు ,	రు 155.0-0	160.0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరివి)బా 1-కి	రు 80.0-0	112.0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-కి	రు 45, 50	
కాళ్ళనానీ పాయకట్టు ,	రు 60, 70	
బెల్లము బా 1-కి	రు 35.0-0	50.0-0
శింతపండు బా 1-కి	రు 26.0-0	42.0-0

(5) ఇనుము

పట్టులు రఖం బా 1-కి	రు 86.0-0	88.0-0
చదరం ,	85.0-0	41.0-0
రవుండు ,	86.0-0	89.0-0

(6) లోహములు

కెండి 100 రులంకు	రు 79.0-0	82.4-0
బంగారము, రులము 1-కి	రు 25.6-0	25.8-0
నవరసు 1-కి		16.4-0
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 290.0-0	298.0-0
రాసి డిటా	రు 830.0-0	845.0-0
అస్కా చక్కెర బ 1-కి	రు 41.8-0	42.0-0

(7) రంగులు అలిజరైను

అశుక్లవర్ణము	20 డిగ్రీలు	రు 90.0-0
తొట్టి కృష్ణము	డిటా	డిటా
సింహం	డిటా	డిటా
4 గుర్రం	డిటా	రు 85.0-0

శ్రీ మయిలవరం బాలభారతీసమాజమువారు (5-7-24) తేదీ బెజవాడలో శనివారంరాత్రి

కనకార యను నాటకమును ప్రదర్శన మొనరింతురు. కె పట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

గ్రహణి మాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు.0-8-0

రక్తచేచనములు, బంకవిచేచనములు, జిగటవిచేచనములు, అశీర్వచేచనములు, నీటివిచేచనములు, మొదలగునవి ఈ మాత్రలకు మూడుపూటలు నేనించిన తోడనే నీలివిపోవును. వీటిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును. పెంటనే గుణ మిచ్చును. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి,

తూర్పు కృష్ణా జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

1924-25 సం॥రం యెన్నుకొనబడిన నూతనసభ్యుల సమావేశము గుడివాడ-30.6.24 తేదీ రాత్రి ఘనము 11 గంటలకు హాజరైన సభ్యులు. శ్రీయుత 1 భైరవభట్ల వెంకటసుబ్బారావుగారు 2 బొడ్డపాటి వెంకటేశ్వరరావుగారు 3. చెరుకువాడ వెంకటనరసింహారావుగారు 4. దిట్టకవి వీరరాఘవయ్యగారు 5. గండ్రం బసవరాజుగారు 6. రెంటుచింతల సూర్యనారాయణమూర్తిగారు 7. మరదు గోపయ్యగారు 8. కూరాల శివధరపతిరావుగారు 9. వారణాశి సుందరరామయ్యగారు 10. దేవరకొండ వెంకట సుబ్రహ్మణ్యంగారు 11. పరమి వెంకటసిన్హయ్యగారు 12. రాయప్రోలు చంద్రమూర్తిగారు 13. మందా బాబిరెడ్డిగారు, 14. నర్రా ఆంజనేయులుగారు 15. వాలతాళి లక్ష్మీనారాయణగారు, 16 కోమూరు అచ్చయ్యగారు.

1 వ తీర్మానము. అధ్యక్షుని ఎన్నిక:- ఈ సమావేశమునకు శాస్త్రీయముగా ఎన్నుకొనబడినవారగు శ్రీయుత భైరవభట్ల వెంకట సుబ్బారావుగారు అధ్యక్షులుగ నుండవలెను.

ఉ. మరదు గోపయ్యగారు

అ. బా. వెంకటేశ్వరరావుగారు

ఈ తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించడమైనది.

2 వ తీర్మానము. లోగడ యీ సంవత్సరం మేసెల 25 వ తేదీన గుడివాడలో జరిగిన తూర్పు కృష్ణా జిల్లా సంఘ సమావేశములో 1924-25 సం॥రములకు జిల్లాసంఘమునకు ఆయా ఫీర్కలలోనుండి రావలసిన ప్రతినిధుల యెన్నికలు 1.6.24 వ తేదీ మీరకుండా ముగియవలెననియు అట్లు యెన్నుకొనబడిన నూతనసభ్యుల సమావేశము 20.6.24 వ తేదీన బందరులో జరుగవలయుననియు తీర్మానింపబడియుండుటచేతను, ఆ ప్రకారము ప్రాతకార్యదర్శులు 20.6.24 తేదీన నూతనసభ్యుల సమావేశము జలుపక 15.6.24 తేదీన అప్పటికే కాలదోషము పట్టిన ప్రాతసభ్యులసమావేశము జలుపుటకు యేర్పాటుచేయగా అట్లుజరుపుట అక్రమమును, గుడివాడలో 25.5.24 వ తేదీన జరిగిన జిల్లాసంఘ తీర్మానమునకు వ్యతిరేకమును అనియు పూర్వపు యేర్పాటుప్రకారము నూతనసభ్యులయొక్క సమావేశము వెంటనే జలుపవలసినదనియు నూతనసభ్యులు ఘనము 12 మంది కార్యదర్శులకు లిఖితరూపముగా తెలియపర్చినను అది పాటించక కార్యదర్శులు 15.6.24 తేదీన ప్రాతసభ్యులసమావేశము జరిపి యేమేమో అక్రమమును అశాస్త్రీయములగు తీర్మానములు చేసి నూతనసభ్యుల సమావేశము 8.7.24 వరకు ఆపియుండుట వల్లను, మండలసంఘ నూతనసభ్యులు 19 గురు మండల నూతన సభ్యుల సమావేశము 30.6.24 తేదీన గుడివాడ భజనసమాజ మందిరములో జలుగునట్లు ప్రయోగించుటచేయు, ఆసమావేశమునకు మండలసంఘుల రికార్డుతోకూడ హాజరుకమ్మని ప్రాత కార్యదర్శులకు 25.6.24 వ తేదీన తెలియపరచగా అందుకు అనుగుణ్యముగ ప్రాతకార్యదర్శులు 30.6.24 తేదీననే నూతనసభ్యుల సమావేశము గుడివాడలో జరుగునట్లు ప్రకటించుటచేయు, 30.6.24 వ తేదీ రాత్రి గుడివాడ భజన సమాజమందిరములో శాస్త్రీయముగ (అనగా 10.6.24 తేదీన మీరకుండా) యెన్నుకొనబడిన నూతనసభ్యుల సమావేశము జలుగునప్పుడు ఆసభకు అశాస్త్రీయముగ పదరు 10.6.24 వ తేదీకి పిమ్మట ఎన్నుకొనబడినవారు వచ్చి ఆ సభాకార్యక్రమములో పాల్గొనుటకు పట్టుబట్టినందున ఆ సమావేశమునకు శాస్త్రీయముగను యేకగ్రీవముగను యెన్నుకొనబడిన అధ్యక్షులగు భైరవభట్ల సుబ్బారావుగారు యాదిగువ అభిప్రాయముగల నిర్ణయమును"లోగడ 25.5.24 తేదీ గుడివాడలో జరిగిన జిల్లాసంఘ సమావేశములో జిల్లాసంఘమునకు ఫీర్కలనుంచి ప్రతినిధులను ఎన్నుకొనుటకు 10.6.24 తేదీవరకు కాలపరిమితి యేర్పరచియుండగా దానివతిక్రమించి జరిగిన యెన్నికల వలన జిల్లాసంఘమునందుతగాదాలు పెరుగుచుండుటచే శాస్త్రీయముగ ఆకాలపరిమితిని ఫీరవరచి అందుకు లోగడ జరిగిన ఎన్నికలఫలన ఫలిత ప్రతినిధులే యీసభలో సక్రమముగా పాల్గొనవచ్చునని దృఢపరచుచున్నాను. అనగా 30.6.24 తేదీన జరిగిన ఎన్నికలుగూడా సక్రమము కాగలవని నిర్ధారణ

చేయుచున్నాను" వ్యక్తపరచి మినిట్యుక్సులో రికార్డుచేసి వాయిదా మీరివతరువాత యెన్నుకొనబడిన సభ్యులు ఆసమావేశములో పాల్గొనగూడదని చెప్పినను వివక వారు కేవల సంఖ్యకులే అధ్యక్షుని నిర్ణయతిరస్కారముగ కార్యక్రమము నడుప ప్రయత్నించుచున్నందున వారి చర్యనుగూర్చి అనంగీకారము తెలుపుటకై అధ్యక్షులు తమస్థానమును వదిలి వెళ్లి పోవలసి వుండుటచేతను, శాస్త్రీయముగ 25.6.24 తేదీన జరిగిన మండలసంఘసమావేశతీర్మానము ననుసరించి 30.6.24 తేదీనాటికి ఎన్నుకొనబడిన మండలసంఘనూతనసభ్యులు గుడివాడలోనున్న కాంగ్రెసు ఖద్దరు భవనములో యిప్పడే సమావేశమయి ఆ ప్రకారము యెన్నుకొనబడిన సభ్యులు మాత్రమే యీతేదీన జరుగు సమావేశములో పాల్గొనుటకు అర్హులవారని నిశ్చితాభిప్రాయములయి యీసమావేశములోనే మండలసంఘ నూతన అధ్యక్షుని కార్యదర్శులను కార్యనిర్వాహక వర్గమువారిని యెన్నుకొనుట మొదలగు కార్యక్రమ మంతయు జరుపవలయునని తీర్మానించుచున్నాను.

ఉ:- చెరుకువాడ వెంకటనరసింహారావుగారు.

అ:- దిట్టకవి వీరరాఘవయ్యగారు.

ఈ తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించడమయినది.

3 వ తీర్మానము:- 1924-25 సంవత్సరమునకు తూర్పు కృష్ణా జిల్లా సంఘమునకు యాదిగువ నియమించిన ప్రకారము ఉద్యోగియులను ఎన్నుకొనడమైనది.

అధ్యక్షులు. మ. రా. రా. శ్రీ, దుక్కిపాటి ప్రసాదరావు చాదరిగారు.

సంప్రతి } ,, చెరుకువాడ వెంకటనరసింహారావుగారు
కార్యదర్శులు } ,, భైరవభట్ల వెంకటసుబ్బారావుగారు

ఉ॥ శ్రీయుత మందా బాబిరెడ్డిగారు

అ॥ గండ్రం బసవరాజుగారు

ఈ తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించడమైనది.

4 వ తీర్మానము:- పరిపాలనా సౌఖ్యము కొరకును, ఆ, యతాలాకాల ప్రజలకు పరిపాలనలో ఎక్కువప్రసక్తిగలిగించుటకును 1924-25 సంవత్సరమునకు మండలసంఘ కార్యస్థానము గుడివాడ-శ్రీలూరు తాలూకాలకు అందుబాటులో నుండునటుల మొదటి ఆరునెలలను గుడివాడలో నుంచుటకును బందరు, దివితాలూకాలకు అందుబాటులో నుండునటుల రెండవ ఆరునెలలు బందరులో నుంచుటకును తీర్మానించడమైనది.

ఉ॥ శ్రీయుత దిట్టకవి వీరరాఘవయ్యగారు

అ॥ ,, దేవరకొండ వెంకటసుబ్రహ్మణ్యమూర్తిగారు

ఈ తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా అంగీకరించడమైనది.

5 వ తీర్మానము:- నాల్గవతీర్మానముప్రకారము కార్యస్థానము గుడివాడలో నుండునపుడు శ్రీయుత భైరవభట్ల వెంకటసుబ్బారావుగారు ముఖ్యకార్యదర్శిగానుండి, వారి సహాయార్థముమరియొకరిని సహాయకార్యదర్శిగా నియమించుకొనుటకును, కార్యస్థానము బందరులోనుండునపుడు శ్రీయుత చెరుకువాడ వెంకటనరసింహారావుగారు ముఖ్యకార్యదర్శిగానుండి, వారి సహాయార్థము మరియొక కార్యదర్శిని నిర్ణయించుకొనుటకును, మూడవ తీర్మానప్రకారము ఎన్నుకొనబడిన ఖద్దరు కార్యదర్శులకు అధికారమియ్యడమైనది.

ఉ॥ శ్రీయుత గండ్రం బసవరాజుగారు

అ॥ ,, మరదు గోపయ్యగారు

ఈ తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా అంగీకరించడమైనది.

6 వ తీర్మానము:- ఈదిగువ నుదహరించిన సభ్యులు కార్యనిర్వాహకవర్గముగా నుండవలెను. దుక్కిపాటి, ప్రసాదరావు చాదరి, భైరవభట్ల వెంకటసుబ్బారావు, చెరుకువాడ వెంకటనరసింహారావు, వారణాశి సుందరరామయ్య, దుగ్గిరాల రాఘవచంద్రయ్య చాదరి, బొడ్డపాటి వెంకటేశ్వరరావు, మరదు గోపయ్య, దిట్టకవి వీరరాఘవయ్య, అన్నాచెర్లల రామజోగయ్య, భోగరాజు పట్నాశిరారామయ్య, రెంటుచింతల సూర్యనారాయణమూర్తి, పరమి వెంకటసిన్హయ్యగారు.

గతసంవత్సరములో కార్యనిర్వాహకవర్గమునకు ఏర్పరుపబడిన 14 గురు సంఖ్యను 19 గురువరకు అవసరమునుబట్టి హెచ్చించుటకును, అట్లు హెచ్చించినపిదప ఏర్పడు 7 కాళీస్థానములను మహమ్మదీయ, ఆదిమాంధ్ర, శ్రీ ప్రాతనిధ్యముకొరకును సకాలములో అనగా 10.6.1924 తేదీ మీరకుండ ఎన్నికలు జలుగునట్లుంటే స్థలముల ప్రాతనిధ్యము కొరకును ప్రత్యేకించుచుంచి ఆస్థానములు ఆ ప్రకారము పైన యెన్నుకొనబడిన కార్యనిర్వాహకవర్గమువారికి తమలో అధిక సంఖ్యాకులనుబట్టి భవితవీశులను అధికార మియ్య

జిల్లాసంఘ

వైకం నత్తాగ్రహము భారత కాంగ్రెసు కార్యన ఘనభ

పూర్వాచారపరాయణుల దౌర్జన్యము

మొన్న ఈనెల 1 వ తేదీన అహమదాబాదులో సభ ర్యతీ సత్కాగ్రహశ్రమమున భారతకాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ జరిగినది. ఆసభలో నీతీర్మాన ముమోదించబడెను.

"వైకంలో అస్పృశ్యతా నివారణముకొరకు సత్కాగ్రహమొనఁచుచున్న వలంటీరులను కొట్టుట కచటి పూర్వాచారపరాయణులగు హిందువులు కొంతమంది తుంటరులను (గూండాలు) నియమించిరనియు, వారు వలంటీరులను క్రూరముగ కొట్టిరనియు, సంస్థానోద్యోగులు వలంటీరులను కాపాడుటయందు పేక్షవహించిరనియు వినవచ్చినందుల కీసంస్థము వారు చాల చింతించుచున్నారు. ఈవార్తలు నిజముగాకపోవచ్చునని ఆశించుచున్నాడు. ప్రజలందరిని సమానముగా చూచుట అన్నిప్రభుత్వములకును ముఖ్యధర్మము గాన సంస్థానము వారు వలంటీరులనుగూడ నటులే తుంటరులవారినుండి కాపాడవలెనని కోరుచున్నాడు."

గాంధీమహాత్ముడు టి. ఆర్. కృష్ణస్వామయ్యగారి ద్వారా వైకంసత్కాగ్రహాలకు సంబంధమును పంపెను. "వలంటీరులను పూర్వాచారపరాయణులు బాధించుచున్నను వలంటీరులు ధైర్యమును ఓడిమిని వలగూడదు." అని మహాత్ముడు సూచించెను. వైకీర్మానమునుగూడ వారికి తెలియజేసెను. కృష్ణస్వామయ్యగారు స్థాయిసంఘసభకు వచ్చిరి. నిన్నసాయంత్రము అహమదాబాదునుండి బైలుదేరిరి. బాంబాయిమీదుగా వైకంవెళ్లెదరు.

మహాత్మునిసందేశము

"పూర్వాచారపరాయణు లిటుల నొక్కమారుగా దౌర్జన్యమునకు గడంగుటచే సత్కాగ్రహాలకు చాల గొప్పయిబ్బంది కలిగినమాట నిజమే గాని యిప్పట్లున అపారముగ నోరిమియును అజేయముగ ధైర్యము నల్పపరము. అనగా దౌర్జన్యపరిత్యాగము పూర్వాచారు లెట్టి దారుణకార్యము లొనరించినను సంస్కర్తలు వానినన్నిటి ననభవించవలెనేగాని ప్రతీకార మెంత మాత్రమును చేయగూడదు. ధైర్యమనగా కష్టములను సహించగలకీర్తియే. క్రొత్తక్రొత్త బాధలనన్నిటిని అనుభవించగల వలంటీరులు హెచ్చుమందికావలెను. దేవునిపేరట దర్శనము కొరకు పోరువాటికి తగిన కష్టసహనకీర్తియు న్యాయమును చేకూరుట నిశ్చయమని నా అనుభవమువలన చెప్పగలను.

(అ. ప్రె. నైవల)

కార్యనిర్వాహకసభ్యుల సమావేశము జరుగుటకు అధము మూడవంతలు సంఖ్య యైనను హాజరుకావలెను.

ఉ॥ శ్రీయుత రెంటుచింతల సూర్యనారాయణమూర్తిగారు.

అ॥ బొడ్డపాటి వెంకటేశ్వరరావుగారు.

ఈ తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా అంగీకరించడమైనది.

7 వ తీర్మానము:- ఈతీర్మానముప్రాతకార్యదర్శులకు పంపి వారివద్దనుండి రికార్డువగైరాలు అప్పగించుకొని మండలసంఘ కార్యక్రమము జరుపుటకును, అట్లు వారు యివ్వని యెడల మండలసంఘముపై అధికారముగల కాంగ్రెసుసంఘములకు తెలియపర్చి తగు పరిహారము పొందుటకును, అందుకు అవసరమగు యితరవ్యవహారములన్నియు జరుపుటకును అర్హులకు వలయుపైకము వెచ్చించుటకును కార్యదర్శులకు సంపూర్ణ అధికారము యియ్యడమైనది.

ఉ. శ్రీయుత మరదు గోపయ్యగారు

అ. రాయప్రోలు చంద్రమూర్తిగారు

ఈ తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా అంగీకరించడమైనది.

8 తీర్మానము:- గుడివాడలో కార్యస్థానము ఉన్నప్పుడు అక్కడ ముఖ్యకార్యదర్శిగా న్యూనారింగువారిపేర మండలసంఘానికి వగైరా యాచిట్టున్న గుడివాడ కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకులోగాని, పోస్టల్ సేవింగ్స్ బ్యాంకులోగాని యుంచుటకును అట్లే బందరులో కార్యస్థానమున్నప్పుడు అక్కడ ముఖ్యకార్యదర్శిగా వ్యవహరించువారిపేర, అక్కడ యేదేని కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకులోగాని, మరి యెంతర బ్యాంకులోగాని ఉంచుటకును తీర్మానించడమైనది.

ఉ. శ్రీయుత కూరాల శివధరపతి రావుగారు

అ. గండ్రం బసవరాజుగారు

ఈ తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా అంగీకరించడమైనది.

గుడివాడ } భైరవభట్ల వెంకటసుబ్బారావు,
30.6.1924 } అధ్యక్షులు.

జూ బు లు

ప్రథమ తెనాలితాలాకా కాంగ్రెసుసభ
మనతాలాకాలో నూతనకాంగ్రెసుసభను స్థాపించు
టకుగాను మీరు మీగ్రామసంఘమునుండి యొక ప్రతినిధిని
10-7-24 లోగా ఎన్నుకొని సవర ప్రతినిధి పేరు 10-7-24
లోగా గ్రామ తాలూకాసంఘకార్యదర్శికి తెలుపబడినది.
కానాడ కాంగ్రెసుకు ప్రతినిధులగు అంబేద్కర్,
రాష్ట్రీయ, జిల్లాసంఘములకు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడినారు,
ఆయా ప్రాతినిధ్య మున్నంతవరకు తాలూకాసంఘములకు
నుండ నట్లు గాన యితరులను యెన్నుకొనబ్రాధితులు
నాగల్ల కృష్ణయ్య, అధ్యక్షుడు.
రావూరి రంగరావు, కార్యదర్శి

ప్రకృతిచికిత్స

క్రిందటివెల 28 కి తేదీని చూర్మకరచికిత్స అను శీర్షిక
క్రింద ప్రచురించిన ప్రకటనను చూచితిని నేనుమాత్రా చూర్మ
చికిత్స, జలచికిత్స, వృత్తుచికిత్స, వీటిని నాభార్యకు
క్షయ, వీటిలోపట్టిన ట్యూబర్కులస్ గ్లాండ్సు మొదలుపట్టు
గచ్చకాయలకన్న పెద్దవిగా యన్నవిన్ని, ఇంగ్లీషుడాక్టర్లు
కుదుర్చుటకు తమవల్ల కాదని చెప్పి చెన్నపట్నము మొదలైన
స్థలములకు వెళ్ళమని సూచించుచున్నది, తుదకు మైసూరునూ
మున రాజమహేంద్రవరములో, జలచూర్మచికిత్స ప్రకృతిచికి
త్స ఆరోగ్యజ్ఞానాశ్రమము స్థాపించిన జిల్లాప్రగడ సుందర
గోపాలరావుగారి సలహాపయిన చేయించగా, తుదయు,కంటు
లును అన్నియు పోయి, గర్భిణియై, ఆడశిశువులైన, మాతా
శిశువులు కులాసాగా, నన్నాడు నేను తల్లి యొక్కయు, పిల్ల
యొక్కయు ఆరోగ్యస్థితికి చాల సంతోషమంది రాజమహేం
ద్రవరములో యేర్పరచబడిన ఆశ్రమము వృద్ధికాగలందులకు,
భగవంతుని, ప్రార్థించుచున్నాను
వివిధరోగముల మందులుగాని కోతలుగాని అక్కర
లేక యే బహువిధిత్రముగా ఈ ఆశ్రమమునందు నివారా
అవుచున్నదిని ప్రజలకు తెలియజేయుట కర్తవ్యమని దలచి
యీ ప్రకటనలు వ్రాసినాను.
లక్ష్మీవతి
భారెడ్డు పరిమిట్లక్క, ఎల్లవరం.

నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసుకమిటీ

ఖిద్దరు — జిల్లాఖిద్దరు అప్పా బొడ్డవారు ఇచ్చిన రు 2000
లు కాంగ్రెసుకమిటీ ఖిద్దరుకావాలని ఇచ్చిన రు 1000 లు
మల్లు రు 8000 లతో కనిగిరినుండి మంచిమాది తెప్పించి కాం
గ్రెసుకమిటీ సునందు నిలువజేయుచున్నాను. ఇందులో రెండు
పుట్టమాదిని ఖిద్దరుకార్యదర్శిగా రైర క్రియత పోలవరపుగోవిం
దరావుగారు కనుమూరు తీసుకవెళ్లి అచ్చటనే తనస్థావరమేర్పాటు
చుకొని చుట్టుప్రక్కల, సన్ననినూరులకు ప్రసిద్ధిగాంచుటవంటి
చవుటపాశేం, కనుమూరు, సర్వేపల్లి, తిక్కవరపుపాగు వగై
రా గ్రామములవారికియిచ్చి వడికించుచు అచ్చటలేయారగు నూరు
ను న్యాయమైనధరలకు కొనుచు ఖిద్దరుఅభివృద్ధికి పాటుపడుచు
న్నారు తూర్పుగ్రామములలో వెంకటపాశేం, చెన్నపల్లెపా
శేం, వగైరా గ్రామములకు మాదినిసప్లయచేసి అచ్చట సిద్ధమై
ననూరునుకొనుగోలుచేయుచు క్రియత పాకా పట్టాభిరామిరె
డ్డిగారి ఖిద్దరుఅభివృద్ధికి చక్కగా పనిచేయుచున్నారు కావలి
యందు కాంగ్రెసు కమిటీ తరపున పెట్టబడిన కాంగ్రెసువస్త్రా
లయము దుదిసార్వత్రిక మొదలగు కాంగ్రెసు కార్యక్రమము
నంజను అత్యంతసవర్ణంతో నిర్వహించుచు కాంగ్రెసున కపా
మగు నేవకేయుచున్న క్రియత దేశభక్తి రంగయ్యగారును
ఒక పుట్టిమాదిని స్వగృహమునందు నిలువజేసి చుట్టుప్రక్కల
గ్రామములలో వడుకువారికి మాదిని సప్లయచేసి నూరుకొనుచు
కాంగ్రెసుతరపున వస్త్రములు సయితము బ్రాహ్మకాకాయందు
నేయించుట మొదలగుపనులను చూచు నుచున్నారు బుచ్చి
రెడ్డిపాశేమునందు క్రియత లేబూరు సుబ్బరామిరెడ్డిగారు
కాంగ్రెసుకమిటీ తరపున పుట్టెడుమాదిని నిలువజేసి షిడించి
నూరునుకొనుచున్నారు అచ్చట వస్త్రములనుమాడ నేయించుచు
న్నారు. జిల్లానుండలి కాంగ్రెసుకమిటీలు పై ప్రదేశములనుండి
మాదిని తెప్పించు నిర్వహణవిధికి పాటుపడి ప్రార్థించు
చున్నాము దుదివెల వీ 1-కి రు 2-కి 6
గాదె వీరపాపయ్య
కాంగ్రెసు మేనేజరు.

శ్రీరామా కో-ఆపరేటివ్ ఖిద్దరునిలయము

ఉంగుటూరు		
వీటియల్ నుండి జూన్ 28 వరకు	రు. అ. పై	
వస్త్రముల అమ్మకం	జమలు	810-12-9
ప్రతి		49-0-0
పెట్టినది		910-8-0
		1270-4-9
మిర్చులు		
వస్త్రముల కొనుగోలు	రు. అ. పై	427-10-3
నూలుకొనుగోలు		484-12-9
మాడి		17-4-0
ప్రతి		50-8-9
కేతకు		152-10-9
అద్దకమునకు		12-15-9
అద్ద		2-0-0
తపాలా		0-6-6
వైపునరీ		9-4-6
అచ్చు		8-9-6
సామానులు		1-8-0
ఆద్యావృలు		57-6-6
చిరాలిల్లు		95-8-6
		1270-4-9

తల్లాప్రగడ కామేశ్వరరావు, ప్రశీడెంటు.

నెల్లూరు జిల్లా కాంగ్రెసు తాలూకాబోర్డుల ప్రచారము

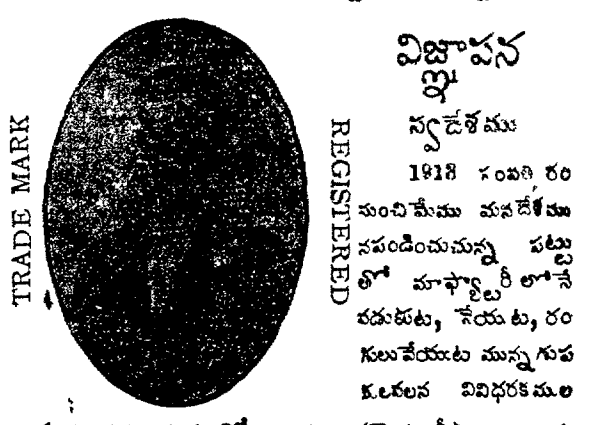
జూలై 1, — నెల్లూరుమండల కాంగ్రెసు సంఘమువారు
శ్రీరామనించిన ప్రకారము, జిల్లాయందలి తాలూకా బోర్డులను
ఇకపలమారునటును దీర్చుమగు ప్రయత్నములు చేయు
చున్నారని జిల్లా నాయకులు గ్రామాదులయందు ఈ విష
యముగూర్చి ప్రచారము చేయుటకై పర్యటనము సలుపుచు
న్నారు. గత వెల 30 తేదీ క్రియతులు తిక్కవరపు రామి
రెడ్డి, తూములూరు శివరామయ్య, విన్నా రాజగోపాలరావు,
వెన్నెల టి రఘుయ్యగార్లు కాంగ్రెసువారి తరపున మో
టారు బస్సును బాడుగకు వైకొని, కోడూరు రస్తాను ఇరుప్ర
క్కలనున్న అల్లీపురం, నంకూరు, పేడూరు, ఆములూరు,
చింతోపు, చెన్నపల్లిపాశేం, కోడూరు మున్నగు గ్రామాదుల
యందు ప్రచారము సులువుటకు వెళ్లి, పలుకుబడిగల పెద్ద
పెద్దలైతులతో ఈ విషయముగూర్చి ముచ్చటించి, గ్రామ
స్థలవాదానముల వైకొనిరి. జిల్లాలోని ప్రముఖులు, దేశభ
క్తులు కొందఱు : తాలూకా బోర్డు ఓర్వరకు విజ్ఞప్తి యను
కరపత్రమును అప్పించింది విరివిగ ప్రతి గ్రామమునందును
రైతుల కందజేయుచున్నారు.

1925 సంవత్సరము మార్చివెలలో అన్ని తాలూకా
బోర్డులకు మరల యెన్నికలు జరుగును తాలూకాబోర్డులలో
ఎక్కువ స్థానములను కాంగ్రెసువారు సంపాదించగలిగినచో
నిర్వాహకార్యక్రమమును అనగా ఖిద్దరు, పంచముల యభివృద్ధి,
మద్యపాన బహిష్కారము, జాతీయవిద్య మొదలగు విషయముల
యందు ఎక్కువ పనిజేయగలిగియుండును. (స్వకీయనిశ్చయి)

మోహినీ తైలము

5 తు|| నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0
శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగమైనది.
ఇదిమనోహరిత్రము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదీర్ఘ, ఉద్యో
గస్తులు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర, విశ్రాంతినిచ్చును నుండరుల
మోహాలవణ్యములకు ప్రాపగు కురులును మనోహరముగ
బెంచి కాపాడును ఈతైలమునందు కల రమణీయమగు సువాసన
చెప్పు నలవికాదు. తలకు రాచి దువ్వకొనిన ఇరుగు పొరుగు
వారలకుమాడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలోచుండును పుట్టు
నివ్వకు దీనియందు మనోహరమగు సువాసన ద్రవ్యములను చేర్చి
తయారుచేయించి కేలకొనిది సీసాల విక్రయించి మెప్పుబడసి
యున్నాము నేయేఒకసాపరిశీలించిన నిజముతెలియగలదు
అమ్మతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

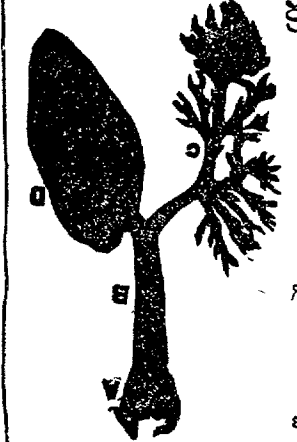
ముప్పనసోమరాజు అందు వీరాజు. పెద్దాపురము పోస్టు.

వస్త్రములపనులుగులతో చిత్రవిచిత్రమైన జరిసాదా అందు
లు కమ్ములతోను తయారుచేయించి వర్తకులకు తదితరులకు విక్ర
యించుచుంటిమి కానాడలో జరిగిన 38 వ అభిలభారతకాం
గ్రెసువస్తుప్రదర్శనమున మాబట్టలను ప్రదర్శించినటులను అవిదే
శములోని పట్టువస్త్రములు అన్నిటిలోను ఎక్కువనాణ్యమై
నవిగా అందరకు తెలిసేయున్నది. ప్రదర్శనమునగురించి వ్రా
యుచు మాబట్టలనుగురించి పీయూవ కాంతిభూషణగారు అమృత
జవారు ప్రతికయందు ఇట్లు వ్రాసిరి
“... ఇతర కాంగ్రెసుసభ్యులు వారున్న మరీయితర
ప్రజలుకూడ అన్నిరకములఖద్దరున్నా ప్రదర్శించిరి ఇంకనుండ
వరో కలరు, అందరిని ఇచ్చట ఏకరువుపెట్టుటకు వీలులేదు పట్టు
వస్త్రములు అనేకరకములు ప్రదర్శింపబడినవి పెద్దాపురం కర్తకు
లు ముప్పనసోమరాజు వీరాజుగార్లు పట్టుకు తిరీయములను ధో
వతులును వర్తుగుడ్డలును కోటుగుడ్డలును తలగుడ్డలును చీరలును
మున్నగురకములు ప్రదర్శించిరి బెంగళూరు అస్సామువారు
కూడ ప్రదర్శించిరి”
పట్టువస్త్రములగురించి వ్రాయుటలో మాకంపెనీయొ
క్క అప్రెన్సును రకములను విఫలముగా వ్రాయుటనలన దేశము
స్వదేశవస్తు పరిశ్రమలలో మాప్రాముఖ్యమును గ్రహించి స్వదేశీ
సభివృద్ధి పరచెదరుగాక చెన్నపురిరాజధానిలో ప్రతిపట్టణము
నందును మాబట్టలు దొరకును
కొందరువర్తకులు తయారుచేయుచున్న రకములలోనే
నాణ్యము తక్కువఅయిన బట్టలనువిక్రయించి మారకములని మో
సపుచ్చుచున్నారగాన అందరియొక్క జాగ్రత్తకొరకు మాప్రతి
పట్టయందు ఫుండేమాట్రేడ్ మార్కును ఇంచున ప్రచురించితిమి

దగ్గులు! జిలుబులు!! ఇన్ ఫుఎనా!!!

హాడ్ సన్ను
“యూమెంతల్ జూబులు” అన్ని విధములదగ్గు,
జిలుబు, గొంతుపుండు, రొమ్ము పడితేము, ఇన్ ఫు ఎంబా
మొదలగువాటిని తప్పక కుదుర్చును. తుదమును రాసీయక
అటంకపరచును.
“ది లాస్ సెట్” “అప్రెసిలేషన్ మెడికల్ గెజెట్టు,
“దిప్రాక్టికన్” “మెడికల్ ప్రెస్సు అండు సర్క్యుల్”
“మెడికల్ రివ్యూ” “ప్రాక్టికల్ మెడికల్” థెల్లి (ఇండియా
మొదలగు వైద్యప్రపంచముచే సిపార్సుచేయబడినది

కంతధ్వని కుత్తుక

ఊపిరితిత్తులు మొదలగు
వాటికి కావలసినది
ఏ-స్పర్శకేటిక.
వి-శ్యాసనాశము.
సి-శ్యాసనాశము యొక్క
గొట్టము.
డి-బిక్ శ్యాశకోశము ప్రత్యేక
భాగము అన్ని కెమిస్టు దుకా
ణము లందును వెనుక దొరకును.

ఆస్ట్రేలియాలో చేయబడినది. బుడ్డి 1-కి ధర రు 1-2-0.
అన్నిచోట్లలో దొరకును, ఈదిగవ తెలుపబడిన జాగా
లలో దొరకును.
మెసర్సు ఎన్. దేశాయి గౌండ్స్ అండుకో, చైవా
బజారుకోడ్డు. అక్కిన్ అండుకో కెమిస్టు, బ్రాడ్వే
సోల్ ఏజెంట్లు: — వైసామహమ్మదు అండుసన్ను
5 మెక్లీస్ వీధి, బార్లీసు, మద్రాసు.

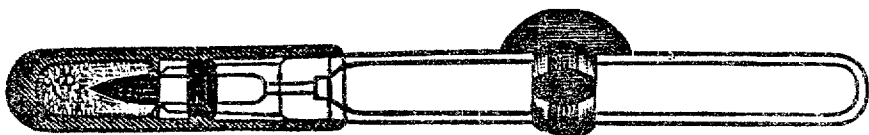
అమృతాంజనము

చక్క-నిడబ్బితో సహా నీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండవలసినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

సెల్ ఫోన్ ఫిల్లింగు

"ఆ గేట్"

ఫ్రంట్ డిస్ వేనా

కాల్-టెన్ వెన్ ప్రపంచమునందు, నూతనఫక్కి అని చెప్పదగు ఈ "ఆ గేట్" కలము, అమెరికా ఆఫీసరీయ, మొదలగు ఖండములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడిప్పుడు మన హిందూజాతమునందు కూడ మిక్కిలిమీమాగా జనాదరణను పొందుచున్నది.

సాదారణమయిన "ఆ గేట్" కలము

2957

మామాటగా ఉపయోగించుటకు ఉత్కృష్టానికి బదులు "ఆ గేట్" గాజుపాతీ నడయోగించుట యశస్వతమగు మానవ జీవితము, ఒకతరారి నీరాలో ముంచియెడల అందు నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును. ముంపుగాను విక్రీయము డిపో, మదరాసు

కస్తూరిమాత్రలు

50 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు, 0-10-0

ఇవి స్వచ్ఛమగు నేపాళేశేత్ర కస్తూరి, మంచిగోలొము, ఆదిపచ్చికాన, పావుదారు, మంచిసంకుచువువ్వ మొదలగువాటితో తయారుచేయబడినవి. ఇవి శైత్యము, శైత్యభారము, శైత్యజ్వరము చలిజ్వరము, సన్నిపాతము, అజీర్ణము, మాద్యము మొదలగు వాటికి ఉపయోగపడును. చంటిపిల్లల అజీర్ణము కైరాలను వెంటనే మాన్పును. ప్రతివారను సామాన్యముగ రాదతగినవి. ప్రతిగృహమున నుండవలసినవి. ముఖ్యముగ పిల్లలుగల గృహమునందుండవలసినవి.

మూలశంకకుతైలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-12-0

మూలశంకవలన ఆసనముదగ్గర చర్మము లూపువారి క్రమముగ చిన్నచిన్న మొలలు ఏర్పడును. ఇవి శైత్యకోశపు మందతవలన (Tordid liver) గలుగును. అతికాక, బడలిక, విశేషకాలము ఒకచోట కూర్చుండుట, మలావోపశంకవలన బహిరేకమునకు పోయినపుడును ఇతర మయములందును రక్తముపడును. దీనివలన బాధపడువారు కారము, ఆ మొదలగు పదార్థములను తగ్గించి తినటయు, విశేష సాధకములగు కూరగాయల తినుటయు యుక్తము. ఈతైలమును మొలలపైరాచిన బాధ వెంటనే పోయి గ క్తముపడుట మానును. జాలాబిమ్మతైలవలన గుఱుచిరచన మగును. ఈతైలము మందులను విడువక కొంతకాలము వాడెన మూలశంక రోగము తగ్గవలదు.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

చిత్రి విచిత్రపు వసులకు పేరుపొందినది?

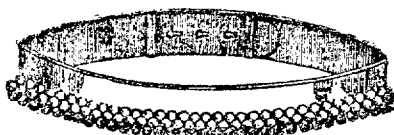
వద్యాణ మాలకు, వంకీలకు ఉపయోగించునట్టి

కొంపులుచెక్కిన మోపు

ధర రు. 40, రు. 150 వరకు గలను.

బంగారు, రత్నములు యిచ్చిన మహారాష్ట్రము రు. 15-25 వరకు అగును.

వద్యాణములు

సాదా రకము 10 ను 15 నువరకును చేయవచ్చును. మహారి రు. 12లగును. గజ్జలగలది 15 ను 30 ను వరకు చేయవచ్చును. మహారి రు. 25-50 వరకుగలను. గవగము బంగారు, పేలైన మణులకు, రత్నములకు పూచీచేయవచ్చును.

ఉమ్మడి రామయ్యకెట్టి, గురుస్వామికెట్టి కంపెనీ;

172, ఫుటల మాఅందమైన క్యాటలాగు ధర రు. 1-0-0. నగలరత్నములు, 25, చైవాబాయువీధి, మద్రాసు.

లోక మెయూమర కస్తూరిమాత్రలు

ఈ అమృతమైన మాత్రలు మొదటిరకం కస్తూరి, గుంజువుపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అతిగుణకారలగు వసమాలికలు చేర్చి తయారు చేయబడినది. ఆతేజశ్వరమగు ఏకగ్రుచ్చికాని యందులో చేరుటలేదు. కనివిడ్డలు, బాలురు, బాణికా, యగ్గనలు తరబులు, ముసలివారు ప్రతియొక్కరు నీని సాధారణరోగము లన్నిటిని అనుపాసభేదముతో వాడతగినది. కిడ్నీలు, బాలింతలకు ఇది సంబంధించింది. వేసకులేలు బుడ్డు ఖడ్మ అగుచున్నది 250-300 మాత్రల గలబుడ్డి 1 కి 0-4-0, 6 బుడ్డులు 1-4-0 పొట్టుఖర్చు చేయవచ్చును. ఈ దిగువ తెలుపబడిన బొంబాయి మాత్రలు అని ఏ రేమ వ్యాధికి గణమిచ్చునట్లు తెలుపబడినవి అందుకు యోలాటి సంబంధములేదు. తప్పక వాడి చూడుడు.

సారస్వతాశ్రవం:—రక్తస్పర్ధిని, బుద్ధిశక్తిని, జ్ఞాపకశక్తిని హెచ్చించును. బుడ్డి 1 కి ధర రు 1-0-0.

బాలసుఖోదయ:—చిన్నపిల్లలకు బలమిచ్చు దివ్యమణి. తివుగానుండును. గుణ మత్యద్భుతము 0-12-0.

భావనబీరక రసాయనం:—చిత్తసంబంధమైన వ్యాధులు, నాంతులు, అజీర్తి కటావం లైపోవును. రు 1-0-0

వాతగజశేరిలేహ్యము:—సర్వవాతాదులకు ఆకలి నుండునట్లు మలబద్ధము మొదలగువా కి పెట్టెనది విశ్మయ రు 2.

మా బొంబాయి గుణము ఒకసారి కొనినవారికే తెలియును. ఒకతనా మాత్రం కొనిన వివర ఎన్నడును మార్చలేక కొనినది మార్చడములేదు. సాధేవు వెంకటాచలపండితులు, వైద్యశాలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు, శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

"ఎడెంటా" పలకలు
బడిపిల్లలకు చాల ఉపయోగకరము.
ప్రేమ పడిన పనులనే పనుల దని పూచీ నిచ్చెదము.
వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.
Messrs. T. H. Khanna
22, Linga Chetty Street, Madras.

ఇనాం! ఇనాం!! ఇనాం!!!
మా సుప్రసిద్ధమైన రెండురంగుల పెద్ద
పుస్తకము గోడకు తగిలించు 1924 సంవత్సరము
క్యాలండరు దరఖాస్తు పంపింపాలికి ఇనా
ముగా పంపబడును. 191
Rajvaid Sri Bamandasji Kaviraj
152 Harrison Road, Calcutta

కర్పూలహరి
వెల నీ 1-కి అ. 6 వి. పి. సహా 0-10-0
ఈ ద్రావకము కలన చెవిపోటు, చెవినుండి వీము
కారుట, చెవిబిబ్బడ మొదలగునవి వెంటనే నయమగును.
కె,కె బొట్టును చెవిలో పోసిన బాధ వెంటనే తగ్గును.
అమృతాంజనము డిపో,
మదరాసు - బొంబాయి